SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES -No. 24

Editor :—PROF. P. V. RAMANUJASWAMI, M.A

VI.

ADHYATMA SANKIRTANALU

BY

TALLAPAKA ANNAMACHARYULU

EDITED BY

VIDVAN U. SRINIVASACHARYULU

TELUGU PANDIT

Sri Venkatesvara Oriental Institute, Tirupati

PRINTED AT

TIRUMALAI-TIRUPATI DEVASTHANAMS PRESS,

TIRUPATI

1951

SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES No. 23.

Editor:— Prof. P. V. Ramanujaswami, M.A

తాళ్లపాకవారిగేయరచనములు

VI. సంపుటము

అధ్యాత్మసంకీర్తనలు.

అన్నమాచార్యరచితములు

శ్రీవేంకటేశ్వర ప్రాచ్యపరిశోధనాలయ పుస్తకశాలలో ఆంధ్రపండితుఁడగు
ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యునిచే
పరిశోధింపఁబడినవి.

తిరుపతి
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల ముద్రశాల
1951
[వెల రూ. 2—0—0

పీఠిక

తామ్రఫలకములలోఁ దలుపుఁజాటున దాగియుండిన తాళ్లపాక వారికవిత ప్రభాకరులకరస్పర్శమున వెలుగుమొగము చూచినది. ప్రథమమున తాళ్లపాకవారిసంకీర్తనలయోగ్యతనుగుర్తించి, పైయధికారులకు తెలియజేసి, సంకీర్తనములు లోకమునప్రచారముఁ జెందుటకై యన్నమాచార్యోత్సవమును వెలయింపించినవారు గురుదేవులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. తిరుపతిలో నన్నమాచార్యోత్సవము ప్రతిసంవత్సరము జరగుచుండుటతో వారిరచనలలోని కవితాసౌందర్యము, సాహితీగౌరవము, సంగీతసారస్యము, భక్తిపారమ్యము, గుఱుతింపఁబడుచున్నవి. తెలుఁగున ముడులు విడనిపదములకుఁ, బ్రయోగములకు, నెన్నిటికో యర్థము, నన్వయము కుదురుటతో భాషాపరిశోధకుల దృష్టి వీరిరచనములపైఁ బడుచున్నది. ప్రాఁతపాటలతో విసుగుజెందుచున్న భావుకుల వినోదమునకై క్రొత్తదనముఁగోరుచున్న సంగీతవిద్వాంసుల యాదరమును వీనికి లభించుచున్నది. దాళ్లపాకవారి రచనముల సత్వర ముద్రణమునకై శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన ప్రధానాధికారులుచూపుచున్న ఆదరాభిమానములకు, భాషాభిరుచికి, భక్తితత్పరతకు జోహారులు.

శ్రీతాళ్లపాకవారిరచనములసంపుటము లైదు ఇంతదనుకప్రకటితము లయినవి. ఇది యాఱవసంపుటము. తాళ్లపాక అన్నమాచార్యుల (100-వ రేకునుండి 150-వ రేకువరకుగల) అధ్యాత్మసంకీర్తనము లిందు ముద్రితములయినవి. ఇఁకపై నేఁబదిరేకుల కొకసంపుటముగా వీరిరచనములు ప్రకటింపఁబడఁగలవు.

మద్గురుదేవులు కీర్తిశేషులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారి పర్యవేక్షణమున నేతత్సంకీర్తనముల ముద్రణకార్యమున నుద్యోగించుచుండి నేనీసంపుటమును వారి యాదేశముల, యాశయముల మేరకుఁ బరిష్కరించితిని. తప్పొప్పులకు సహృదయులు ప్రమాణము.

తాళ్లపాకవారిరచనము లెల్లఁ ద్వరలోఁ బ్రకటింపఁబడవలయు ననెడి వారిసంకల్పము నెఱవేర్చుభారము పైయధికారులది, శ్రీవేంకటేశ్వరులవారిది.

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యవిద్యా
పరిశోధనాలయము,
19-2-51

విద్వద్విధేయుఁడు
ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యులు.

శుభమస్తు

శ్రీ తాళ్లపాక

అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౬ అగు నేటి క్రోధి సంవత్సరమందు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు అవతరించిన పదారుయేండ్లకు తిరువేంగళనాథుండు ప్రత్యక్షమైతేను అదిమొదలుగాను శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౪ అగు నేటి దుందుభి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౨ నిరుధానకు (నిరోధానకు ? తిరోధానానకు) తిరువేంగళనాథుని మీఁదను అంకితముగాను తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు విన్నపముచేసిన అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు.

101-వ రేకు. కాంబోది

విచారించు హరి నావిన్నపమవధరించు
పచారమే నాది గాని పనులెల్లా నీవే ||పల్లవి||

తనువు నా దెందుఁ గాని తనువులో నింద్రియములు
అనిశము నాచెప్పినట్టు సేయవు
మనసు నా దెందుఁ గాని మర్మము నాయిచ్చ రాదు
పనివడి దూఱు నాది పరులదె భోగము ||విచా||

అలరి నానిద్దుర నా దెందుఁ గానియీసుఖమెల్ల
కలలోని కాఁపరాల కతలపాలె
తెలివి నా దెందుఁ గాని దినాలు కాలము సొమ్ము
మెలపిఁ బేరు నాది యెవ్వరిదో బలువు ||విచా||

కర్మము నా దెందుఁ గాని కర్మములో ఫలమెల్ల
అర్మిలి నాజన్మముల అధీనమె
ధర్మపు శ్రీవెంకటేశ దయానిధివి నీవు
నిర్మితము నీ దింతే నేరుపు నీమాయది ||విచా|| 1

ఆహిరి

విడువరా దెంతైనా వెట్టివాఁడ నైన నీకు
కడవారు నవ్వకుండాఁ గాచుకో నన్నును ||పల్లవి||

జ్ఞానము నే నెఱఁగ నజ్ఞానము నే నెఱఁగను
మానను విషయములు మరి గెంతైనా
నీనామము నొడిగి నీదాసుఁడ ననుకొందు
దీనికే వహించుకొని తిద్దుకో నన్నును ||విడు||

అకర్మము నెఱఁగను సుకర్మము నెఱఁగను
ప్రకటసంసారముపై పాటు మానను
వొకపనివాఁడనై వూని ముద్రధారి నైతి
మొకమోడి యిందుకే గోమున నేలు నన్నును ||విడు||

వెనకఁ గానను ముందు విచారించి కానను
నినుపై దేహధారినై నీకు మొక్కేను
ఘనుఁడ శ్రీవెంకటేశ కన్నులెదుటఁ బడితి
కని పో విడువరాదు కరుణించు నన్నును ||విడు|| 2

సాళంగనాట

దొరకె మాపాలికిఁ గందువ యర్థము
దరిద్రాపై యుండిన తత్వార్థము ||పల్లవి||

తిరముగ నల్లదివిం దెచ్చినయర్థ మిదివో
విరజవోడ రేవున వెళ్లినర్థము
పరమభాగవతులు పాఁటినర్థ మిదివో
పురుషోత్తముఁ డనేటిపురుషార్థము ॥దో॥

చందపువేదముల శాసనము వేసినర్థము
ముందు సముద్రల కెల్లా మొదలర్థము
అందరియాత్మ లనేటిఅంగళ్లలోని యర్థము
యెందు సహస్రనామపుటెన్ని కర్థము ॥దో॥

కొలచి బ్రహ్మాండములకొప్పెరలో నర్థము
యిల నిహపరముల కెక్కినర్థము
యెలమి హీనునినైన యెక్కుడు సేసేయర్థము
అలరి శ్రీవెంకటేశుఁ డైనయర్థము ॥దో॥ 3

భైరవి

దైవమా నీమాయఁతెలమొ తెలఁగ నీదు
కానరిపువిషయాల కట్లు వదలవు ॥పల్లవి॥

గక్కనఁ బెరిగి వచ్చి కాలము మీఁద మీఁద
వొక్కనాఁటి కొక్కనాఁటి కొత్తు కొత్తుకా
నిక్కి తుమ్మిదలవంటినెఱులు తెల్లాఁ దెల్లనాయ
కక్కర మాయ మేను కాంతులు నుడుగవు ॥దైవ॥

చిన్ననాఁడు మోహించినచెలులు నేఁ జూడఁగానే
పన్నినవయసు మీఁటి ప్రౌఢ లైరి
వన్నెకుఁ బెట్టినసొమ్ము వడి రాసి యెత్తు దీసె
మున్నిటివె వెనకాయ ముచ్చటా దొలఁగదు ॥దైవ॥

సిగ్గులెల్లాఁ బెడఁబాసె చేరి యెవ్వరు నవ్వినా
యెగ్గు పట్టదు మనసు యెఱుకతోనే
నిగ్గుల శ్రీవెంకటేశ నీవు నన్ను నేలుకొని
దగ్గఱి నాలో నుండఁగా తలపూఁ గై వ్రాలదు ॥దైవ॥ 4

ముఖారి

పులుఁగు చెప్పెడినదె పొంచి మాగురుఁడు నీకు.
తలఁచుకో నేఁడు నీవు దాఁచినర్థము ॥పల్లవి॥

ఇలమీఁద తమసొమ్ము లెవ్వరివద్ద నుండినా
తలఁపిడి కొలుపిడి తగిలినట్టు
తొలుత పంచేంద్రియపుదొంగలవద్ద నున్నాఁడ
వెలయ నీసొమ్మనుచు విడిపించుకొనవే ॥పులు॥

చేరి తమవూరివారి చెఱవట్టుకొని పోతే
కోరి కుయియోయి తెచ్చుకొన్నట్టు
వూరక నీకుక్షిలోన వున్న నన్ను నీమాయ
పీరానఁ జెఱవట్టెను విడిపించుకొనవే ॥పులు॥

బడిదప్పి తిరిగేటిపడుచుల తమవారు
తడయక తెచ్చుక ఆదరించినట్టు
వెడబుద్ధిఁ దిరిగేను వెట్టిని శ్రీవెంకటేశ
విడువక అజ్ఞాని నన్ను విడిపించుకొనవే ॥పులు॥ 5

ఆహిరి

ఇందులో మొదలికర్త యెవ్వఁడు లేఁడు గాఁబోలు
ముందు కరివరదుఁడే ముఖ్యుఁడు గాఁబోలు ॥పల్లవి॥

ఆడితేఁబో బహురూపా లన్నియోనులఁ బుట్టి
కోడెనె బ్రహ్మాదు లనేవార లెదుటా
జాడలు మెచ్చ్వాలేరు చాలునన్నవారు లేరు
వేడుక నడవిఁ గాసేవెన్నె లాయ బ్రదుకు ||ఇందు||

అన్నికర్మములుఁ జేసి ఆటలో బ్రాహ్మణుఁడ నైతి
నన్ని వేదము లనేటియంగడివీథి
నన్నుఁ జూచేవారు లేరు నవ్వేటివారు లేరు
వన్నెలసముద్రములో వానలాయ బ్రదుకు ||ఇందు||

సంసారపునాటకసాలలో బ్రతిమ నైతి
కంసారి శ్రీవెంకటపతి మాయలోన
యింస లిన్నియుఁ దేరె నిందరుఁ జుట్టము లైరి
హంసచేతిపాలు నీరు నట్లాయ బ్రదుకు ||ఇందు|| 6

102-వ రేకు. లలిత

ఒల్లఁడు గాక దేహి వుద్యోగించఁడు గాక
కొల్లలైనవేలు తనగుణములో నున్నది ||పల్లవి||

తలఁచుకొంటేఁ జాలు దైవనేమి దవ్వా
నిలుచుక తనలోనే నిండుకున్నాఁడు
చేపట్టితేఁ జాలు స్వర్గ నేమి బాఁతా
చలి వేఁడి నాలికపై సత్యములో నున్నాఁడు ||ఒల్ల||

ఆయ మెఱిఁగితేఁ జాలు నాయుష్యము గరవా
కాయపుటూపిరిలోనే గని వున్నది
చేయఁబోతే పుణ్యుఁడుగా జీవునికిఁ దడవా
చేయూరఁ గర్మము తనచేతిలోనే వున్నది ||ఒల్ల||

మొక్క నేరిచితేఁ జాలు మోక్ష మేమి లేదో
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశుఁ డిదె వున్నాఁడు
దక్కఁగొంటేఁ జాలు పెద్దతన మేమి యరుదా
తక్కక శాంతముతోడిదయ లోన నున్నది ॥పల్ల॥ 7

సామంతం

నూఁతులు దవ్వఁగఁ బోతే బేతాళములు వుట్టె
కాఁతాళపులోకులాల కంటిరా యీసుద్దులు ॥పల్లవి॥

మీఁటినపుత్రకామేష్టి మించి లంకకుఁ బై వచ్చె
ఆఱడి రామావతార మసురబాధ
తూఁటి సీతపెండ్లి హరుదొడ్డవిండిపండు గాయ
పాఁటి పాటి నమ్మ నెటువలె వచ్చు వీరిని ॥నూఁతు॥

చూడ కేకయరాజ్యము చుప్పనాతిపాప మాయ
వేడుక మాయామృగమువేఁటాయను
వాడిక సుగ్రీవునేలు వాలికి గండాన వచ్చె
యీడుగా నీరాచపుట్టు యెట్టు నమ్మవచ్చును ॥నూఁతు॥

వుమ్మడిఁ గోఁతులకూట ముదధికిఁ గట్లు వచ్చె
తమ్మునిబుద్ధి రావణు తల వోయను
పమ్మి శ్రీవెంకటేశునిపట్టానకే యింతా నాయ
యిమ్ముల నిట్టిదేవర నెట్టు నమ్మవచ్చును ॥నూఁతు॥ 8

సాళంగనాట

అన్నిటి కెక్కుడు యీవి హరి యిచ్చేది
మన్నించు నాతనికంటే మఱి లేరు దొరలు ॥పల్లవి॥

తగుబ్రహ్మలోకముదాఁకా నెక్కి చూచిన
మగుడఁ బుట్టే లోకాలే మనుజులకు
తెగి యిచ్చే యింద్రాదిదేవతల వరములు
మొగువదిగువలను యీసందివే ॥అన్ని॥

మాయలోనఁ బుట్టేది మాయలోనఁ బెరిగేది
కాయదారులకు నెల్లాఁ గలిగినదే
సేయరానిపుణ్యా మెల్లాఁ జేసి గడించుకొనేది
చాయలబహుమాయపుసంసారనే ॥అన్ని॥

చెడనివైకుంఠ మిచ్చుఁ జేటు లేనివర మిచ్చు
వెడమాయఁ బెడఁబాపు విష్ణుఁ డితఁడే
యెడయక శ్రీవెంకటేశుఁడై వున్నాఁడు వీఁడె
బడియు కితఁడే కాచు శరణం టేఁ జాలును ॥అన్ని॥ 9

మలహరి

అతిసులభం బిది యందరిపాలికి
గతి యిది శ్రీపతికైంకర్యంబు ॥పల్లవి॥

పాలసముద్రముబలిమిఁ దచ్చికొని
రాల రిదేవత లమృతమును
నాలుక నిదె హరినామపుటమృతము
యేల కానరో యిహపరసుఖము ॥అతి॥

అదరి బోఁతిపడి యవనిదేవతలు
బడివాయరు యజ్ఞభాగాలకు
విడువక చేతిలో విష్ణుప్రసాదము
కడిగడి యొనది కానరు గాని ॥అతి॥

యెక్కుదురు దిగుదు రేదులోకములు
పక్కనఁ దపముల బడలుచును
చిక్కినాఁడు మతి శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ
డిక్కడితుదిపద మెఱఁగరు గాని ॥అతి॥ 10

సామంతం

ఏమి సేయుదు నింక నిందిరాధీశ్వరుఁడా
నీమఱఁగు చొచ్చితిని నెరవేర్తు గాకా ॥పల్లవి॥

కడి వోనిజవ్వనము కలిమిలే మెఱుఁగునా
బడినుండి మిగుల రుణపఱుచుఁ గాక
అడియాస లెల్లా బుణ్యమ్ము బాప మెఱుఁగునా
వెడగుఁ దనలో దయ విడిపించుఁ గాక ॥ఏమి॥

వలపునాఱు పెఱుఁగునా వాఁడిమొనలకు నైన
బలిమిఁ దూరించఁ జలపట్టుఁ గాక
చలన మందినమనసు జాతి నీ తెఱుఁగునా
కలిసి హేయమున కొడిగట్టించుఁ గాక ॥ఏమి॥

మెలమి రతిపరవశను మెగుసి గెఱుఁగునా
బలిమిఁ దిట్టకు నొడఁబఱచుఁ గాక
యిలలోన శ్రీవెంకటేశ నీమాయ లివి
తలఁగించి యేలితివి దయసేతు గాక ॥ఏమి॥ 11

భైరవి

అయ్యో మాయలఁ బొంది అందు నింకఁ గన్నవారు
యియ్యెగానఁ గర్తలు గా రెఱఁగరు జనులు ॥పల్లవి॥

చుక్కలై యుండినవారు సురలై యుండినవారు
యిక్కడనుండి పోయిన యీజీవులే
దిక్కులవారి నిందరు దేవతలంటా మొక్కేరు
యెక్కుడైనహరి నాత్మ నెఱఁగరు జడులు ॥అయ్యో॥

పాతాళవాసులును పలులోకవాసులును
యీతరవాత నుండినయీజీవులే
కాతరాన వారిపుణ్యకతలే వినేరు గాని
యీతల శ్రీహరికత లెఱఁగరు జడులు ॥అయ్యో॥

యిర వెతకిఁగినముక్తు లెఱఁగని బుద్ధులు
యిరవై మనసులో నున్న యీజీవులే
సిరుల మించినవాఁడు శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడే
శరణాగతులు దక్క చక్కఁ గారు జడులు ॥అయ్యో॥ 12

103-వ రేకు. శుద్ధవసంతం

ఛీ ఛీ వివేకమా చిత్తపువికారమా
యేచి హరిఁ గొలువక హీనుఁ డాయ జీవుఁడు ॥పల్లవి॥

బతికేనంటాఁ బోయి పయిఁడి వుచ్చు కతన
పతియవసరమునఁ బ్రాణ మిచ్చీని
బతు కందులోన నేది పసిఁడి యెక్కడ నుండు
గతి హరిఁ గొలువక కట్టువడె జీవుఁడు ॥ఛీఛీ॥

దొడ్డవాఁడ నయ్యే నని దొరలఁ గొలిచి వారి
కడ్డము నిడుపు మొక్కు నతిదీనుఁడై
దొడ్డతన మేది యందు దొర యాడ నున్నవాఁడు
వొడ్డి హరిఁ గొలువక వోడుపడె జీవుఁడు ॥ఛీఛీ॥

చావ నేల నోవ నేల సారెఁ గిందుపడ నేల
యీవల శ్రీవెంకటేశుఁ డింట నున్నాఁడు
దేవుఁ డాతఁడే నేఁడు తెలిసి కొలిచేఁ గాని
భావించ కిన్నాళ్ళుదాఁకా భ్రమఁ బడె జీవుఁడు ॥ఛీఛీ॥ 13

రామక్రియ

అనుచు నిద్దరు నాఁడే రమడల వలెనే
మొనసి యివెల్లాఁ జూచి మొక్కిరి బ్రహ్మాదులు ॥పల్లవి॥

రాముఁడ పండ్లు నాకు రండు వెట్టరా
యేమిరా యిట్లానె నాకు యిత్తువా నీవు
ప్రేమపుతమ్ముఁడఁ గాన పిన్ననే నేకు
యీమాట మఱవకు యిందరా కృష్ణుఁడా ॥అను॥

యెక్కినవృక్షపై నన్ను నెక్కించరా వోరి
వుక్కునఁ బడేవు రాకు వద్దురా నీవు
పక్కన మొక్కేరా నీపయిఁడికాళ్లకు వోరి
అక్కతోఁ జెప్పేఁ గాని అందుకోనేరారా ॥అను॥

యెవ్వరు వాడవోసరి నిటు నిలుతమురా వోరి
నివ్వటిల్ల నీ వింత నిక్కవొద్దురా
రవ్వల శ్రీవెంకటాద్రిరాయఁ డనేరా అయితే
యివ్వల నీకంటేఁ బెద్ద యిది నీ వెఱఁగవా ॥అను॥ 14

ధన్నాసి

పెట్టిననీ వెలుఁగుదు పెనుదిక్కు
జట్టిగా శ్రీహరి నీకు శరణు చొచ్చితిమి ॥పల్లవి॥

కర్మమూల మైనట్టికాయము మోచి నేను
కర్మము విడువఁబోతే కడుసంగతా
మర్మ మెఱిఁగిననీవే మాయలఁ గట్టుండఁగాను
నేర్మి నే నిడువఁబోతే బిగియదా కట్టు ॥పెట్టి॥

బంధమూల మైనట్టిప్రపంచమందు నుండి
బంధముఁ బాసే నంటేఁ బాసునా అది
అంధకార మైనట్టిఅజ్ఞానానఁ దోసితివి
అంధకారమున వెలుఁ గరసితేఁ గలదా ॥పెట్టి॥

నిచ్చలు సంసారపునీరధిలోన మునిఁగి
చొచ్చి వెళ్లి చేరేనంటేఁ జోటు గలదా
యిచ్చట శ్రీవేంకటేశ యిహమందే పరమిచ్చి
అచ్చు మోపి యేలఁగానే నన్నియుఁ దెలిసితి ॥పెట్టి॥ 15

ముఖారి

వెనకేదో ముందరేదో వెఱ్ఱి నేను నా
మనసు మరులు దేర మందేదోకో ॥పల్లవి॥

చేరి మీఁదటిజన్మము సిరులకు నోమేఁ గాని
యేరూపై పుట్టుదునో యెఱఁగ నేను
కోరి నిద్రించఁ బరచుకొన నుద్యోగింతుఁ గాని
సారె లేతునో లేవనో జాడ దెలియ నేను ॥వెన॥

తెల్లవారినప్పు డెల్లా తెలిసితి ననేఁ గాని
కల్ల యేదో నిజమేదో కాన నేను
వల్లచూచి కామినుల వలపించేఁ గాని
మొల్లమై నామేను ముదిసిన దెరఁగా ॥వెన॥

పాపాలు సేసి మఱచి బ్రదుకుచున్నాఁడఁ గాని
వైపుగఁ జిత్రగుప్తుఁడు వ్రాయు టెఱఁగ
యేపున శ్రీవెంకటేశు నెక్కడో వెతకేఁ గాని
నాపాలిదైవ మని నన్నుఁ గాచు టెఱఁగా ॥వెన॥ 16

మలహరి

అంతరు మాలినయట్టిఅధములాల
పొంతసంత కూటమిహో రీచూపు గాదా ॥పల్లవి॥

కనక మిత్తడితోడ కలయ సరి దూఁచితే
ఉనువవునా అది దోష మవుఁగాక
ఘనుఁ డైనహరితోఁ గడ్డుహీనదేవతల
ననిచి సరివెట్టితే నయ మవునా భువిని ॥అంత॥

పట్టభద్రుఁడు గూర్చుండే బలుసింహాసనముపై
వెట్టి బంటుఁ బెట్టువారు వెఱ్ఱులేకారా
గట్టిగా శ్రీహరితోడ కలగంపదేవతలఁ
బెట్టి కొలుచుట విందు వెట్టిపగ గాదా ॥అంత॥

కొంచక సింహ ముండేటిగుహ నుండవచ్చునా
పొంచి నక్కల కెల్ల బొక్కలే కాకా
అంచెల శ్రీవెంకటేశుఁ డాత్మలోనే వుండఁగాను
కొంచపుదైవాల పలువంచలనే కాకా ॥అంత॥ 17

దేవగాంధారి

కల్లమాడ దొడ్డముద్ర కటకటా
చెల్లుబడి కల్లులు చెప్పేరు లోకులు ॥పల్లవి॥

ఇప్పుడే లే బ్రహ్మదేవుఁ డిట్టె వుండఁగ మీఁదటి
వొప్పుగు బ్రహ్మపట్టము వొకరికి వెచ్చపెట్టి
అప్పటి మూఁడుమూర్తులయందులో నీతని సరి
చెప్పఁబోయ్యే రీమాట చెల్లునా లోకులకు ||కల్ల||

కైలాసమురుద్రుఁడు కల బ్రహ్మాండకోట్లు
పోలించి విష్ణుఁడు కడుపున నించుకుండఁ గాను
చాలి మూఁడుమూర్తులలో సరి యీతఁ డంటాను
కూళలై యాడేరు గాక కూడునా లోకులకు ||కల్ల||

ఘనుఁ డీతనిపాదము గడిగె బ్రహ్మదేవుఁడు
మునుముట్టి శిరసున మోఁచె శివుఁడు
వొనర మూఁడుమూర్తులం దొకఁడు శ్రీవెంకటేశుఁ
డనుమాట యిది తగవవు నాలోకులకు ||కల్ల|| 18

104-వ రేకు. పాడి

తెలిసితే మోక్షము తెలియకున్న బంధము
కలవంటిది బదుకు ఘనునికిని ||పల్లవి||

అనయము సుఖ మేడ దవల దుఃఖ మేడది
తనువుపై నాస లేనితత్త్వమతికి
పానిఁగితేఁ బాప మేది పుణ్య మేది కర్మమందు
వొనర ఫల మెల్ల నియోగికిని ||తెలి||

తగినయమృత మేది తలఁపఁగ విష మేది
తెగి నిరాహారి యైనధీరునికిని
పగవా రనఁగ వేరీ బంధు లనఁగ వేరీ
వెగటు ప్రపంచ మెల్ల విడిచే వివేకికి ||తెలి||

వేవేలు విధులందు వెఱపేది మఱపేది
దైవము నమ్మినయట్టిధన్యునికిని
శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు చిత్తములో నున్నవాఁడు
యీవలేది యావలేది యితనిదాసునికి ॥తెలి॥ 19

భైరవి

నీదాస్య మొక్కటే నిలిచి నమ్మఁగలది
శ్రీదేవుఁడవు నీచిత్తము నాభాగ్యము ॥పల్లవి॥

అనుష్ఠానములు గతి యని చేసి నమ్మితినా
తనువిది మలమూత్రముల ప్రోగు
జనులలో నుత్తమపుజన్మమే నమ్మితినా
వొనరఁ గర్మమనే వోఁదానఁ బడినది ॥నీదా॥

చదువుల శాస్త్రముల జాడ నమ్మితినా
పొదలినమతముల పోరాట మది
మదిమది నుండిన నామనసే నమ్మితినా
అదియును నింద్రియాల కమ్ముడు వోయినది ॥నీదా॥

పుత్రదారధనధాన్యభూములు నమ్మితినా
పాత్ర మగురుణానుబంధము లవి
చిత్రముగ నన్నుఁ గావు శ్రీవెంకటేశ నీవే
పత్రపుష్పమాత్రమే నాభక్తి యెల్లా నీకు ॥నీదా॥ 20

మలహరి

కంచుఁ గాదు పెంచుఁ గాదు కడుఁబెలుచు మనసు
యెంచరాదు పంచరాదు యెట్టిదో యీమనసు ॥పల్లవి॥

పట్టఁ బస లేదు చూడ బయలుగా దీమనసు
నెట్టనఁ బారుచునుండు నీరుఁగా దీమనసు
చుట్టి చుట్టి పాయకుండుఁ జుట్టముఁ గా దీమనసు
యెట్టనెదుటనే వుండు నేఁటిదో యీమనసు ॥కంచు॥

రుచు లెల్లాఁ గానుపించు రూపు లేదు మనసు
పచరించు నాస లెల్లాఁ బసిఁడి గా దీమనసు
మొచటాఁ గరఁగదు రాయీఁ గాదు మనసు
యిచటా నచటాఁ దానే యేఁటిదో యీమనసు ॥కంచు॥

కప్పక నాలో నుండు దైవముఁ గాదు మనసు
చెప్పరానిమహిమల శ్రీవెంకటేశుఁ దలఁచి
యిప్పు డిన్నిటా గెలిచె నేఁటిదో యీమనసు ॥కంచు॥ 21

గుజ్జరి

కలదిదివో సుఖము కలిగినను గర్భము నిలువక మానునా
మలసి కామ్యకర్మములకుఁజొచ్చిన మగుడఁ బుట్టువులు మానునా ॥పల్లవి॥

పరగ నింద్రజిత్తుఁడు హనుమంతుని బ్రహ్మాస్త్రంబునఁ గట్టి
అరయ నందుపై మోకులు గట్టిన నల బ్రహ్మాస్త్రము వదలె
పరిపరివిధముల నిటువలెనే హరిఁ బ్రపత్తి నమ్మిననరుఁడు
తిరుగఁ గర్మమార్గమునకుఁ జొచ్చిన దేవుఁడు దనవాత్సల్యము వదలు ॥కల॥

అలరినసంసారభ్రమ విడిచి యడవిలోన జడభరతుఁడు
తలపుచు నొకయిఱ్ఱిఁ బెంచినంతనే తనకును నాహూపు దగిలె
ములుగుచు లంపటములు దెగ విడిచి మోక్షము నెదకెడినరుఁడు
వలవనిదుస్సంగతులు పెంచినను వాసన లంటక మానునా ॥కల॥

అటు గన తాఁ బట్టినవ్రత ముండఁగ నన్యమతము చేపట్టినను
నటనల నెందునుఁ బొందక జీవుఁడు నడుమనె మోరుఁ డైనట్లు
తటుకన శ్రీవెంకటపతి నొక్కని దాస్యము భజియించిననరుఁడు
ఘటనల నాతనికైంకర్యములకు కడుఁబాత్రుఁడు గాక నూనునా ॥కల॥ 22

శ్రీరాగం

చెల్లఁబో యీజీవు లిలఁ జేసినపాప మెంతో
వుల్లమున నున్నహరి వూరకే దవ్వాయ ॥పల్లవి॥

కన్నచోటనే హరి కలఁ డన్నవారికి
విన్నచోటనే విష్ణుఁడు వివేకులకు
వున్నతిఁ గొలున లేక వొద్ద నుండఁగాఁ గొందరు
మిన్నుమీఁద వెదకేరు మితిమీఱఁ జదివి ॥చెల్ల॥

పట్టినదే బ్రహ్మము పరమార్థవేత్తలకు
తిట్టులో నాదైవము దివ్యులకును
ముట్టి చేత మొక్కలేరు ముందటనే వుండఁగాను
బట్టబయలు పాఁకేరు బహుకర్మవిధుల ॥చెల్ల॥

ఊపిరిలో దేవుఁ డున్నాఁడు యోగీంద్రులకు
దాపున నున్నాఁడు హరిదాసులకును
యేపున శ్రీవెంకటేశు నేచి శరణన లేక
చాపలాన వెదకేరు సకలదేవతల ॥చెల్ల॥ 23

లలిత

శరణంటి మాతని సంబంధమునఁ జేసి
మరిగించి మము నేలి మన్నించవే ॥పల్లవి॥

సకలవేదములు సంకీర్తనలు చేసి
ప్రకటించి నినుఁ బాడి పావనుఁ డైన
అకలంకుఁడు తాళ్లపాకన్నమాచార్యుల
శకలిమై యేలిన శ్రీవెంకటనిలయ ॥శర॥

నారదాది సనకసనందనాదులవలె
పేరుపడి నిన్నుఁ బాడి పెద్ద లైనట్టి
ఆరీతిఁ దాళ్లపాకన్నమాచార్యుల
చేరి యేలినయట్టి శ్రీవెంకటనిలయ ॥శర॥

సామవేదసామగానసప్తస్వరములను
బాములో నీసతి నిన్నుఁ బాడినయట్టి
ఆముకొన్న తాళ్లపాకన్నమాచార్యుల
వేమరు మెచ్చిన శ్రీవెంకటనిలయ ॥శర॥ 24

105-వ రేకు. వరాళి

అదివో నిత్యశూరులు అచ్యుత నీదాసులు
యెదురు లేనివారు యేకాంగవీరులు ॥పల్లవి॥

రచ్చల సంసార మనేరణరంగములోన
తచ్చి కామక్రోధాలతలలు గొట్టి
అచ్చపుతిరుమంత్రపుటారుపుబొబ్బలతోడ
యిచ్చలనే తిరిగేరు యేకాంగవీరులు ॥అది॥

మొరసి పుట్టుగు లనేముచ్చుఁ బౌఁజుల కురికి
తెరలి నడుమలకుఁ దెగ వేసి
పొరిఁ గర్మముఁ బొడిచి పోటుగంటులఁ దూరి
మెరగొని తిరిగేరు యేకాంగవీరులు ॥అది॥

వొడ్డినదేహము లనేవూళ్లలోపల చొచ్చి
చెడ్డయహంకార మనుచెఱలు వట్టి
అడ్డమై శ్రీవెంకటేశు నండ నుండి లోకులనే
యెడ్డలఁ జూచి నవ్వేరు యేకాంగవీరులు ॥అది॥ 25

సాళంగం

జ్ఞానులాల యోగులాల సకలవిరక్తులాల
నానావిధాల నివి నమ్మేరు సుండి ॥పల్లవి॥

అలరి యింతుల యధరామృతము లివి యెల్ల
కాలకూటవిషములకరణి సుండి
శీలముతో వీరలచెట్టలు వట్టుట లెల్లా
వాలనాగాలఁ దొడికి పట్టుట సుండి ॥జ్ఞాను॥

కాంతలు నవ్వుచు నైనాఁ గన్నులఁ జూచిన చూపు
పంతమున నలుగులపాఁతర సుండి
బంతుల నెదుట నున్న పడఁతులచన్ను లివి
కంతల నొడ్డినబడిగండ్లు సుండి ॥జ్ఞాను॥

జవ్వనపుఁగామినుల సరసపుమాట లెల్లా
మవ్వ మైనయట్టిచొక్కుమంత్రాలు సుండి
యివ్వలను శ్రీవెంకటేశ్వరుదాసుల కివి
చివ్వనఁ జెప్పినట్టు చేసేవి సుండి ॥జ్ఞాను॥ 26

కాంబోది

సంతలే చొచ్చితిఁ గాని సరకుఁ గాన నైతి
యింతట శ్రీహరి నీవే యిటు దయఁ జూడవే ॥పల్లవి॥

కాంతచనుఁగొండలు కడకు నెక్కితిఁ గాని
యెంతైనా మోక్షపుమెట్లు యెక్కలే నైతి
అంతట జవ్వన మనేఅడవి చొచ్చితిఁ గాని
సంతతహరిభక్తనేసంజీవి గాన నైతి ||సంత||

తెగి సంసారజలధిఁ దిరుగు లాడితిఁ గాని
అగడై వైరాగ్యరత్న మది దే నైతి
పొగరు దిన్మాల రణభూములు చొచ్చితిఁ గాని
పగటుఁ గామాదుల పగ సాధించ నైతి ||సంత||

తను వనియెడికల్పతరువు యెక్కితిఁ గాని
కొన విజ్ఞానఫలము గోయలే నైతి
ఘనుఁడ శ్రీవెంకటేశ కమ్మర నీకృపచేతఁ
దనిసి యేవిధులనుఁ దట్టువడ నైతి ||సంత|| 27

సాళంగనాట

నాకు నెందు కేమి వోదు నన్ను నీ వేమి చూచేవు
నీకరుణ గలిగితే నించి చూప వయ్యా ||పల్లవి||

ఘోర మైనదేహాపుదుర్గుణ మేమి గలిగిన
ఆరసిఁ బ్రకృతిఁ బోయి అడుగ వయ్యా
నేరనినాజన్మముతో నేరు పేమి గల్లా నన్ను
ధారుణిఁ బుట్టించినవిధాత నడుగ వయ్యా ||నాకు||

పంచేంద్రియములలోని పాప మేమి గలిగినా
అంచెలఁ గామునిఁ బోయి అడుగ వయ్యా
ముంచిననాకర్మములో మోస మేమి గలిగినా
మంచితనానఁ జేయించేమాయ నడుగ వయ్యా ||నాకు||

అన్నిటా నావెనకటి అపరాధ మేమి గల్లా
మన్నించి నాగురుఁ జూచి మాన వయ్యా
మిన్నక శ్రీవెంకటేశ మీఁదిపను లేమి గల్లా
నిన్నుఁ జూచుకొని నన్ను నీవే యేల వయ్యా ॥నాకు॥ 28

దేసాక్షి

మఱి హరిదాసుఁడై మాయలఁ జిక్కువడితే
వెలిపించఁ బోయి తానే వెలచిన ట్లవును ॥పల్లవి॥

శూరుఁ డైనవాఁ డేడఁ జొచ్చిన నడ్డము లేదు
ఆరీతి జ్ఞానికి విధు లడ్డము లేవు
కారణాన నప్పటినీఁ గలిగినా నది మఱి
తేరినసీళ్ల వండు దేరిన ట్లవును ॥మఱి॥

సిరులరా జైతే నేమి సేసిన నేరమి లేదు
పరమాధికారి యైతేఁ బాపము లేదు
అరసి తనకుఁ దానే అనుమానించుకొనెనా
తెరవే పోయే సుంకరిఁ దెలిపిన ట్లవును ॥మఱి॥

భూమెల్ల మేసినా నాఁబోతుకు బందె లేదు
నేమపుఁబ్రపన్నునికి నింద లేదు
యీమేర శ్రీవెంకటేశ్వరునిశరణని
సోమరికర్మ మంటితే జుంటీఁగ కతవును ॥మఱి॥ 29

ముఖారి

నేమే బ్రహ్మమనుకొనేరము నేము
కామించినస్వతంత్ర ముడుగ లేదు గాన ॥పల్లవి॥

క్షణములోపలనె సర్వజీవావస్థలూను
గణుతించేవాఁ డొకఁడు గలఁడు వేరే
అణుమహత్త్వములందు నంతర్యామైనవాని
ప్రణుతించి దాసులమై బ్రదికేము గాని ॥నేమే॥

పనిగొని యేలుటకు బ్రహ్మాదిదేవతలఁ
గనిపించేవాఁ డొకఁడు గలఁడు వేరే
ననిచి సిరుల లక్ష్మీనాథుఁ డైనవాని
పనులవారము నేము బ్రదికేము గాని ॥నేమే॥

సతతరక్షకుఁ డయి శంఖచక్రధరుఁ డయి
గతి శ్రీవెంకటపతి గలఁడు వేరే
అతనిమఱుఁగు చొచ్చి యానందపరవశానఁ
బ్రతి లేక యిందరిలో బ్రదికేము గాని ॥నేమే॥ 30

106-వ రేకు. శంకరాభరణం

ఇందుకే పో నెరగయ్యా నేమందును
కుందు లేనినీమహిమ కొనియాడఁ గలనా ॥పల్లవి॥

అటు దేవతల కెల్ల నమృత మిచ్చిన నీవు
యిటు వెన్న దొంగిలుట కే మందును
పటుగతి బలీంద్రుని బంధించినట్టినీవు
పటురోలఁ గట్టువడ్డచందాన కే మందును ॥ఇందు॥

కలిగి యాకరిరాజుఁ గరుణఁ గాచిననీవు
యిల నావులఁ గాచుట కే మందును
తలఁప బ్రహ్మాదిదేవతలకుఁ జిక్కనినీవు
చెలులకౌఁగిళ్లకుఁ జిక్కితి వే మందును ॥ఇందు॥

భావించ నన్నిటికంటెఁ బరమమూర్తివి నీవు
యీవల బాలుఁడవైతి వేమందును
కావించి బ్రహ్మాండాలు కడుపున నిడుకొని
శ్రీవెంకటాద్రి నిలిచితి వేమందును ॥ఇందు॥ 31

పాడి

వెన్నలు దొంగిలునాటివెట్టివా నీవు
విన్నకన్నజాడ గాదు వెట్టివా నీవు ॥పల్లవి॥

చేరి నిన్ను నొల్లనట్టిజీవుల నీవుదరాన
వీరుఁడవై మోఁచేవు వెట్టివా నీవు
నారవేరు నుడిగితే నాపేరంటాఁ దగిలేవు
వీరానఁ జుట్టమవై వెట్టివా నీవు ॥వెన్న॥

బంటులైనవారికిఁ బరతంత్రుఁడవై యీ
వెంట వెంటఁ దిరిగేవు వెట్టివా నీవు
అంటె ననరాదు రెండు అడుకులకే చొచ్చేవు
వింటే మాకు నవ్వు వచ్చీ వెట్టివా నీవు ॥వెన్న॥

పావనులయి లోకమెల్లా బదుకు మంటా బేళ్లు
వేవేలు వెట్టుకొంటివి వెట్టివా నీవు
శ్రీవెంకటేశుఁడవై చెంది వరము లిచ్చేవు
వేవేగ నెవ్వరికైనా వెట్టివా నీవు ॥వెన్న॥ 32

రామక్రియ

అయ్యో వారిభాగ్య మంతే కాక
నెయ్యపువెన్న వట్టుక నెయ్యి వెదకేరు ॥పల్లవి॥

దేవుఁడు వెల్లవిరై దిక్కు లెల్లా నిండుండఁగా
నోవల నా స్థితికనకు శూన్యమై తోఁచు
యీవల వాన గురిసి యేరెంతబంటి వారినా
కావరపుజీవునకు గతుగతుకే ॥అయ్యో॥

హరి శరణంటేఁ గాచే అట్టియుపాయమే వుండఁగ
విరసానకుఁ గర్మమే వెగ్గళ మాయ
పరగ నరుల కెల్లాఁ బట్టపగలై యుండఁగా
అరయఁ గొన్నిజంతుల కంధకార మాయను ॥అయ్యో॥

యిక్కడ శ్రీవెంకటేశుఁ డెదుటనే వుండఁగాను
అక్కటా మూఢున కెందు ననుమానమే
మక్కువ నింతా నమృతమయ మైనఁగోడికి
తెక్కులఁ దవ్వ బొయ్యేది తిప్పపెంటలే ॥అయ్యో॥ 33

లలిత

కరుణించు మింకనైన కాఁపురమా
కరికరిఁ బెట్టకుమీ కాఁపురమా ॥పల్లవి॥

కలలోనిసుఖ మైనకాఁపురమా
కలుషమే చవి యైనకాఁపురమా
కలను దేహారపుకాఁపురమా
కలఁడు మా కిదే హరి కాఁపురమా ॥కరు॥

గంట వెంట లోతగులు కాఁపురమా
కంటవ త్తివెట్టికాచేకాఁపురమా
గంటు గిందుగాఁ బొరలేకాఁపురమా
కంటిమి శ్రీపతికృపకాఁపురమా ॥కరు॥

కావిరి వెట్టిచే రాయి కాఁపురమా
కావలసిన ట్లయ్యెకాఁపురమా
శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు చేరి నిన్ను నన్ను నొక్క-
కైవసము సేసెఁ గదో కాఁపురమా ॥కరు॥ 34

పాడి

వేసరకు వీఁ డేల యనకుము విడువ ని న్నింక శరణు చొచ్చితి
నీసరెవ్వరు లేరు నైదకీన నిండుబండికిఁ జేట వేఁగా ॥పల్లవి॥

మీరు నాకుఁ గలరు నే నేమి సేసినఁ గాతు రనియెడి
ధీరతను జము సరకు గొనకే తివిరి సేసితిఁ బాపము
వోరసేయుచు నెంత లేదని వూరకే మీరుంటి రేనియు
వారికినిఁ గొఱగాను నే నెవ్వరిని నెఱఁగను మిమ్మె కాని ॥వేస॥

మిమ్ముఁ గొలిచిన గర్వమున నేమీఁ జేయక శాలమందే
నమ్మి కర్మము లెల్ల మానితి నాకు నాకే వేసరి
దొమ్మి కోపక మీకు నాకును దూర మనుచుఁ బరాకు చేసిన
యిమ్ము లనునన్నవియు రోసును యేల నా కవి నీవే కాక ॥వేస॥

నీకు మొక్కినమందెమేళము నే నొక కొండ సేసుక
లోకములదేవతల కెల్లను లోను వెలిగా నైతి
యీకడను శ్రీవెంకటేశుఁడ యిప్పు డిటు ననుఁ గరుణఁ జూచితి
చేకొనుచు వారె మెత్తురు చెలఁగి నీ కింకరుఁడ ననుచు ॥వేస॥ 35

వరాళి

ఏమందురు యీమాటకు నిందరు నిన్ను
నీమాయ యెంతైనా నిన్ను మించవచ్చునా ॥పల్లవి॥

నేను నిన్నుఁ గొలిచితి నీవు నన్ను నేలితివి
పాని పంచేంద్రియా లేల పనిగొనీని
కాని లేనిబంట్లఁ దెరకాండ్లు వెట్టిగొనఁగ
దానికి నీ కూరకుండ ధర్మమా సర్వేశ్వరా ॥ఏమం॥

పుట్టించినాఁడవు నీవు పుట్టినవాఁడను నేను
పట్టి కర్మ మేల నన్ను బాధపెట్టీని
వొట్టినసొమ్ముకు వేరొకరు చేయి చాఁచితే
తట్టి నీవు వహించుకోఁ దగదా సర్వేశ్వరా ॥ఏమం॥

యెదుట నీవు గలవు యిహములో నేఁ గలను
చెదరినచిత్త మేల చిమ్మి రేఁచీని
అదన శ్రీవెంకటేశ ఆరితేరినట్టినన్ను
వదలక రక్షించుకో వన్నెగా సర్వేశ్వరా ॥ఏమం॥ 36

107-వ రేకు. సామంతనాట

ఆమీఁదినిజసుఖ మరయ లేము
పామరపుమాయల కే భ్రమసితి మయ్యా ॥పల్లవి॥

మానసునఁ బాలు దాగి మదియించి వున్నట్టు
ననిచి గిలిగింతకు నవ్వినయట్టు
యెనసి సంసారసుఖ మిది నిజము సేసుక
తనివొంది యిందులోనే తడఁబడే మయ్యా ॥ఆమీ॥

బొమ్మలాట నిజమంటాఁ జూచి చూచి మెచ్చినట్టు
తెమ్మగా శివమాడి తా దేవరైనట్టు
కిమ్ముల యీజన్మమందు కిందు మీఁదు నెఱఁగక
పమ్మి భోగము లనే తెప్పలఁ దేలే మయ్యా ॥ఆమీ॥

బాలులు యిసుకగుళ్లు పసఁ గట్టు కాడినట్టు
వీలి వెట్టివాఁడు గంతు వేసినయట్టు
నాలిమి శ్రీవెంకటేశ మిమ్ము గొలువక నేము
కాల మూరకే యిన్నాళ్లుఁ గడిపితి మయ్యా ॥అయి॥ 37

దేసాక్షి

దేవ నీదయ యెంతునో దివ్యసులభ మెంతునో
కావించి గంట గట్టుక కాచుకుండే విదివో ॥పల్లవి॥

వెదక నావసమా వేగుదాఁకా నిన్ను నేను
కదిసి నీమూరితి కాన వసమా
యెదుట శంఖుచక్రాల యెట్టిదైవ మనే నని
పొదుగుచు నీకు నీవే పొడచూపేవు గాక ॥దేవ॥

పొగడ నావసమా పురుణించి నీగుణాలు
తగుల నావసమా నీతలఁపెటేఁగి
నిగిడి వేదశాస్త్రాల నిన్ను నీవే చెప్పుకొని
పగటు మాయజ్ఞానము పాపే వింతే కాక ॥దేవ॥

కొలువ నావసమా గుఱు తెఱిఁగి నీవెంట
చెలఁగి నాచేతులఁ బూజించ వసమా
నిలిచి శ్రీవెంకటేశ నీవే నాయెదలో నుండి
మలసి పెరరేఁపుచు మన్నించేవు గాక ॥దేవ॥ 38

కన్నడగౌళ

నన్ను నింతగా గడించి నాయమా దిగవిడువ
అన్నిటా రక్షించక పో దంతర్యామి ॥పల్లవి॥

సొమ్మువో పేసినవాఁడు చుట్టి చుట్టి పీధు లెల్లా
కమ్మక వెదకీ నట కన్నదాఁకాను
నమ్మిన అజ్ఞానములో నన్నుఁ బడవేసుకొని
అమ్మరో వూరకుందురా అంతర్యామి ॥నన్ను॥

వోడబేర మాడేవాఁడు వొకదరి చేరిచి
కూడినయర్థము గాచుకొనీ నట
యీడనే ప్రపంచములో నిట్టె నన్ను దరి చేర్చి
వోడక కాచుకో రాదా వోయంతర్యామి ॥నన్ను॥

చేరి వుప్పవేస్మవాఁడు చిల్లు వేఁ గనఁడట
వూరకే శ్రీవెంకటేశ వోపికతోడ
ఆరయ నన్నుఁ బుట్టించినట్టివాఁడవు నాభార
మేరీతి నైన మోవు మింక నంతర్యామి ॥నన్ను॥ 39

భూపాళం

హరివార మైతిమి మ మ్మవ్వుఁగా దనఁగ రాదు
తరముగా దింకను మాతప్పులు లోఁగొనరో ॥పల్లవి॥

వెన్నడించి సూదువట్టేవిష్ణుమాయ నీకు నేము
యిన్నిటాఁ బంత మిచ్చేము యింకఁ గావరో
సన్నల వెట్టిగొనేటిసంసారబంధము నీకు
మున్నె కిందుపడితిమి ముంచి దయఁ జూడవో ॥హరి॥

ఆడించేటికామక్రోధాది జూజరులాల
వోడితిమి మీకుఁ దొల్లే వొరయకురో
పీడనికర్మమ నీకు వెలిచి వూరి గలచే
మీడనే ధర్మదార మా కింతనై నాఁ బట్టవో ॥హరి॥

దక్కఁగొన్న మాలోని తనుభోగములాల
మొక్కితిమి మాకుఁ గొంతమొగ మోడరో
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశుఁ డేలేమాజన్మములాల
గక్కన వేఁడుకొంటిమి కపటాలు మానరో ॥హరి॥ 40

బౌళి

అతిసులభం బిదె శ్రీపతి శరణము అందుకు నారదాదులు సాక్షి
ప్రతిలే దిదియే నిత్యానందము బహువేదంబులే యివే సాక్షి ॥పల్లవి॥

వేసరకు మీ జీవుఁడా వెదకి వెదకి దైవమును
ఆసపాటుగా హరి యున్నాఁ డిదె అందుకుఁ బ్రహ్లాదుఁడు సాక్షి
మోసపోకుమీ జన్మమా. ముంచినయనుమానములను
సేసినభక్తికిఁ జేటు లేదు యీసేఁత కెల్ల ధ్రువుఁడే సాక్షి ॥అతి॥

తమకించకుమీ దేహమా తగుసుఖదుఃఖంబుల నలసి
అమితము సరహరికరుణ నమ్మితే నందుకు నర్జునుఁడే సాక్షి
భ్రమయకుమీ వివేకమా బహుకాలంబులు యీఁదీఁది
తమితో దాస్యము తను రక్షించును దానికి బలీంద్రుఁడే సాక్షి ॥అతి॥

మరిగి వుండుమీ వోజిహ్వ మరి శ్రీవెంకటపతినుతులు
అరయఁగ నిదియే యీడేరించును అందుకు వ్యాసాదులె సాక్షి
తిరుగకుమీ విజ్ఞానమా భ్రష్టపుమాయలకును లోఁగి
సరిలే దితనిపాద సేవకును సనకాదులబ్రదుకే సాక్షి ॥అతి॥ 41

లలిత

తుద సమస్తమును దుర్లభనే
అదె సులభుఁడు మాహరి యొకఁడే ॥పల్లవి॥

సురలును నరులును సొంపగుసిరులును
వొరసిన నిన్నియు నుపాధులే
నిరుపాధికుఁడును నిజకరుణానిధి
అరయఁగ నిదె మాహరి యొకఁడే ॥తుద॥

అందరి యీవులు నఖిలకర్మములు
అందఁగ రాని ప్రయాసములే
యిందిరారమణి నేచిన సేవిది
చెందరు సుజనులు చెప్పంగలదే ॥తుద॥

యితరోపాయము లేవి చూచినా
శ్రుతివిరహితములు శూన్యములే
రతి శ్రీవెంకటరమణుని మతి యిది
హితపరిపూర్ణం బిది యొకటే ॥తుద॥ 42

108-వ రేకు. లలిత

ఎవ్వరిభాగ్యం బెట్టున్నదో
దవ్వు చేరువకు తానే గురుతు ॥పల్లవి॥

పరమమంగళము భగవన్నామము
సురలకు నరులకు శుభకరము
యిరవుగ నెఱిఁగిన యెదుటనే వున్నది
వరుసల మఱచినవారికి మాయ ॥ఎవ్వ॥

వేదాంతసారము విష్ణుభక్తి యిది
ఆదిమునులమత మయినది
సాధించువారికి సర్వసాధనము
కాదన్న తొలఁగినఁ గడుశూన్యంబు ॥ఎవ్వ॥

చేతినిధానము శ్రీవెంకటపతి
యేతలఁ జూచిన నిందరికి
నీతియు నిదియే నిజసేవకులకు
పాతకులకు నది భవసాగరము ||ఎవ్వ|| 43

ధన్నాసి

హరిదాసులతోడ నల్పులు సరనరాదు
గురుఁడు శిష్యుఁడు ననేగుటె దప్పఁ గానా ||పల్లవి||

కోరి ముత్యపుఁజిప్పలఁ గురిసినవానయు
సారెఁ బెంకులలోవాన సరి యౌనా
శ్రీరమణుఁ డిన్నిటానుఁ జేరి యుంటే నుండెఁ గాక
సారెకుఁ బాత్రాపాత్రసంగతింతా లేదా ||హరి||

మలయాద్రిమాఁకులును మహిమీఁది మాఁకులును
చలమున నెంచి, చూడ సరి యౌనా
అలరి దేవుఁడు అంతర్యామి యైతే నాయఁ గాక
తెలియఁగ క్షేత్రవాసి దిక్కులందు లేదా ||హరి||

అమరులజన్మములు నసురలజన్మములు
జమళిఁ బుట్టినంతలో సరి యౌనా
అమరి శ్రీవెంకటేశుఁ డాతుమైతే నాయఁ గాక
తమితో నధికారిభేదములు లేవా ||హరి|| 44

దేసాళం

నే ననఁగా నెంతవాఁడ నెయ్యపుజీవులలోన
యీనెపాన రక్షించీ నీశ్వరుఁడే కాకా ||పల్లవి||

యెవ్వరు బుద్ధి చెప్పిరి యిలపైఁ జీవుల కెల్లా
నెవ్వగఁ బుట్టలఁ గొల్చు నించుకొమ్మని
అవ్వల సంసారభ్రాంతి అనాదినుండియు లోలోఁ
దవ్వించి తలకెత్తే యంతర్యామే కాక ॥నేన॥

చెట్టులకెవ్వరు బుద్ధి చెప్పేరు తతికాలానఁ
బుట్టి కాచి పూచి నిండాఁ బొదలు మని
గుట్టుతోఁ జైతన్యమై గుణము లన్నిటికిని
తిట్ట పెట్టి రచించినదేవుఁ డింతే కాక ॥నేన॥

బుద్ధు లెవ్వరు చెప్పిరి పుట్టినట్టిమెకాలకు
తిద్ది చన్ను దాగి పూరి దిను మని
పొద్దు వొద్దులోన నుండి భోగములు మఱపిన
నిద్దపు శ్రీవెంకటాద్రినిలయుఁడే కాక ॥నేన॥ 45

రామక్రియ

తెలిసినవాఁడాఁ గాను తెలియనివాఁడాఁ గాను
యిల నొకమాట నీ కెత్తిచ్చితిఁ గాని ॥పల్లవి॥

పుట్టించేవాఁడవు నీవే బుద్ధిచ్చేవాఁడవు నీవే
యెట్టున్నా నపరాధా లేవి మాకు
అట్టూ నన్నవారముగా మనగా నీచిత్త మెట్టో
కిట్టి వొకమాట యడిగితి నింతే కాని ॥తెలి॥

మనసులోపల నీవే మరి వెలుపల నీవే
యెనసి అపరాధాలు యేవి మాకు
నిను నొఁగా దనలేము నీసరివారముఁ గాము
అనవలసినమాట అంటి నింతే కాని ॥తెలి॥

అంతరాత్మవును నీవే అన్నిటాఁ గావఁగ నీవే
యెంతైనా నపరాధా లేవి మాకు
వింత లేక శ్రీవెంకటవిభుఁడ నీబంట నింతే
వంతుకు నే నొకమాట వాకుచ్చితిఁ గాని ||తెలి|| 46

సాళంగనాట

నీయంతటివా రెవ్వరు నీకు నెదురేది యెందు
చాయల నీసుద్ది విని శరణంటి నేను ||పల్లవి||

కావలె నంటేఁ దొల్లి కంభము చించుక వెల్లి
కైవసమై ప్రహ్లాదుఁ గావవా నీవు
తేవల నంటే బ్రహ్మదేవునికి వేదములు
సోవల సముద్ర మయినా చొచ్చి తేవా నీవు ||నీయం||

పట్టియెత్తవలెనంటేఁ బాతాళానఁ బడ్డకొండ
తట్టి యెత్తి పాలవెల్లి దచ్చవా నీవు
మట్టుపెట్టవలె నంటే మరి భూమి చాపగాఁగ
చుట్టుకపోతేఁ దెచ్చి సొంపుగ నిలుపవా ||నీయం||

పక్షపాత మయ్యేనంటేఁ బాండవుల గెలుపించి
యీక్షితి యేలించి చనవియ్యవా నీవు
రక్షించే నంటేఁ గాతరాన శ్రీవెంకటాద్రిఁ బ్ర
త్యక్షమై మానంటివారిఁ దగఁ గరుణించవా ||నీయం|| 47

సామంతం

అందరివలెనే వున్నాఁ డాతఁడా వీఁడు
యిందుముఖులఁ గూడినాఁ డీతఁ డానాఁడు ||పల్లవి||

యిందరూ నేఁటేటఁ జేసే యింద్రయాగపు ముద్దలు
అందుకొని యారగించినాతఁడా వీఁడు
చెంది మునులసతులచేతఁ దెప్పించుక మంచి
విందు లారగించినాఁడు వీఁడా నాఁడు ॥అంద॥

తొలుత బ్రహ్మ దాఁచినదూడలకు బాలులకు
అలరి మారు గడించినాతఁడా వీఁడు
నిలుచుం డేడుదినాలు నెమ్మది వేలఁ గొండెత్తి
యిల నావులఁ గాచినాఁ డీతఁడా నాఁడు ॥అంద॥

బాలుఁడై పూతనాదుల బలురక్కసులఁ జంపి
ఆలరి యాటలాడిన యాతఁడా వీఁడు
యీలీల శ్రీవెంకటాద్రి యెక్కినాఁడు తొలుతే
యేలెను బ్రహ్మాదుల నీతఁడా నాఁడు ॥అంద॥ 48

109-వ రేకు. దేసాక్షి

ఏవీ నుపాయాలు గావు యెక్కువభక్తే కాని
దావతిఁ బడుక యిది దక్కితే సులభము ॥పల్లవి॥

ముంటికొపై సుఖ మందుట ముక్కున నూరుపు వట్టి
దంటవాయువు గెలువఁ దలఁచే దెల్లా
వెంటికె వట్టుక పోయి వెసఁ గొండ వాఁకుట
వెంటఁ గర్మమార్గమున విష్ణుని సాధించుట ॥ఏవి॥

యేనుగుతోఁ బెనఁగుట యిల నిరాహారియై
కానని పంచేంద్రియాలఁ గట్టఁబోవుట
నానిం చినువగుగ్గిళ్లు నమలుట బలిమిని
ధ్యానించి మనసుఁ బట్టి దైవము సాధించుట ॥ఏవి॥

దప్పికి నెండమావులు దాగ దగ్గరఁబోవుట
తెప్పుఁ జదువులలోఁ దత్త్వము నెంచుట
పిప్పి చవి యడుగుట పెక్కుదైవాలఁ గొలిచి
కప్పిన శ్రీవెంకటేశుకరుణ సాధించుట ॥ఏమి॥ 49

శంకరాభరణం

అప్పఁడు దైవాలరాయఁ డాదిమూల మీతఁడు
యిప్పు డిట్టిమహిమల నెక్కుడాయ నీతఁడు ॥పల్లవి॥

చేకొని తొలితొలుతే చేసినపన్నీరు కాపు
జోకఁ గాలువలై సారిది జార
సైకపునీలాద్రినుండి జలజలబారేటి
రేకలసెలయేరులరీతి నున్న దిదివో ॥అప్ప॥

తెప్పలుగా గుప్పినట్టి తెల్లనికప్పురకాపు
చిప్పిలుచు వెన్నెలలై చిందఁగాను
పుష్పాడిఁ దోఁగినకల్పభూజము నిలుచున్న
చొప్పున నున్నాఁ డిదివో సొంపులు మీఱుచును ॥అప్ప॥

పొందుగ నంతటిమీఁదఁ బూసినపునుగుకాపు
కందువ మాణిక్యముల గనియైనట్లు
అంది శ్రీవెంకటేశ్వరు కదె యలమేలుమంగ
చెంది యురతఁ గట్టఁగా శ్రీవిభుఁడై నిలిచె ॥అప్ప॥ 50

మలహరి

ఏమి సేసే మింక నేము యెంతని దాఁచుకొందుము
నీమహిమ యింతంతన నేరము నేమయ్యా ॥పల్లవి॥

అంది నిన్ను నొకమాటు హరి యని నుడిగితే
పొందినపాతక మెల్లాఁ బొలిసి పోయ
నుందలించి మఱి యొకమాటు నుడిగినఫల
మందె నీ కప్పగించితి మదిగో వయ్యా ॥ఏమి॥

యిట్టె మీకు రెండుచేతు లెత్తొకమాటు మొక్కితే
గట్టిగా నిహపరాలు గలిగె మాకు
దట్టముగా సాష్టాంగదండము వెట్టినఫల
మట్టె నీమీఁద నున్నది అదిగో వయ్యా ॥ఏమి॥

సరుగ నీకొకమాటు శరణన్నమాత్రమున
సిరులఁ బుణ్యుఁడ నైతి శ్రీవెంకటేశ
ధరలోన నే నీకు దాసుఁడ నైనఫల
మరయ నీమీఁద నున్న దదిగో వయ్యా ॥ఏమి॥ 51

సాళంగం

ఎక్కడిమతము లింక నేమి సోదించేము నేము
తక్కక శ్రీపతి నీవే దయఁ జూతు గాక ॥పల్లవి॥

కాదనఁగ నెట్టు వచ్చు కన్ను లెదిటిలోకము
లేదనఁగ నెట్టు వచ్చు లీల కర్మము
నీదాసుఁడ ననుచు నీమరఁగు చొచ్చుకొంటే
యేదెసనైనాఁ బెట్టి యీడేరింతు గాక ॥ఎక్క॥

తోయ నెట్టు వచ్చు మించి తొలఁకేటి నీమాయ
పాయ నెట్టు వచ్చు యీభవబంధాలు
చేయార నిన్నుఁ బూజించి చేరి నీముద్రలు మోఁచి
యీమొద నుండఁగా నీవే యీడేరింతు గాక ॥ఎక్క॥

తెలియఁగ నెట్టు వచ్చు ద్రిష్టమైననీమహిమ
తలఁచఁగ నెట్టు వచ్చు తగునీరూపు
నెలవై శ్రీవెంకటేశ నీవు గలవనుండఁగా
యిలమీఁద మమ్ము నీవే యీడేరింతు గాక ॥ఎక్క॥ 52

శుద్ధవసంతం

పురుషోత్తముఁడ వీవు పురుషాధముఁడ నేను
ధరలో నాయందు మంచితన మేది ॥పల్లవి॥

అనంతాపరాధములు అటు నేము నేసేవి
అనంతమయినదయ అది నీది
నిను నెఱఁగకుండేటినీచుగుణము నాది
నను నెడయకుండేగుణము నీది ॥పురు॥

సకలయాచకమే సరుస నాకుఁ బని
సకలరక్షకత్వము సరి నీపని
ప్రకటించి నిన్ను దూరేపలుకే నా కెప్పుడును
వెకలివై నను గాచేవిధము నీది ॥పురు॥

నేర మింతయును నాది నేరు పింతయును నీది
సారెకు నజ్ఞాని నేను జ్ఞానివి నీవు
యీరీతి శ్రీవెంకటేశ యిట్టే నన్ను నేలితివి
ధారుణిలో నిండెను ప్రతాపము నీది ॥పురు॥ 53

గుండక్రియ

నారాయణాచ్యుతానంత గోవిందా
నేరరాదు విజ్ఞానము నీ వియ్యక లేదు ॥పల్లవి॥

నిగమాంతవిదు లైతే నిన్నెఱుఁగుదురు గాక
మృగసమానుల కేల మీమీఁదిభక్తి
వెగటుగాఁ గృపతోడ విశ్వరూపు చూపినాను
పగటుదుర్యోధనుఁడు బహురూప మనఁడా   ॥నారా॥

చిరపుణ్యు లైతే మీసేవలు సేతురు గాక
దురితచిత్తులకు మీత్రోవ యేఁటికి
గరిమఁ బ్రత్యక్షమై కంబములోఁ గలిగినా
హిరణ్యకశిపుఁడు మిమ్మెంచి శరణనెనా   ॥నారా॥

దేవత లయితే మిమ్ముఁ దెలియ నేర్తురు గాక
యేవల నసురలు మిమ్మెఱిఁగేరా
శ్రీవేంకటాద్రిమీఁద సిరితో నీ వుండఁగాను
కేవలసంసారు లెఱిఁగియును మఱవరా   ॥నారా॥ 54

110-వ రేకు.   శంకరాభరణం

లేదు భయము మఱి కాదు భవము
ఆదియు నంత్యముఁ దెలిసినహరి యాజ్ఞే గానా   ॥పల్లవి॥

తలఁపులు గడుగక వొదలటు తాఁ గడిగిన నేమి
వెలుపలి కాంక్షలు వుడుగక విధులుడిగిన నేమి
అలరుచు శ్రీహరిదాస్యము ఆతుమఁ గలిగినయాతఁడు
చెలఁగుచు నే పనులైనా నేసిన మఱి యేమి   ॥లేదు॥

పొంచినకోపము విడువక భోగము విడిచిన నేమి
పంచేంద్రియములు ముదియక పైముదిసిన నేమి
నించినదైవము నమ్మిన నిర్భరుఁ డయినయాతఁడు
యెంచక యేమార్గంబుల నెట్టుండిన నేమి   ॥లేదు॥

వేగమె లోపల గడుగక వెలి గడిగిన నేమి
యోగము దెలియక పలుచదువులు దెలిసిన నేమి
యీగతి శ్రీవెంకటపతి నెఱిఁగి సుఖించేటి యాతఁడు
జాగుల ప్రపంచమందును సతమైనా నేమి ॥లేదు॥ 55

గుండక్రియ

హరిభక్తివోడ యెక్కినట్టివారలే కాని
తరఁగు మొరగులఁను దాఁటలే రెవ్వరును ॥పల్లవి॥

నిండుఁజింతాజలధికి నీళ్లు దనచిత్తమే
దండిపుణ్యపాపాలే దరులు
కొండలవంటికెరళ్లు కోరిక లెందు చూచినా
తండుముండుపడేవారే దాఁటలే రెవ్వరును ॥హరి॥

ఆపదలు సంపదలు అందులోనిమకరాలు
కాఁపురపులంపటాలే కై యొత్తులు
చాపలపుగుణములే సరిఁ జొచ్చేయేరులు
దాపుదండ చేకొని దాఁటలే రెవ్వరును ॥హరి॥

నెలవై వుబ్బుసగ్గు లేనిచ్చలుఁ బోటునుఁ బాటు
బలువై నయానే బడబాగ్ని
యెలమి శ్రీవెంకటేశుహితులకే కాల్నడ
తలఁచి యితరులెల్ల దాఁటలే రెవ్వరును ॥హరి॥ 56

గౌళ

ఈతనిఁ గొలిచితేనే యిన్నిగోలలునుఁ దీరు
చేతనంబెట్టు పుణ్యాలు చేరువనే కలుగు ॥పల్లవి॥

పట్టి కాళింగునిఁ దోలి పాముకోల దీర్చినాఁడు
బట్టబాయిటనే రేపల్లెవారికి
అట్టె పూతనఁ జంపి అఁడుఁగోల దీర్చినాఁడు
గట్టిగాఁ గృష్ణుఁడు లోకమువారి కెల్లను ||ఊత||

బలురావణుఁ జంపి బాఁపనకోల దీర్చినాఁడు
యిలమీఁదఁ గలిగిన ఋషుల కెల్లా
కొలఁదిమీరినయట్టికోఁతికోల దీర్చినాఁడు
పొలసి రాఘవుఁ డదె సుగ్రీవునికిని ||ఊత||

వోల(లి)సి పురాలు చొచ్చి వూరఁ గోల దీర్చినాఁడు
అల తనదాసు లైనఅమరులకు
సిలుగుఁగోలలు దీర్చి సేన వరా లిచ్చినాఁడు
చెలఁగి పరుషలకు శ్రీవెంకటేశుఁడు ||ఊత|| 57

శ్రీరాగం

వివేకించ వేళ లేదు విజ్ఞానమార్గమందు
భవసంపదలపెద్దపోఁజు చూచీ జీవుఁడు ||పల్లవి||

చిత్తమనియెడిమహాసింహాసనం బెక్కి
హత్తి బహుపరాకాయ నదే జీవుఁడు
గుత్తపుదేహ మనేటి కొలువుకూటములోన
జొత్తుఁ బ్రకృతి నాట్యము చూచీని జీవుఁడు ||వివే||

పంచేంద్రియము లనే బలుతేజీలపై నెక్కి
అంచలవయ్యాళి దోలీ నదే జీవుఁడు
ముంచినకర్మము లనేముద్రలపెట్టెలు దెచ్చి
సంచముగా లెక్కవెట్టి సరి దాఁచీ జీవుఁడు ||వివే||

యిచ్చఁ గామక్రోధా లనే హితమంత్రులున్నఁ దారు
తచ్చి తలపోసుకొనీఁ దగ జీవుఁడు
అచ్చపుశ్రీవెంకటేశుఁ డంతరాత్మ యై యుండఁగా
పచ్చిగా నాతనిఁ జూచి భ్రమసీని జీవుఁడు ॥వివే॥ 58

సామంతం

చెల్లఁబో తియ్యనినోరఁ జేఁ దేఁటికి యీ
పల్లదపుఁ గోరికలపాలు సేయవలెనా ॥పల్లవి॥

ఆసలకు నాదేహ మమ్ముకొంటి వింటింట
దాసునిఁగా నాపాలిదై నమా నీవు
పోసరించి భూమిలోనఁ బుట్టించి రక్షించి
యీసు లేక భంగపెట్టు టిది గొంత వలెనా ॥చెల్ల॥

పామరపుటింద్రియాల బారిఁ దోసితివి నన్ను
దామెనకట్టుగాఁ గట్టి తత్వమా నీవు
దోమటి నామతిలోనఁ దోడునీడ వై యుండి
పామెటిసుఖములనే భ్రమయించ వలెనా ॥చెల్ల॥

గక్కన నింతట నన్నుఁ గరుణించితివి నేఁడు
మొక్కితి శ్రీవెంకటాద్రిమూలమా నీకు
దిక్కుదెనవై నాకు దేవుఁడవై యేలికవు
చొక్కి నామన సింత సోదించవలెనా ॥చెల్ల॥ 59

భూపాలం

చూపఁ జెప్పఁ గల భక్తసుజనుఁడవు మాకు
దాపై నహరి యిట్టే తప్పఁ దారె ననకా ॥పల్లవి॥

కోరి పాండవులయింటఁ గూర లారగించినట్టు
సారపుశబరివిందు చవిగొన్నట్టు
వూరకే మాయింట నీవు వోదవినపాటి నీ
వారగించ వయ్య చవు లెఁగాము లెంచకా ॥చూప॥

తొల్లియు రేపల్లెగొల్ల దోమటి దొడికినట్టు
తల్లి అనసూయ పాలఁ దనిసినట్టు
చిల్లరె నమాయింటఁ జేసినపా టారగించు
చల్లతోడిబోన మైన చాలుఁ జాల దనకా ॥చూప॥

అంకెల శ్రీవెంకటాద్రి నారగించిన యట్టు
కొంకు లేక సిరితోడఁ గోనేటిరాయ
లెంక నయిన నాయింటి లేశమైన నారగించు
లంకించి నీనాలోని అంతరము లెంచకా ॥చూప॥ 60

111-వ తేకు. లలిత

ఏగతి న న్నుద్ధరించేవో యింతటిమీఁదట మమ్ము
భోగపుఁగోరికలచేఁ బొలిసెఁబో పనులు ॥పల్లవి॥

పరగి నాలుకసొంపు పరసి పోయ
పరులనే నుతించి పలుమారును
విరసపుఁబాపముల వినికిచే వీను లెల్లాఁ
గొరమాలె మాకు నేఁటి కులాచారములు ॥ఏగ॥

మొక్కలానఁ బరధనమునకుఁ జాఁచి చాఁచి
యెక్కువఁ జేతులమహి మెందో పోయ
తక్కక పరస్త్రీలఁ దలఁచి మనసు బుద్ధి
ముక్కపోయ మాకు నేఁటిముందరిపుణ్యాములు ॥ఏగ॥

యెప్పుడు నీచులయిండ్ల కెడ తాఁకి పాదములు
తప్పని తపము లెల్లాఁ దలఁగి పోయ
యిప్పుడే శ్రీవెంకటేశ యిటు నిన్నుఁ గొలువఁగా
నెప్పున నేఁ జేసినట్టినేరము లెల్లా నడఁగె ॥ఏ॥ 61

ముఖారి

పాప మెఱఁగను పుణ్యఫల మెఱఁగను
యేపనులు నీకు సెల విన్నియునుఁ గావా ॥పల్లవి॥

మునుపనివిషయముల ముద్రమానుసులఁ గా
నునిచితివి నామీఁద నొకటొకటినే
అనిశంబు నవి చెప్పినట్లఁ జేయక యున్న
ఘనుఁడ నీయాజ్ఞ నేఁ గడచు టే కాదా ॥పాప॥

కలిమి గలయింద్రియపుఁగాఁపు లుండిన వూరు
యెలమి నా కొసఁగితివి యేలు మనుచు
అలసి వీరల నేను నాదరించక కినిసి
తొలఁగఁ ద్రోచిన నదియు ద్రోహమే కాదా ॥పాప॥

కుటిలములఁ బెడఁబాపి కోరినచనవు లెల్ల
ఘటనఁ జెల్లించితివి ఘనుఁడ నేను
అటు గన శ్రీవెంకటాద్రీశ నీదాసి
నెటు చేసినా నీకు నితవే కాదా ॥పాప॥ 62

శుద్ధవసంతం

చిక్కువడ్డపనికిఁ జేసినదే చేఁత
లెక్క లేనియప్పునకు లేమే కలిమి ॥పల్లవి॥

తగవు లేమి కెదిరిధనమే తనసొమ్ము
జగడగానికి విరసమే కూడు
తెగుదెంపు లేమికి దీనగతే దిక్కు
పగవుఁగూటికి వట్టిబీరమే తగవు ॥చిక్కు॥

పతి లేనిభూమికి బలవంతుఁడే రాజు
గతి లేనికూటికిఁ గన్నదే కూడు
సతి లేనివానికి జరగినదే యాలు
కుత దీరుటకు రచ్చకొట్టమే యిల్లు ॥చిక్కు॥

యెదురు లేమికిఁ దన కైదైనఁ దలఁచిది
మదమత్తునకుఁ దనమఅపే మాట
తుదిపదమునకుఁ జేదోడైన విభవము
పదిలపుశ్రీవెంకటపతియే యెఱుకా ॥చిక్కు॥ 63

శ్రీరాగం

అన్నిటికి నొడయఁడ వైనశ్రీపతివి నీవు
యెన్నరాదు మాబలఁగ మెంచుకో మాపోఁజు ॥పల్లవి॥

జ్ఞానేంద్రియము లైదు శరీరిలోపల
ఆనక కర్మేంద్రియము లైదు
తానకపుకామక్రోధాలవర్గము లారు
యీనెలవు పంచభూతా లెంచు మాపోఁజు ॥అన్ని॥

తప్పనిగుణాలు మూఁడు తనువికారము లారు
అప్పటి మనోబుద్ధ్యహంకారాలు
వుప్పతిల్లువిషయాలు యుడివోనివొకలయిదు
యిప్పటి మించే కోపము యెంచుకో మాపోఁజు ॥అన్ని॥

ఆఁకలి దప్పియును మానావమానములును
సోఁకినశీతోష్ణాలు సుఖదుఃఖాలు
మూఁకగమికాఁడ నేను మొక్కెద శ్రీవెంకటేశ
యేఁకటారఁ గడపేవా నెంచుకో మాపాఁజు ॥అన్ని॥ 64

లలిత

ఈడ నుండె నిందాఁకా నింటిముంగిట
ఆడ నెందుఁ బోఁడుగద అప్పుడే యీకృష్ణుఁడు ॥పల్లవి॥

యేడ పూతకిఁ జంపె నింతపిన్నవాఁ డంటా
ఆడుకొనే రదే వీధి నందరుఁ గూడి
వేడుకతో మనగోవిందుఁడు గాఁడు గదా
చూడరమ్మ వీఁడు గడుచల్లరీఁడు పాపఁడు ॥ఈడ॥

మరలి యప్పటివాఁడె మద్దులు విఱిచె నంటా
పరువులు వెట్టేరు పడఁతు లెల్లా
కరికరించఁగ రోల గట్టితే నప్పుడు మా
హరి గాఁడు గదా ఆడ నున్నబిడ్డఁడు ॥ఈడ॥

వింత గాఁగ నొకబండి విఱిచె నప్పటి నంటా
రంతు సేసే రదివో రచ్చల నిండి
అంత యీశ్రీవెంకటేశుఁ డై నమనకృష్ణుఁ డట
యింతే కాక యెవ్వరున్నా రిటువంటిపాపఁడు ॥ఈడ॥ 65

పాడి

విభుఁడ వింతటికి వెఱవుతో ననుఁ గావు
అభయహస్తముతోడి ఆదిమూలమా ॥పల్లవి॥

పలులంపటాలచేతఁ బాటువడి పాటువడి
అలసితిఁ గావవే వో ఆదిమూలమా
చలమరి యితరసంసారభ్రాంతిఁ జిక్కితి న
న్నలరించి కావవే వో ఆదిమూలమా ॥విభు॥

యెంతకైనా నాసలచే యేఁగేఁగి వేసరితి
నంత కోపఁ గానవే వో ఆదిమూలమా
సంతల పుట్టరికాల జడిసితి నింకఁ గావు
అంతరాత్మ నాపాలిఆదిమూలమా ॥విభు॥

రంటదెప్పు డింద్రియాలర వైవ్వతిఁ గావవే వో
అంటిన శ్రీవెంకటాద్రిఆదిమూలమా
గెంటక నుమ్మాటికిని నీకే శరఁ
ణంటఁ గావవే వో ఆదిమూలమా ॥విభు॥ 66

112-వ రేకు. శ్రీరాగం

ఏఁటిమాట లివి విన నింపయ్యీనా మది
నేఁటివెట్టి దానుఁ జొటిది సరియా ॥పల్లవి॥

జీవుఁడే దేవుఁ డని చెప్పెదురు గొందఱు
దైవముచేత లెల్లాఁ దమ కున్నవా
ఆవలఁ గొందఱు కర్మ మది బ్రహ్మ మందురు
రావణాదు లవి సేసి రతి కెక్కిరా ॥ఏఁటి॥

మిగులఁ గొందఱు దైవమే లే దనందురు
తగ నీప్రపంచ మెల్లాఁ దనచేఁతలా
గగన మతఁడు నిరాకార మందురు గొంద
ఱెగువఁ బురుషసూక్త మెఱఁగరా తాము ॥ఏఁటి॥

యెనిమిది గుణములే యితనివందురు గొంద-
రనయము మిగిలిన వవి దమవా
యెనయఁగ శ్రీవెంకటేశ్వరుదాసులై
మనుట నిత్యముగాక మఱి యేమి నేలా ॥పంటి॥ 67

రామక్రియ

అన్నిటా శ్రీహరిదాసుఁ డగువానికి
కొన్ని దైవములఁ గొలువఁగఁ దగునా ॥పల్లవి॥

విహితకర్మము సేసి వెదకేటి హరి నిట్టె
సహజమై కొలచేటిసరసునికి
గహనపుఁగర్మాలు కడమ లైననేమి
మహిఁ గనకాద్రికి మఱి పైఁడి వలెనా ॥అన్ని॥

పలుదానముల కెల్ల బలమైనహరి నిట్టె
బలువుగఁ జేకొన్నభక్తునికిని
నెలకొని యాతఁ డన్నియునుఁ జేసినవాఁడె
తెలిసి సూర్యునిఁ జూడ దీపాలు వలెనా ॥అన్ని॥

వేవేదవ్యుఁడు శ్రీవెంకటపతినామ
మాదిగాఁ బఠియించే యధికునికి
ఆదైనచదువులు ఆఱచేతివతనికి
మేడినిఁ దిరుగాడ మెట్లు వలెనా ॥అన్ని॥ 68

మలహరి

ఈహి శ్రీహరిఁ గంటే యింతలేదుగా వట్టి
దాహపు టాసల వెట్టె దవ్వు టింతే కాకా ॥పల్లవి॥

పలుమారు నిందరిని భంగపడి వేఁడేది
యిలపై దేహము వెంచే యిందు కింతేకా
కలికికాంతలచూపుఘాతలకు భ్రమసేది
చెలఁగి మైమఱచేది చేఁత కింతేకా ॥ఈహి॥

పక్కన జన్మాల నెల్లాఁ బాటునడే దెల్లాను
యెక్కడో సంసారాన కిందు కింతేకా
వొక్కరిఁ గొలిచి తిట్టు కొడిగట్టే దెల్లాను
చక్కముక్కనాలికపై చవి కింతేకా ॥ఈహి॥

గారవాన ధనములు గడియించే దెల్లాను
ఆరయ నాదని వీఁగేయందు కింతేకా
చేరి శ్రీవెంకటపతి సేవకుఁ జొరని దెల్లా
భారపుఁగర్మపుబాధఁ బట్టువడేకా ॥ఈహి॥ 69

బౌళి

ఎంత బాఁపనాసోద (ద్య?) మింత గలదా
అంతయు నీమహిమే హరిభట్లూ ॥పల్లవి॥

సూరిభ ట్లోకవంక చొరనిచోట్లు చొచ్చి
వారబియ్య మెత్తి యెత్తి వడదాఁకి
నీరువట్టుగొని భూమి నీళ్లెల్లా వారవట్టి
కేరికేరి నగవయ్య కృష్ణభట్లూ ॥ఎంత॥

దేవరాజ్ఝ లోకవంక దిక్కులలోఁ బొలగూడు
దీవెనతో నారగించి తీపు మరిగి
యీవలఁ బెట్టినవారి కేమైనా నొసఁగీని
వేవేలు మాయలవిష్ణుభట్లూ ॥ఎంత॥

సోమయాదు లోకవంక సారెది సురల కెల్లా
నామనితో విందువెట్టీ ననుదినము
హోమపువిప్రులసొమ్ము లోడిసి తాఁ బుచ్చుకొని
వేమరు శ్రీవెంకటాద్రి వెన్నుభట్లూ ॥ఎంత॥ 70

గుండక్రియ

అటుగననే రోయఁగఁ దగవా
నటనల శ్రీహరి నటమింతే ॥పల్లవి॥

చిడుముడిమూఁగిన జీవులలోపల
కడఁగి నే నొక్కఁడ నింతే
విడువక పక్షులు వృక్షము లిలపై
వెడఁగుభోగములు వెదకీనా ॥అటు॥

తనువులు మోచినతగుప్రాణులలోఁ
గనుఁగొన నొకమశకమ నింతే
మునుకొని కీటకములుఁ జీమలు నిల
చెనకి దొరతనము సేసీనా ॥అటు॥

శ్రీవెంకటపతిసేవ వారిలో
సేవల నొకదాసుఁడ నేను
భావించి సురలు బ్రహ్మాదు లతని
దైవపుమాయలు దాఁటేరా ॥అటు॥ 71

రామక్రియ

చేయనివాఁ డెవ్వాఁడు చిల్లరదోషాలు
ఘాయెడ జీవులజాడ లీశ్వరకల్పితమే ॥పల్లవి॥

దేవుని నమ్మినయట్టిదేహియట యీతనికి
యీవల నెంతటిపాప మేమిసేసును
భావించి యన్నినేరాలు పరిహరించు నతఁడే
ఆవటించు సూర్యునికి నంధకార మెదురా ॥చేయ॥

పూజింపించుకొనేవాఁడు భువనరక్షకుఁడట
తేజముతో దురితాలు తెంచఁగ లేఁడా
రాజుసేసినయా(యా?)జ్ఞ రాజుకంటే నెక్కుడా
వోజతో వజ్రాయుధాన కోపునా పర్వతాలు ॥చేయ॥

చేతనాత్మకుఁడట శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు
జాతిలేనిజీవునికి స్వతంత్ర మేది
కాతరపుజన్మానకుఁ గార్యకారణ మేది
యేతున గరుడనికి నెదురా పాములు ॥చేయ॥ 72

113-వ తేకు. మాళవి

ధ్రువవరదా సంస్తుతవరదా
నవమైనయార్తుని నన్నుఁ గావవే ॥పల్లవి॥

కరిరాజవరదా కాకాసురవరదా
శరణాగతవిభీషణవరదా
సిరులవేదాలు నిన్నుఁ జెప్పఁగా నినీని
మరిగి మఱఁగుచొచ్చె మమ్ముఁ గావవే ॥ధ్రువ॥

అక్రూరవరదా అంబరీషవరదా
శక్రాదిదివిజనిచయవరదా
విక్రమించి యిన్నిటా నీవే ఘన మని నీకు
చక్రధర శరణంటి సరిఁ గావవే ॥ధ్రువ॥

ద్రౌపతివరదా తగ నర్జునవరదా
శ్రీపతి ప్రహ్లాదశిశువరదా
యేపున శ్రీవెంకటాద్రి నిటు నేను నాగురుఁడు
చూపఁ గాఁ గొలిచే నచ్చుగఁ గానవే ॥ద్రువ॥ 73

గుండక్రియ

నమ్మిన దొకటే నాకు నీశరణము
యెమ్మెలసంసార మింతే యిం దేమిగలదు ॥పల్లవి॥

యేటికర్మము నా కేఁటిధర్మము
యేటిదో నేఁజేయఁగా నీ కేమి గూడెను
నాటకపుతోంటివారు నడిచినమార్గ మాని
యీటుకుఁ జేసేఁ గాక యిందేమి గలదు ॥నమ్మి॥

యేడతపము నా కేడజపము నే
వాడికఁ జేయఁగ నీకు వచ్చినదేమి
బెడిదిపుఁబెద్ద లెల్లాఁ బెట్టినతిట్టము లంటా
యీడుకుఁ జేసేఁ గాక యిం దేమి గలదు ॥నమ్మి॥

యెక్కడిపుణ్యము నా కెక్కడిభోగములు
యిక్కువ నన్నిట్లఁ జేసి యేమి గంటివి
నిక్కపుశ్రీవెంకటేశ నిన్నుఁ గనుట గాక
యెక్కడి కెక్కడిమాయ లిం దేమి గలదు ॥నమ్మి॥ 74

బౌళి

అన్నియును హరిసేసే యటమటాలే యివి
పన్ని నసుజ్ఞానికి బయలై తోఁచు ॥పల్లవి॥

తిరుపై యవ్వాలన్వలఁ దిరుగుచుండేటివేళఁ
దిరిగినట్ల నుండు దిక్కు లెల్లాను
సిరులసంసారభ్రమఁ జిక్కినజీవునికిని
పరగ నైహికమే పరమై తోఁచు ॥అన్ని॥

సొగిసి యద్దమునీడ చూచినవేళఁ దనకు
మగుడ వేఱొకరూపు మతిఁ దోఁచును
తగిలి యట్లానె పో తనుఁ దా నెఱఁగకున్న
నిగిడినపుట్టువులు నిజమై తోఁచు ॥అన్ని॥

కదిసినసకలాంధకార మంతటాఁ గప్పి
వుదయ మైతే నన్నీ నొదిగినట్టు
హృదయపు శ్రీవెంకటేశుఁడు వెల్లవిరైతే
మదిలో విజ్ఞానము మాయమై తోఁచు ॥అన్ని॥ 75

లలిత

అవి యటు భావించినట్లాను
కవగొని యిందుకుఁ గలఁగరు ఘనులు ॥పల్లవి॥

అరయఁగ నేఁబదియక్షరములె పో
ధరలోపల నిందాస్తుతులు
సరిఁ బురాణములు శాస్త్రవేదములు
యిరవుగ నిన్నియు నిందే పొడమె ॥అవి॥

వొక్క దేహమున నున్నయంగములు
పెక్కువిధములై బెరసినవి
చిక్కులఁ గొన్నిటి సిగ్గుల దాఁతురు
యెక్కువ యితరులకు నిన్నియు సమము ॥అవి॥

అంతరాత్మలో నంతర్యామై
బంతులఁ దిరిగేటిబంధువులు
చింతింప నతఁడే శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ
డింతకుఁ గర్తని యెంతురు బుధులు ॥అవి॥ 76

మాళవి

బలువుఁడు హరిఁ జేపట్టితిని
తలఁచిన దెల్లా దక్కెను నాకు ॥పల్లవి॥

దురితధ్వంసుఁడు దుఃఖవిదారుఁడు
అరిభయంకరుఁ డచ్యుతుఁడు
సిరివరుఁ డితనినిఁ జేకొని కొలిచిన
పరమసుఖమె పో భయ మెక్కడిది ॥బలు॥

దానవాంతకుఁడు దైవశిఖామణి
మానరక్షకుఁడు మాధవుఁడు
నానాసుఖముల నాపాలఁ గలఁడు
యేనేపముల నా కెదురే లేదు ॥బలు॥

అనయము నిర్మలుఁ డఖిలానందుఁడు
ఘనుఁ డీశ్రీవెంకటవిభుఁడు
కనుగొని మము నిటు గాచుక తిరిగీ
యెనయఁగ నేలిక యితఁడే మాకు ॥బలు॥ 77

దేవగాంధారి

మేలు లేదు తీలు లేదు మించీ నిదే హరిమాయ
కాలమందే హరిఁ గంటి కైవల్య మొకటే ॥పల్లవి॥

సురలును జీవులే నసురలును జీవులే
ధర నిందుఁ బ్రకృతిభేదమే కాని
సురలకు స్వర్గ మసురలకు నరకము
పరగ నీరెంటిగతి పాపపుణ్యములే ॥మేలు॥

పొలఁతులు జీవులే పురుషులు జీవులే
తలఁప భావభేదములే కాని
బలిమి స్వతంత్రముఁ బరతంత్ర మొకరికి
యెలమి నిందులోఁ జెల్లే హీనాధికములే ॥మేలు॥

రాజులును జీవులే రాసిబంట్లు జీవులే
వోజతో సంపద చెల్లే దొకటే వేరు
సాజపు శ్రీవెంకటేశుశరణ మొక్కటే గతి
బాజుఁ గర్మ మందొకటి బంధమోక్షములు ॥మేలు॥ 78

114-వ రేకు. సాళంగనాట

అదె వచ్చె నిదె వచ్చె నచ్యుతుసేనాపతి
పదిదిక్కులకు నిట్టె పారరో యసురలు ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజం బదె ఘనశంఖరవ మదె
పరుసనే విష్ణుదేవుచక్ర మదె
మురవైరిపంపు లవె ముందరిసేన లవె
పరచి గగ్గులకాడై పారరో దానవులు ॥అదె॥

తెల్లనిగొడుగు లవె దేవదుందుభులు నవె
యెల్ల దేవతలరథా లింతటా నవె
కెల్లురేఁగీ నిక్కె హరికీర్తి భుజములవె
పల్లపుపాతాళానఁ బడరో దనుజులు ॥అదె॥

వెండిపై డిగుడె లవె వెంజామరము లవె
మెండగుకై వారాలు మించిన వవె
దండి శ్రీవెంకటపతి దాడిముట్టె నదె యిదె
బండుబండై జజ్జరించి పారగోదై తేయులు ॥అదె॥ 79

లలిత

అయ్యో నేనేకా అన్నిటికంటేఁ దీలు
గయ్యాళినై ద్రిధా గర్వింతుఁగాని ॥పల్లవి॥

తడిపిపుదికినట్టి ధౌతవస్త్రములు నా
మొడలు మోఁచినమీఁద యోగ్యము గావు
వుడివోక వనములో వొప్పైనవిరులు నే
ముడిచివేసినంతనే ముట్టరా దాయను ॥అయ్యో॥

వెక్కసపురచనలవేవేలురుచులు నా
వొక్కనాలు కంటితేనే యోగ్యముగావు
పక్కనదేవార్హపుఁ బరిమళగంధములు నా
ముక్కు సోఁకినంతలోనే ముట్టరా దాయను ॥అయ్యో॥

గగనానమండి వచ్చే గంగాజలములైన
వొగినా గోరంటితేనే యోగ్యము గావు
నగు శ్రీవెంకటపతి నన్నే రక్షించినదాఁక
మొగడై యెఱుకతుది ముట్టరా దాయను ॥అయ్యో॥ 80

నాట

మర్ద మర్ద మమ బంధాని
దుర్దాంతమహాదురితాని ॥పల్లవి॥

చక్రాయుధరవినిశిత తేజోంచిత
సక్రోధ సహస్రప్రముఖ
విక్రమక్రమా విస్ఫులింగకణ
నక్రహరణ హరి నవ్యకరాంకా ॥మర్ద॥

కలితసుదర్శన కఠినవిదారణ
కులిశకోటిభవ ఘోషణా
ప్రళయానలసంభ్రమవిభ్రమకర
రళితదైత్యగళర క్తవికిరణా ॥మర్ద॥

హితకర శ్రీవెంకటేశప్రయుక్త
సతతపరాక్రమజయంకర
చతురో హం తే శరణం గతో స్మి
యితరాన్ విభజ్య యిహ మాం రక్ష ॥మర్ద॥ 81

మాళవిగౌళ

నిత్యపూజ లివివో నేరిచిన నోహో
ప్రత్యక్ష మైనట్టి పరమాత్మునికి ॥పల్లవి॥

తనువే గుడియట తలయే శిఖరమట
పెనుహృదయమే హరి పీఠమటా
కనుగొన చూపులే ఘనదీపము లట
తనలోపలియంతర్యామికిని ॥నిత్య॥

పలుకే మంత్రమట పాడైననాలికే
కలకల మనుపిడిఘంట యటా
నలువైన రుచులే నైవేద్యము లట
తలపులోపల నున్న దైవమునకు ॥నిత్య॥

గమనచేష్టలే యంగరంగగతియట
తమిగలజీవుఁడే దాసుఁడటా
అమరినపూర్వులే యాలవట్టము లట
క్రమముతో శ్రీవెంకటరాయనికిని ॥నిత్య॥ 82

ముఖారి

కిన్నజానేహం కేశవా త్వర మహో
సన్నుతాకర మ మాచరణాయ తస్మై ॥పల్లవి॥

వేదాంతవేద్యాయ విశ్వరూపాయ నమో
ఆదిమధ్యాంతరహితాధికాయ
భేదాయ పునర ప్యభేదాయ నమోనమో
నాదప్రియాయ మమ నాథాయ తస్మై ॥కిన్న॥

పరమపురుషాయ భవబంధహరణాయ నమో
నిరుపమానందాయ నిత్యాయ
దురితదూరాయ కలిదోషవిధ్వంస్తాయ
హరియచ్యుతాయ మమ ఆత్మాయ తస్మై ॥కిన్న॥

కాలాత్మకాయ నిజకరుణాకరాయ నమో
శ్రీలలామాకుచాశ్రితగుణాయ
హేలాంక శ్రీవెంకటేశాయ నమోనమో
పాలితాఖిల మమాభరణాయ తస్మై ॥కిన్న॥ 83

కాంబోది

చెల్ల నెక్కొంటివిగా జీవుఁడ యీబలుకోటా
బల్లిదుఁడ నీకు నేఁడు పట్టమాయఁ గోటా ॥పల్లవి॥

తొమ్మిదిగవనులైన దొడ్డతోలుఁగోటా
కొమ్మలచవులమూల కొత్తళాలకోటా
వమ్ము లేనిమెడవంపువంకదారకోటా
పమ్మి పగవారి నెల్లా పట్టుకొన్నకోటా ‖చెల్ల‖

తలవాకిలి దంతపుతలుపులకోటా
తలిరుఁజేతుల పెద్దదంతెనాలకోటా
వెలియాసలనేదండు విడిసినకోటా
గులుగై యింద్రియములు కొల్లగొన్నకోటా ‖చెల్ల‖

నడచప్పరములనే నలువైనకోటా
జడిసినచెవుల మించుసవరణకోటా
పడనిపాట్లఁ బడి ఫలియించేఁగోటా
యెడమిచ్చి శ్రీవెంకటేశుఁ డేలేఁగోటా ‖చెల్ల‖ 84

115-వ రేకు. శంకరాభరణం

నాటికి నాఁడు గొత్త నేటికి నేఁడు గొత్త
నాటకపుదైవమవు నమోనమో ‖పల్లవి‖

సిరుల రుక్మాంగదుచేతి కత్తిధారఁ దొల్లి
వరుస ధర్మాంగదుపై వనమాలాయ
హరి నీకృపకలిమి నట్లనే అరులచే
కరఖడ్గధార నాకుఁ గలువదండాయ ‖నాట‖

మునుప హరిశ్చంద్రుమొనకత్తిధారఁ దొల్లి
పొనిఁగి చంద్రమతికిఁ బూవుదండాయ
వనజాక్ష నీకృపను వరశత్రులెత్తినట్టి
ఘనఖడ్గధార నాకుఁ గస్తూరివాటాయ ‖నాట‖

చలపట్టి కరిరాజు శరణంటే విచ్చేసి
కలుషముఁ బెడఁబాపి కాచినట్టు
అలర శ్రీవెంకటేశ ఆపద లిన్నియుఁ బాపి
యిల నన్నుఁ గాచినది యెన్నఁ గతలాయ ॥నాట॥ 85

సాళంగనాట

కంటిమి రెంటికి భూమిఁ గలుగుదృష్టాంతము
గొంటరి రావణునందు గుహునియందు ॥పల్లవి॥

నీదాస్యము గలనీచజన్మ మైన మేలు
యేదియు నెఱఁగ నట్టియెక్కువజన్మానకంటే
వాదపుగర్వము లేదు వట్టియాచారము లేదు
సాదించి నైచ్యానుసంధానమే కాని ॥కంటి॥

మిమ్ముఁ దలపుచుఁ జేయుమృగయాన మైన మేలు
సొమ్ము పోక మీకుఁ గాని సుకృతము సేయుకంటే
దిమ్మరి జన్మము లేదు తెగనికోరిక లేదు
పమ్మి నీపైఁ బెట్టి నట్టిభారమే కాని ॥కంటి॥

దిక్కులు సాధించుకంటే తెలిసి శ్రీవెంకటేశు
దిక్కు నీనామమే కా సాధించుటే మేలు
యెక్కువ తక్కువ లేదు యెలుకెఱఁగమి లేదు
చక్కజాడలో నీకు శరణంటేఁ గాని ॥కంటి॥ 86

లలిత

కామధేనువై కలిగె నీధరణి
వాములు వలసినవారికి విధులు ॥పల్లవి॥

అందరు జీవులే ఆయాకర్మముఁ
బొంది బుద్ధు లెప్పుడు వేరు
కొందరు స్వర్గము గోరి సుఖింతురు
కొందరు నరకానఁ గూలుదురు ॥కామ॥

దేవుఁ డిందరికి దిక్కై యుండును
భావాభావమే బహువిధము
దేవతలమృతాధీనమై మనిరి
తోవనై దనుజులు దురిత మందిరి ॥కామ॥

పుట్టుగందరికి పొంచి కలిగినదే
దట్టపుమనసులే తమకోలఁది
యిట్టే శ్రీవెంకటేశుఁడు సేసిన
యట్టా నాతఁడు అదివో యెదుట ॥కామ॥ 87

గుండక్రియ

ఏపురాణముల నెంత వెదకినా
శ్రీపతిదాసులు చెడ రెన్నఁడును ॥పల్లవి॥

హరివిరహితములు అవిగొన్నాళ్లకు
విరసంబులు మరి విఫలములు
నరహరి గొలిచిటు నమ్మినవరములు
నిరతము లెన్నఁడు నెలవులు చెడవు ॥ఏపు॥

కమలాక్షుని మతిఁ గాననిచదువులు
కుమతంబులు బహుకుపథములు
జమళి నచ్యుతునిసమారాధనలు
విమలములే కాని వితథముగావు ॥ఏపు॥

శ్రీవల్లభుగతిఁ జేరనిపదవులు
దావతులు కపటధర్మములు
శ్రీవెంకటపతి సేవించుసేవలు
పావనము లధికభాగ్యపుసిరులు ॥ఏవు॥ 88

ముఖారి

ఏలోకమం దున్నా నేమీా లేదు
తాలిమి నందుకుఁ దగ్గదావతే కాని ॥పల్లవి॥

సురల కసురలకు సూడునుఁ బాడునే కాని
పొరసి సుఖించఁగఁ బొద్దు లేదు
ధరలో ఋషులకును తపము సేయనే కాని
మరిగి భోగించఁగ మరి పొద్దు లేదు ॥ఏలో॥

గక్కన సిద్ధులకైనా గంతయు బొంతయే కాని
చిక్కి పరుసము గలిగి సెలవు లేదు
రెక్కలు గలపక్షి రేసు తిమ్మటలే కాని
చక్క వైకుంఠాన కెగయ సత్తువ లేదు ॥ఏలో॥

సకలజంతువులకును జన్మాదులే కాని
అకటా నిత్యానంద మందలేదు
వెకలి శ్రీవెంకటేశువిష్ణుదాసులకే మంచి
సుకము లెల్లాఁ గలవు సుడివడలేదు ॥ఏలో॥ 89

దేవగాంధారి

అన్నియునుఁ దన ఆచార్యాధీనము
చెన్ను మీరఁ హరిపాద సేవ సేయు మనసా ॥పల్లవి॥

దైవముఁ గొంచము గాఁడు తానూ గొంచముగాఁడు
భావించి కొలచేవారి పరిపాటి
చేవలఁ బత్తిముదుగు చేనిముదుగూ లేదు
వావిరిఁ బోఁగొత్తేటివారి వారి నేరుపు ||అన్ని||

కాలము కడమ లేదు కర్మము కడమలేదు
కేలివిశ్వాసము గలిగినపాటి
వ్రాలకు ముదిమీ లేదు వక్కాణ ముదిమీ లేదు
పోలించేటివిద్వాంసుల బుద్ధిలోని నేరుపు ||అన్ని||

జ్ఞానానకుఁ దప్పు లేదు జన్మానకుఁ దప్పు లేదు
నానాటికి వివేకించి నడచేపాటి
పానిపట్టి శ్రీవెంకటపతి యింతకు మూలము
ఆనుక యీతని శరణనేవారినేరుపు ||అన్ని|| 90

116-వ రేకు. సాళంగనాట

విఱిగిరి దానవవీరులదే
అఱిముఱి దేవత లాడే రదే ||పల్లవి||

పరగుకంభ మదే పగిలె పగిలె నదే
హారినరసింహాంబాయ నదే
గరుడధ్వజ మదే ఘనచక్రం బదే
మొరసేటిశంకపుమ్రోత లవే ||విఱి||

వెడలె వెడలె నదే వెనుకొని హిరణ్యుఁ
దొడికి పట్టె నదే తొడమీఁద
విడవక చించిన వేయిచేతులవే
కడపమీఁదనే కదలఁ డదే ||విఱి||

అదె వామాంకం బందు లక్ష్మి యదే
కదిసి శాంతమదే కరుణ యదే
వుదుటున ప్రహ్లాదు నూరడించె నదే
యిదె శ్రీవెంకట మెక్కె నదే ||విడి|| 91

సామంతం

ఇద్దరు దేవానమ్మండ మిదివో మాయ
గద్దించి యాదవుండు నొకడు నారీతాను ||పల్లవి||

తోడఁబుట్టినమమత తోడఁగి కొన్నాళ్లకు
వాడిక పుత్రులమీఁదవలె నుండదు
వేడుక వారెవ్వరో వీరెవ్వరో కాని
కూడపెట్టి వీరికే కొట్లాడేవారికి ||ఇద్ద||

తల్లిమీఁదఁ గలభక్తి తనకే కొన్నాళ్లకు
యిల్లాలుమీఁదవలె నింత వుండదు
వెల్లవిరినది యెంత విచారించ నిది యెంత
యిల్లు ముంగి లొక్కరిది యెరవు వొక్కరిది ||ఇద్ద||

నీతితో శ్రీవెంకటేశు నిత్యసేవ కొన్నాళ్ల
కీతల సంసార మంత యితవు గాదు
ఆతఁడెట్టు యివి యెట్టు అందరూ నెఱఁగినదే
చేతు లొకటి మీఁదట చిత్త మొకయందు ||ఇద్ద|| 92

నాట

దేవశిఖామణి దివిజులు వొగడఁగ
వేవేలుగతుల వెలసీ వాఁడే ||పల్లవి||

వీధుల వీధుల వెసఁ దురగముపై
భేదిల బల్లెము బిరబిరఁ దిప్పుచు
మోదముతోడుత మోహనమూరితి
యేదెస చూచిన నేఁగీ వాఁడే ||దేవ||

కన్నులు దిప్పుచు కర్ణములు గదల
సన్నల రాగాకు చౌకళింపుచును
అన్నిటఁ దేజీ యాడఁగ దేవుఁడు
తిన్నఁగ వాగేలు దిప్పేవాఁడే ||దేవ||

వలగొనఁ దిరుగుచు వాలము విసరుచు
నిలిచి గుజ్జుమటు నేర్పులు చూపఁగ
బలు శ్రీవెంకటపతి యహోబలపుఁ
బొలమున సారెకుఁ బొదలీ వాఁడే ||దేవ|| 93

రామక్రియ

ఇందరి బుద్ధులు యీశ్వరేచ్ఛకు సరిరావు
గొంది నున్న మానుషము కోలుప డెంతైనా ||పల్లవి||

తనంతఁ దా నూరకున్న దైవమే తోడౌను
కినిసి తాఁ బదరితే కిందుమీఁదౌను
తనుఁదానే చేరె హరి దధివిభాండకునకు
కొన కెక్కఁబోయి నివి కొంచపడెఁ దొల్లి ||ఇంద||

వొక్కటి వాఁడు దానైతే వున్నచోనే మేలు చేరు
పెక్కుబుద్ధులఁ బోతేను పిరిపీ కౌను
వక్కన నంబరీషుఁడు పట్టినవ్రతాన గెల్చె
దిక్కు లెల్లా దూర్వాసు తిరిగి బడలెను ||ఇంద||

శ్రీవెంకటేశ్వరుచేతిలోని జగములు
భావించి యాతఁడు నడపక మానఁడు
వావిరి నిదెఱఁగక వట్టియులమటఁ బడి
జీవు లేల బడలేరు చింత లిట్టే పాయరో ॥ఇంద॥ 94

శ్రీరాగం

ఎంత పాటుపడె నీశ్వరుఁడు
జంతువుల కేది సతమో కాని ॥పల్లవి॥

వోముచు లోలో నొకదేహమునకే
యేమి రచించెను యీశ్వరుఁడు
కామించి మోక్షసుఖమునకు నైతే
వోమినస్రిష్టులు వొకటేఁ గావు ॥ఎంత॥

భోగించ బుట్టినభూతకోట్లను
యేగతి మోఁచీ నీశ్వరుఁడు
చేగ దేర తనసేవకుఁ జొచ్చిన
యోగము సులభం బొకటొకటికిని ॥ఎంత॥

పన్నినజగముల ప్రాణాధారము
యెన్నిట నున్నాఁ డీశ్వరుఁడు
కన్నులశ్రీవెంకటపతి యని కని
వున్నవేళ తమవునికే సుఖము ॥ఎంత॥ 95

దేసాక్షి

నమ్మలేము కానలేము నరులాల మన మంతే
సమ్మతించి యేలేవాఁడు సర్వేశుఁడే సుండీ ॥పల్లవి॥

కంటికిఁ గంటిరెప్ప కాచుక వుండినయట్టు
వొంటిదేహ మెల్లా జీవొడ్డుకొన్నట్టు
అంటుక దేహి నెపొద్దు అంతరాత్మయై వుండి
జంటయై కాచుకున్నాఁడు సర్వేశుఁడే సుండి ||నమ్మ||

చీఁకటి నోటికిఁ గడిచే యేకొంట వచ్చినట్టు
ఆఁకటికి గుక్కిళ్లు ఆసయినట్టు
వీఁకల జంతువులకు వెలుపల లోనుండి
సాఁకుచునున్నాఁ డిదివో సర్వేశుఁడే సుండి ||నమ్మ||

తమదేహ మెంతైనా తానే యింపయి మోచినట్టు
తెమలి ప్రాణ మిన్నిటాఁ దీపయినట్టు
అమరినభోగమోతొ లడిగినవారి కిచ్చి
సముఁడు శ్రీవెంకటాద్రి సర్వేశుఁడే సుండి ||నమ్మ|| 96

117-వ రేకు. శ్రీరాగం

ఇట్టిజీవుల కింక నేటిపాటి
దట్టమై దేవుఁడ నీవే దయఁ జూతు గాకా ||పల్లవి||

తనజన్మవిదులనుఁ దలఁచు నొక్కొకవేళ
వొనర మఱచు నట్టే వొక్కొకవేళ
వినుఁ బురాణకథలు వివరించి యొకవేళ
పెనచి సందేహములే పెంచు నొకవేళ ||ఇట్టి||

విసిగి సంసారమందు విరతుఁడౌ నొకవేళ
వొసఁగి యందే మత్తుఁడౌ నొకవేళ
పసిగొని యింద్రియాల బంట్టై వుండు నొకవేళ
ముసిపిలోడై వానకు మొక్కు నొక్కవేళ ||ఇట్టి||

కోరి తపములు చేసి గుణియా తా నొకవేళ
వూరకే అలసి వుండు నొక్కవేళ
యీరీతి శ్రీవెంకటేశ యెదలో నీ వుండఁగాను
బీరాన నీకే మొఱవెట్టు నొకవేళ ॥ఇట్టి॥ 97

సామంతం

ఎంత చదివి చూచిన నితఁడే ఘనము గాక
యింతయు నేలేటిదైవ మింక వేరే కలరా ॥పల్లవి॥

మొదల జగములకు మూల మైనవాఁడు
తుదఁ బ్రళయమునాఁడు తోఁచేవాఁడు
కదిసి నడుమ నిండి కలిగి వుండెడివాఁడు
మదనగురుఁడే కాక మఱి వేరే కలరా ॥ఎంత॥

పరమాణు వైనవాఁడు బ్రహ్మాండ మైనవాఁడు
సురలకు నరులకుఁ జోటయినవాఁడు
పర మైనవాఁడు ప్రపంచ మైనవాఁడు
హరి యొక్కఁడే కాక అవ్వలనుఁ గలరా ॥ఎంత॥

పుట్టుగు లయినవాఁడు భోగమోక్షా లైనవాఁడు
యెట్టనెదుర లోనను యిన్నిటివాఁడు
గట్టిగా శ్రీవెంకటాద్రి కమలాదేవితోడి
పట్టపుదేవుఁడే కాక పరు లింకఁ గలరా ॥ఎంత॥ 98

పాడి

భోగసహాయులే పొరుగెల్లా
ఆగమవిదులును ననంతములు ॥పల్లవి॥

కులమునఁ బుట్టాలు కోటానఁగోట్లు
కలిమి లేమి కొక్కఁడనే గుఱి
పలులంపటముల ప్రజలే యిందరు
నిలిచినచోటికి నే నొక్కఁడనే ||భో||

చెట్టుడిచిన నిదె చేటఁడు పండ్లు
గుట్టు దెలుసుకొన గురి నేను
వొట్టుక సంసార మూరల్లా నిదె
పుట్టినప్పటికి భువి నొక్కఁడనే ||భో||

చనవుమనవులకు జగ మెల్లా నిదె
కొనకు మొదలికిని గురి నేను
యెనయుచు శ్రీవెంకటేశుఁ డేలెఁ గన
నినుపుగ మీవాఁడ నే నొక్కఁడనే ||భో|| 99

శ్రీరాగం

హరియవతార మీతఁడు అన్నమయ్య
అరయ మాగురుఁ డితఁ డన్నమయ్య ||పల్లవి||

వైకుంఠనాథునివద్ద వడిఁ బాడుచున్నవాఁడు
ఆకరమై తాళ్లపాకఅన్నమయ్య
ఆకసపువిష్ణుపాదమందు నిత్యమై వున్నవాఁడు
ఆకడీకడఁదాళ్లపాకఅన్నమయ్య ||హరి||

క్షీరాబ్ధిశాయి నిట్టె సేవింపుచు నున్నవాఁడు
ఆరితేరి తాళ్లపాకఅన్నమయ్య
ధీరుఁడై సూర్యమండలతేజమువద్ద నున్నవాఁడు
ఆరీతులఁ దాళ్లపాకఅన్నమయ్య ||హరి||

యీవల సంసారలీల యిందిరేశుతో నున్నవాఁడు
ఆవటించి తాళ్లపాకఅన్నమయ్య
భావింప శ్రీవెంకటేశుపాదములందే వున్నవాఁడు
ఆవభావమై తాళ్లపాకఅన్నమయ్య ॥హరి॥ 100

మలహరి

కోరి మాభుజముల డాగులు మోచుకున్నారము
ధారుణిలోపల మమ్ము దయఁ జూచుఁ గాక ॥పల్లవి॥

సతతము హరిచేతిశంఖచక్రములే
గతియై మాపాలనుండి కాచుఁ గాక
అతిశయ మైనట్టిఅచ్యుతునిఆయుధాలే
హితవుగ మమ్ము నిట్టే యేలుఁ గాక ॥కోరి॥

కమలాపతిచేతుల గదాపద్మములు
మమకారముతో మము మన్నించుఁ గాక
సమరవిజయ మైనశార్ఙ్గాదిశరములు
తమితోడ మాకు దాపుదండై వుండుఁ గాక ॥కోరి॥

ముంచిశ్రీవెంకటేశుఁడు మోలఁ గట్టినకటారు
అంచెల మా కెల్ల రక్షైఅమరుఁ గాక
అంచ నితనికై దువు లమరినహస్తములు
పంచల మా కిట్టే వజ్రపంజరాలవుఁ గాక ॥కోరి॥ 101

లలిత

ఎన్నఁడొకో బుద్ధెరిఁగి యీడేరేది జంతువులు
యిన్నిటా నీమహిమలు యెదిరించి వున్నవి ॥పల్లవి॥

కావించి నీపాదతీర్థగంగ ప్రవాహ మైనది
పావనులై యిందరిని బ్రదుకు మని
లావుగా నీప్రసాదతులసి నాఱువో సున్నది
వేవేలు పాతకా లెల్ల విదళించు మనుచు ॥ఎన్న॥

చింతల నీమూర్తులు శిలాశాసనా లైనవి
పంతముతోఁ గొలిచిట్టే బ్రదుకు మని
బంతినే నీనామములు ప్రతిధ్వను లై వున్నవి
దొంతు లైనభవముల తుద గను మనుచు. ॥ఎన్న॥

అందరికి నీసేవలు హస్తగతాలై వున్నవి
బందె దీర నీకు మ్రొక్కి బ్రదుకు మని
అందపు శ్రీవెంకటేశ అంతరాత్మవై వున్నాఁడ
వెందు చూచిన విజ్ఞాన మింద కొండో యనుచు ॥ఎన్న॥ 102

118-వ రేకు. దేసాళం

జీవునికి-నిటు బుద్ధి చెప్పవయ్యా హరి నీవు
కావక పోరాదు మాకుఁ గలయంతర్యామివి ॥పల్లవి॥

పైపై నెదురుకట్లఁ బంచదార వుండఁగాను
చేపట్టి యడిగి తెచ్చి చేఁదు దిన్నట్లు
పూప లైనచేతిలోనే పుణ్యములు వుండఁగాను
పాపములు చవి యంటాఁ బట్టఁబొయ్యీ జీవుఁడు ॥జీవు॥

యింటిలోనే నవరత్నా లెన్నియైనా నుండఁగాను
కంటగించి గాజుఁబూస గట్టుకొన్నట్లు
వెంటనే హరినామాలు నేయివేలై వుండఁగా
జంట నితరమంత్రాలు జపియించీ జీవుఁడు ॥జీవు॥

చేసుకొన్న యిల్లాలు చేరువనే వుండఁగాను
వేసరక వెలయాలి వెతకినట్లు
మేసుల శ్రీవెంకటేశ మీఁదాస్యమే వుండఁగా
వాసిఁ బరులఁ గొలువనే వడిఁ గోరీ జీవుఁడు ॥జీవు॥ 103

గౌళ

ఊరకే దొరకునా వున్నతోన్నతసుఖము
సారంబు దెలిసికా జయము చేకొనుట ॥పల్లవి॥

తలఁపులోపలిచింత దాఁటినప్పుడు గదా
అలరి దైవంబు ప్రత్యక్ష మౌట
కలుషంపుదుర్మదము గడచినప్పుడు గదా
తలకొన్న మోక్షంబు తనకుఁ జేపడుట ॥ఊర॥

కర్మంబు కసటువోఁ గడిగినప్పుడు గదా
నిర్మలజ్ఞానంబు నెరవేరుట
మర్మంబు శ్రీహరి నీమఱఁగు చొచ్చినఁ గదా
కూర్మిఁ దనజన్మ మెక్కుడు కెక్కుడౌట ॥ఊర॥

తనశాంత మాత్మలోఁ దగిలినప్పుడు గదా
పనిగొన్న తనచదువు ఫలియించుట
మొన లేని శ్రీవెంకటేశ్వరునిదాస్యంబు
తనకు నబ్బినఁ గదా దరిచేరి మనుట ॥ఊర॥ 104

భైరవి

ఏమి సేతు దైవమా యెన్నఁడు గరుణించేవో
దామెన సంసారములోఁ దట్టుపడీ మనసు ॥పల్లవి॥

యెక్కడిపగయో యింద్రియాలు నన్నుఁ బట్టి
చెక్కుముక్కు సేసి యెంచి సాదించీని
గుక్క కేమి సేసినా కొలయో వెంటవెంట
వెక్కసపుపుట్టువులే వెనుతగిలీని ॥ఏమి॥

యెన్నాళ్లపాపమో యెడతెగక నాలోన
వున్నతపుఁగోపమై వుమ్మగిలీని
తిన్ననై - యెవ్వరిచేతితిట్టు దాకినా విధమో
విన్ననై విజ్ఞాన మెల్లా వీటిఁబోయఁ దుదిని ॥ఏమి॥

యేవేళ గుణమో యెడతెగనికర్మాలు
రావిమానిజిగురై వూరక యంటీని
శ్రీవెంకటేశుఁడ నీవు చిత్తములోపల నుండి
కావఁగఁగదా నీవే గతి యన వలసె ॥ఏమి॥ 105

ముఖారి

నిరుహేతుకదయానిధివి నీవు
కరుణించు నీకు నొక్కటి విన్నపము ॥పల్లవి॥

దేవా నీమహిమ తెలియ నెవ్వరివశ
మీవల నీవే గతను టింతే కాక
భావించలేరు నిన్ను బ్రహ్మాదులు సహితము
నీవేడ నేనేడ నే నొకజంతువను ॥నిరు॥

చిత్తా వారి నాదిక్కు చేకొని యవలోకించవే
యిత్తల సంసారవార్ధి యీఁదుచున్నాఁడ
వాత్తి చూచేవారే కాని అడ్డగించేవారు లేరు
పొత్తుల నాధర్మము పుణ్యము నీచేతిది ॥నిరు॥

అవధారు శ్రీవెంకటాధీశ నాజన్మము
కవిసి యింద్రియములఁ గట్టువడ్డాఁడ
జవళి నీపాదములే శరణము చొచ్చినాఁడ
తవిలి నీచిత్త మింతే తరవాత నింకను ॥నిరు॥ 106

బౌళి

శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు చేరి విజయముఁ బొంది
దేవతలు చూడ దశదిక్కులకు నేసెను ॥పల్లవి॥

అరికమ్ము వేసె నప్పై అల్ల నరకాసురుపై
మేరమీరి రావణునిమీఁద నేసెను
సారపుజలధిమీఁద జలమ్ములింకఁగ నేసె
దారి దప్పకుండ నేదుదాళ్లు దెగనేసెను ॥శ్రీవెం॥

పగదీర మింటిమీఁది బాణునిమీఁద నేసె
మిగుల మెరసి మాయామృగము నేసె
జగములో రాక్షసుల సంహారముగ నేసె
నిగిడి రక్తగుండాలు నిండ నేసెను ॥శ్రీవెం॥

ఖరదూషణాదుల కడిఖండలుగ నేసె
సరుసఁ గుంభకర్ణునిఁ జావ నేసెను
అరిది శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగఁ గూడి
గరుడనిమీఁద నెక్కి కంటువాయ నేసెను ॥శ్రీవెం॥ 107

బౌళి

ఆర్పులు బొబ్బలు నవే వినుఁడు
యేర్పడ నసురల నిటువలె గెలిచే ॥పల్లవి॥

కూలినతలలును గుఱ్ఱపుఁ గొక్కులు
నేలపైఁ బారిననెత్తురులు
వోలిఁ జూడుఁ డిదె వుద్ధగళలీరణ (?)
కేలిని విష్వక్సేనుఁడు గెలిచె ॥ఆర్పు॥

పడినరథంబులు బాహుదండములు
కెడసినగజములు గొడుగులును
అడియాలము లివే అక్కడ నిక్కడ
చిడుముడి విష్వక్సేనుఁడు గెలిచె ॥ఆర్పు॥

పగుల పగుల వృషభాసురునిఁ జంపె
పగ నీఁగె అతనిబలములతో
అగపడి శ్రీవెంకటాధిపుపంపున
జిగి గలవిష్వక్సేనుఁడు గెలిచె ॥ఆర్పు॥ 108

119-వ రేకు. లలిత

సకలబలంబులు నీవే సర్వేశ్వర నాకు
అకలంకం బగుసుఖమే అన్నిట నిదె నాకు ॥పల్లవి॥

పొందుగఁ జక్రాంకితమే భుజబల మిదె నాకు
అందినహరి నీచింతే ఆత్మబలము నాకు
సందడిఁ బేరుబలము కేశవనామము నాకు
యిందును నందును భవభయ మిఁక లేదిదే నాకు ॥సక॥

అంగపుఁదిరుమణు లివి పంచాంగబలము నాకు
సంగతి నీపై పాటలే స్వరబల మిదే నాకు
రంగుగ నీగుణరాసులే రాసిబలము నాకు
యింగితముగ నిహపరముల కెదు రేటిదే నాకు ॥సక॥

కనుఁగొను నీవిగ్రహమే గ్రహబలి మిదే నాకు
విను నీదాసులసేవే వెనుబలి మిదే నాకు
తనరిన శ్రీవేంకటపతి దైవబలము నాకు
ఘనమే చెప్పఁగ నింతటఁ గలిగెబో యిదే నాకు ॥నక॥ 109

సాళంగనాట

ఇదివో వీధివీధుల నితనితేరు
యెదుట శ్రీవెంకటాద్రిని తేరు ॥పల్లవి॥

చట్టుపడఁ దోలె నాఁడు సముద్రాలపైఁ దేరు
ఘట్టుగాఁ దోలెను పౌండ్రకునిపైఁ దేరు
జట్టిగొని తోలె జరాసంధునిపై నదే తేరు
కొట్టి తోలె హంసడిభకులపైఁ దేరు ॥ఇది॥

ఘోరమై కుంగఁగఁ దోలె కులగిరులపైఁ దేరు
కౌరవసేనపైఁ దోలె గక్కనఁ దేరు
కోరి మథురమీఁద నక్రూరుఁ గూడి తోలెఁ దేరు
అరసి సంధిమాటలు ఆడఁ దోలెఁ దేరు ॥ఇది॥

తచ్చి శిశుపాలాదిదైత్యులపైఁ దోలెఁ దేరు
పెచ్చుగాఁ దోలె రుక్మిణిపెండ్లితేరు
అచ్చపు శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగఁ గూడి
చెచ్చెరఁ దోలె దిక్కుల సింగారపుఁదేరు ॥ఇది॥ 110

పాడి

అనుచు లోకము లెల్ల నదె జయవెట్టేరు
నినుఁ గొల్చితిఁ గావవే నీరజాక్షుఁడా ॥పల్లవి॥

అదివో కోనేటిలోన నదివో సర్వతీర్థములు
అదివో పైఁడిమేడల హరినగరు
పొదలి పరుష లెల్లా పొదిగి సేవించేరు
యిదివో వరము లిచ్చే నిందిరానాథుఁడు ॥అను॥

అదివో వేదఘోషము అదివో సురలమూఁక
అదివో విశ్వరూపము అద్భుత మందె
గుది గొనెఁ బుణ్యములు కోట్లసంఖ్యలు చేరె
యిదివో దయ దలఁచె నీశ్వరేశ్వరుఁడు ॥అను॥

అదివో శ్రీవెంకటేశుఁ డక్కన నలమేల్మంగ
అదివో నిత్యశూరులు ఆళువారలు
నిదుల శేషాచలము నిక్కి పై పైఁ బొడచూపె
యిదివో కొలువున్నాఁడు హృదయాంతరాత్ముఁడు ॥అను॥ 111

నాట

అహోబలేశ్వరుఁ డరికులదమనుఁడు
మహామహిమలను మలసీ వాఁడే ॥పల్లవి॥

కదలుఁ గన్నులును కరాళవదనము
గుదిగొనుభయదపుఁగోరలును
అదరుమీసములు నలరఁగ నవ్వుచు
వుదుటుతోడఁ గొలువున్నాఁడు వాఁడే ॥అహో॥

అతిసితనఖములు ననంతభుజములు
వితతపరాక్రమవేషమును
అతులదీర్ఘజిహ్వాయుఁ గడు మెరయఁగ
మితి లేనికరుణ మెరసీ వాఁడే ॥అహో॥

సందడిసొమ్ములు శంఖచక్రములు
పొందుగ దివిజులు పొగడఁగను
యిందిరఁ దొడపై నిడి శ్రీవెంకట
మందు నిందుఁ గడు నలరీ వాఁడే ॥అహో॥ 112

సాళంగనాట

సిరిఁ దొడపై నిడి శ్రీనరసింహుఁడు
యిరవుగ వరముల నిచ్చీని వాఁడే ॥పల్లవి॥

ఘన మగుకోరలు కరాళవదనము
చెనకుచు గొడసేటిజిహ్వాయును
నినుపుఁగ టమరలు (?) నిటలలోచనము
నొనరఁగ గొలుపై యున్నాఁడు వాఁడే ॥సిరి॥

చటులచక్రకరంబును శార్ఙకరంబును
అటు వరదాభయహస్తములు
పటుతరయోగపుపట్టబంధమును
కటితటిఁ జెలఁగఁగ గడఁగీ వాఁడే ॥సిరి॥

పరపగు శేషునిపడగల నీడల
అరు దగురవిచంద్రాంకముల
సిరులగద్దెపై శ్రీవెంకటేశుఁడు
పరిపూర్ణుఁడై పరగీ వాఁడే ॥సిరి॥ 113

శ్రీరాగం

నిర్మలులు వీరు నిత్యసుఖులు
కర్మదూరులు విష్ణుకైంకర్యపరులు ॥పల్లవి॥

పరమజ్ఞానసంపన్ను లగువారికిని
అరుదుగా దిచటి మహాదైశ్వర్యము
హరికృపాధనము చే నబ్బినమహాత్ములకు
సరకు గాకుండు పంచల నిధానములు ॥నిర్మ॥

బలిమిని వేదాంతపట్టభద్రులకు నిల
బలురాజ్యపదవు లిరుగడబంట్లు
లలిమీఱి హరిచక్రలాంఛనపుశూరులకు
మెలమి విజయము లెల్ల నింటిలో నుండు ॥నిర్మ॥

యీవలను శ్రీవెంకటేశుశరణాగతుల
కావటించినపుణ్య మదువుగాదు
దైవజ్ఞు లయినయాధర్మస్వరూపులకు
వేవేలుభోగములు వెసు తగులుచుండు ॥నిర్మ॥ 114

120-వ రేకు. శంకరాభరణం

ఛీఛీ వో జీవుఁడా చింతించుకో జీవుఁడా
ఆచందాన కీచందము అరుహమా జీవుఁడా ॥పల్లవి॥

ఉత్తముఁ డయినహరి వుండేటియాతుమలోన
తత్తరపుఁగాంతలను తలపోసేదా
వొత్తి నారాయణనామ ముచ్చరించే నోరను
రుత్తయధరపుదోలు రుచిగొనేదా ॥ఛీఛీ॥

పొందుగా గోవిందునిఁ బూజించేటిచేతులను
సందడిఁ జన్నులమీఁదఁ జాఁచఁ బొయ్యేదా
కందువ దేవునిరూపు కనుఁగొనేచూపులు
ముందరి మర్మపుటంగములమీఁదఁ బెట్టేదా ॥ఛీఛీ॥

వేవేలు విష్ణుకథలు వినియేటి చెవులను
ఆవటించి యాడ సుద్దు లాలకించేదా
శ్రీవెంకటేశ్వరుని సేవించే యీజీవనము
భావించక విషయాల పాలు సేసేదా ॥చీచీ॥ 115

దేసాళి

ఇంతదేవుఁ డింక వేఁడీ యెంచి చూపుఁడా
చెంతనుండితే రక్షించు చేకొని కొలువరో ॥పల్లవి॥

వేసితే వేయురూపులు విశ్వరూప మితఁడు
శ్రీసతీశుఁ డిందరిలో శ్రీమంతుఁడు
భాసురపుభూమి మోచేబలవంతుఁ డిన్నిటాను
దాసులైతే మన్నించు నీదైవముఁ గొలువరో ॥ఇంత॥

గుట్టున బ్రహ్మాండాలు కుక్షిలో నించినవాఁడు
అట్టే దేవతలమొర లాలించేవాఁడు
చిట్టుపుదానవుల చించి చెండాడేటివాఁడు
యిట్టే శరణంటేఁ గాచు నితనిఁ గొలువరో ॥ఇంత॥

కాలముఁ గర్మము మాయ గల్పించినయట్టివాఁడు
ఆలించి సర్వజీవులఅంతర్యామి
వాలి శ్రీవెంకటపతై వరము లిచ్చేటివాఁడు
యేలీలఁ గొల్చిన మెచ్చునీవిభుఁ గొలువరో ॥ఇంత॥ 116

భూపాళం

అప్పుడు చూచేదివో అధికుల నధములు
తప్పక యెచ్చరి యిదే తలఁచవో మనసా ॥పల్లవి॥

కొండలవంటి పనులు కోరి ముంచుకొంటే నూర
గుండె కైకొనని వాఁడే యోగీంద్రుఁడు
నిండినకోపములకు నెపములు గలిగితే
దండితోఁ గలఁగనియాతఁడే ధీరుఁడు ||అప్ప||

సూదులవంటిమాటలు సారిదిఁ జెవి సోఁకితే
వాదులు వెట్టుకొననివాఁడే దేవుఁడు
పాదుకొన్న సంసారబంధము నోరూరించితే
ఆదిగొని మత్తుఁడుగా నట్టివాఁడే పుణ్యుఁడు ||అప్ప||

గాలాలవంటియాసలు కడుఁ దగిలి తీసితే
తాలిమితోఁ గదల నాతఁడే ఘనుఁడు
మేలిమి శ్రీవెంకటేశుమీఁద భారము వేసుక
వీలక తనలో విఱ్ఱవీఁగువాఁడే నిత్యుఁడు ||అప్ప|| 117

మలహరి

కొనమొద లేదో గుటిగాన రొరులు
మునుకొనుసంసారమోహాంధమందు ||పల్లవి||

తలఁచును బ్రహ్మాండతతులకు నవ్వల
తలఁచేటిజీవుఁడు తానణువు
అలరినయాసల ననలునుఁ గొనలును
వెలసి సంసారవృక్షములోన ||కొన||

పుట్టునుఁ బొదలును భువి బహురూపుల
పుట్టేటియాతఁడు పారి నొకఁడే
వొట్టుక యీఁదును వుభయకర్మముల
చట్టువడ్డసంసారసాగరములను ||కొన||

తగులు నన్నిటా తనుభోగంబుల
తగిలేటిపురుషుఁడు తా ఘనుఁడూ
నిగిడి శ్రీవెంకటనిలయుఁడు గతై
అగపడ సంసారానందమందు ॥కొన॥ 118

ఆహిరి

కలిదోషములాల కడు నేల మీరేరు
యిలధరుఁ డుండగాను యింక నేఁటి సుద్దులు ॥పల్లవి॥

జగము లేలెడువాఁడు సర్వాంతరాత్ముఁడు
జిగి నింక నీకీబుద్ధి చెప్ప నోపఁడా
నిగిడి పుట్టించేటివాఁడు నిందుక వుండేటివాఁడు
తెగనికర్మము లెల్ల తిద్ద కేల మానును ॥కలి॥

దనుజులఁ గొట్టేవాఁడు ధర్మము నిలిపేవాఁడు
పనిగొన్న దురితాలు పాపనేరఁడా
కొనమొదలై నవాఁడు గురి దా నై నవాఁడు
వునికి మనికి సేయ కూరకుండీనా ॥కలి॥

స్వతంత్రు డై నవాఁడు స్వామి యైనవాఁడు
గతియై దాసుల నెల్లఁ గావకుండీనా
యితఁడే శ్రీవెంకటేశుఁ డిందిరాప తై నవాఁడు
సతతము మాకు నిట్టే సంపద లొసఁగఁడా ॥కలి॥ 119

దేసాళం

వాద మేల సారె సారె వడి ముక్తి లెదంటా
వేదాంతశ్రవణము వెట్టికిఁ జేసేరా ॥పల్లవి॥

అరయ జీవులకెల్లా నభేదమైతే
గురుఁడు శిష్యుఁడు లేఁడు కూడ దర్ధము
సారిది నాతుమలోన సోహంభావన మైతే
సరిమునులదేవపూజలు చెల్లవు ॥వాద॥
సహజలీలావిభూతి సర్వము మిథ్యమైతే
బహుయోగాదికర్మాలపని లేదు
మహిలోని జననాలు మరణాలు మాయయైతే
విహితాచారాలు సేయ విధే లేదు ॥వాద॥
ఘటనబ్రహ్మము నిరాకారమైతేఁ బఠియింప
యిటు పురుషసూక్తాదు లవి మరేల
అటు శ్రీవేంకటేశు దాస్యము లేక బిగిసితే
సటలుడు గొనెడిరాక్షసమత మువును ॥వాద॥ 120

*

131-వ రేకు. పాడి

ఇదివో సుజ్ఞానము సూత్రే మణిగణా యివ గాన
మది నితరమే లేదు మాయల యద్భావం తద్భవతి ॥పల్లవి॥
యెదుటఁ గను యీజగము యిది నీవన వెఱతును
అది విపరీతజ్ఞానము యద్దృష్టం తన్నష్టము గాన
పొదలుచుండేటియీజగము పొసఁగ నీవు గా వన వెఱతు
యిది విపరీతజ్ఞానము సదసచ్చాహం బంటివి గాన ॥ఇది॥
నిండినయీజీవులు నీవే యన వెఱతును
దండనే బద్ధులు విరుద్ధా సుపర్ణ వున్నది గాన
మెండగుయీజీవులను మీరు గారన వెఱతును
వుండెడివీరలు నిత్యులు వొగి నహ మాదిశ్చ మధ్యము గాన ॥ఇది॥

* 121 నుండి 130 వరకు రేకులు లేవు.

యిది మునుపేని చిక్కు యిందుకు ద్రిష్టం జొక్కటే
తుదఁ దొల్లే నిదాసులు గలరు తుదఁ దొల్లి యే నీవ్రే గలవు
వెదకు మా శ్రీ వెంకటపతి నిను సేవించఁగ నీను సేవించఁగను
అదన నిన్నంటినవారల నీయంతలు సేతువు గాన ॥ఇది॥ 121

ముఖారి

ఏదుపాయము యే నిన్నుఁ జేరుటకు
ఆది నంత్యము లేనిఅచ్యుతమూరితివి ॥పల్లవి॥

వెలయ నీగుణములు వినుతించే నంటే
తెలియ నీవు గుణాతీతుఁడవు
చెలరేఁగి నిను మతిఁ జింతించే నంటే
మలసి నీ వచింత్యమహిముఁడవు ॥ఏదు॥

పొదిగి చేతుల నిన్నుఁ బూజించే నంటే
కదిసి నీవు విశ్వకాయుఁడవు
అదన నేమైన సమర్పించే నంటే
సదరమై అవాప్తసకలకాముఁడవు ॥ఏదు॥

కన్నులచేత నిన్ను గనుఁగొనే నంటే
సన్నిధి దొరక నగోచరుఁడవు
యిన్నిటాను శ్రీవేంకటేశ నీవు గలవని
వన్నెల శరణనేవాక్యమే చాలు ॥ఏదు॥ 122

పాడి

వేఱొకభావన యేల వీనితోఁ బెనఁగ నేల
తూఱి నందే హరిఁగూర్చి తుద గట్టగాక ॥పల్లవి॥

చూచేకన్నుల నేమిఁ జూడకుండవచ్చునా
చూచినం దెల్లా హరిఁ జూచుటగాక
వేచినవీనుల నేమీ వినకుండ వచ్చునా
కాచి యవే హరికథగా వింటి గాక ॥వేడొ॥

కోరేటిచవుల జవ్వా గోరకుండ వచ్చునా
కోరినచవుల హరిఁ గూర్చుటగాక
ఆరీతి బారే మనసు అడఁచఁగవచ్చునా
ఆరితేరి అన్నిటాను హరిఁ గంటకాక ॥వేడొ॥

వోడలు మోచినదేహి వోమకుండ వచ్చునా
వోడలు శ్రీహరిదనేవోముట గాక
బడినే శ్రీవెంకటేశుఁ బాసి వుండవచ్చునా
యొడయ కందే సుఖయించుట గాక ॥వేడొ॥ 123

గౌళ

ఏడ నుండురో తాము యెన్నికపోఁజులు దాఁటి
రాడకాడే పొడచూపే రాహా మేలు ॥పల్లవి॥

యొలమి స్వప్నమనేయొడపుఁజావడిలో
వొలిసి జీవుఁడు కొలువున్నపుడు
వెలి నున్న చైతన్యవిధుల దొరలచేతి
యలబలము గాన మాహా మేలు ॥ఏడ॥

ఉప్పడ మయి దేహమనేవూరఁ బెద్దచావడి
ఉప్పతిల్లి దేహి కొలువున్నపుడు
చప్పుడుతో నింద్రియవిషయపరివారము
అప్పుడు పారాడుదురు ఆహా మేలు ॥ఏడ॥

అక్కడ నిద్దురలనేలంతఃపురాల కేఁగి
వుక్కున భోగాన నాత్మ వున్నపుడు
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశ యెవ్వరూ నాడకుఁ బోరు
అక్కడా నీవే వుందు వాహా ళేలు ॥వడ॥ 124

బౌళి

నానామార్గముల నాఁటుకొను నొకయోగి
మానిమిఁదితపసి సామాన్యుఁడా యోగి ॥పల్లవి॥

పున్నమనమాసఁ గూడఁ బొదిగీ నొక్కొకయోగి
కన్నులచూపులు సరిగాఁ జూఁచు నొకయోగి
మిన్నునూయి చేఁతాటఁ జేఁదిమెచ్చు మింగు నొకయోగి
వెన్న సన్నముగ నూరి వీఁగు నొకయోగి ॥నానా॥

గాలి ముడియగఁ గట్టి కలుగుడి గట్టుయోగి
నాలిమింటివిత్తు వెట్టి నగు నొకయోగి
మూలనిధానము గని ముందు గానఁ డొకయోగి
నేల దలకిందు సేసి నిక్కు నొకయోగి ॥నానా॥

గతజలముల కెల్లఁ గట్టగట్టు నొకయోగి
తతిఁ బూవులమాటల దడిగట్టు యోగి
యిత వైన శ్రీవెంకటేశుని మఱఁగు చొచ్చి
గతిగనె నాతఁ డొక్కఁడే యోగి ॥నానా॥ 125

ముఖారి

హరియె సకలక్రియలై తృప్తి యిచ్చుఁగాక
యెరవుల వారిచేత లెందాఁకా వచ్చీని ॥పల్లవి॥

నరులకు నరులే పరలోకక్రియలు
సిరిమోహాచారాలఁ జేతురు గాక
తరుపాషాణపశుతతుల కెవ్వరు సేసే
శరయఁగ భ్రమ గాక అవి వస్తులున్నవా ॥హరి॥

కొడుకులు గలవారు కోరి పితృముఖమున
కుడుపులు దమవారిఁ గూర్చిపెట్టఁగా
అడరి శ్రీహరియె అన్నియుఁ దాఁ జేకొని
తడవి వారిఁ గొంత దయఁజూచుఁ గాక ॥హరి॥

కాకేడ వాకేడ దైవము శ్రీవెంకటేశుఁ
డారయ నంతరాత్ముఁ డని తెలిసి
ధారుణి యాతని యాజ్ఞఁ దప్ప కాదినసాన
చేరువఁ జేసే వెల్లాఁ జేయుఁడీ యాతనికి ॥హరి॥ 126

132-వ రేకు. గుండక్రియ

హరిహరి నీమాయాజగ మిది అండనే చూచుచు నవ్వుచును
అరసి యందులో నిను భావించేటిఆత్మభావ మిది యెన్నఁడొకో ॥పల్లవి॥

సకలోద్యోగంబులు మాని సకలోపాయంబులు విడిచి
సకలేంద్రియముల జాలటు మాని సకలవిషయములరహితుఁడై
సకలముఁ దనవలె భావించి సర్వాంతరాత్మవు నినుఁ దెలిసి
అకలంకంబున నుండెడిభావం బది యిఁక నెన్నఁడొకో ॥హరి॥

ఘన మగుకోర్కులఁ జాలించి ఘనకోపంబు నివారించి
ఘనకాముకత్వముల నటు దనిసి ఘన మగునాసలఁ దొలఁగించి
ఘనముఁ గొంచముల నినుఁ దలఁచి ఘనాఘనుఁడవు నీవనుచు
అనుమానము లటు సుఖయించే దది యిఁక నెన్నఁడొకో ॥హరి॥

పరచింతలలోఁ దడఁబడక పరమార్గంబుల కగపడకా
పరహింసలకును యెన్నఁడుఁ జొరక పరదూషణలకు నెడగిలిసి
పరదేవుఁడ శ్రీవెంకటభూధరపతి నీకే శరణనుచు
అరమరపుల నేఁ జొక్కితి తనిసే దది యిఁక నెన్నఁడొకో ॥హరి॥ 127

బౌళి

ఏది వలసె నీవది సేయు యిందులోన నోజీవాత్మ
పొదగుమనలో నంతరాత్మయై పరగిన శ్రీహరి పనుపునను ॥పల్లవి॥

మనవంటిజీవులే మహిలోన నొకకొన్ని
శునకములై కుక్కుటములై సూకరములైనవి
దినదినముఁ గర్మపాశములఁ దిరిగెడిదుర్దశ లటు చూడు
సనకాదులై కొందరు జీవులు శౌరిదాసులైరటు చూడు ॥ఏది॥

కన్నులుఁ గాళ్లు మనవలెఁ దనువులు గైకొని కొందరు నరులు
పన్నినతొత్తులు బంట్లునై మనపనులు సేయుచు నున్నారు
యెన్నఁగ శ్రీహరి నెఱఁగక యిడుమలఁ బొరలెడి దది చూడు
మున్నె హరిదాసులై నారదముఖ్యులు గెలిచిన దది చూడు ॥ఏది॥

యింతగాలమును యీపుట్టుగులనె యిటువలెఁ బొరలితి మిన్నాళ్లు
యింతట శ్రీవెంకటేశుఁడు దలంచి యీజన్మంబున మము నేలె
వింతల బొరలిననరకకూపముల వెనకటివైన్యము లటు చూడు
సంతసమున ముందరిమోక్షము సర్వానందం బది చూడు ॥ఏది॥ 128

శంకరాభరణం

నీవు సర్వసముఁడవు నీవు దేవదేవుఁడవు
యీవల నాగుణదోషా లెంచ నిఁక నేలా ॥పల్లవి॥

పూవులపైఁ గాసీఁ బొరి ముండ్లపైఁ గాసీని
ఆవల వెన్నెల కేమి హాని వచ్చీనా
పావనుల నటు గాచి పాపపుంజ మైననన్ను
గావఁగా నీకృపకును గడమయ్యీనా ॥నీవు॥

గోవుమీఁద విసరీఁ గుక్కమీఁద విసరీని
పావనపుగాలికిని పాప మంటీనా
దేవతల రక్షించి దీనుఁడ నైననాకు
దోవ చూపి రక్షించితే దోస మయ్యీనా ॥నీవు॥

కులజునియింటనుండీ కులహీనునియింటనుండీ
యిలలో నెండకు నేమి హీన మయ్యీనా
వలసి శ్రీవెంకటాద్రివరములు యిచ్చి నాలో
నిలిచి వరము లిచ్చి నేఁడు గావవే ॥నీవు॥ 129

సామంతం

నెప్పున ధర్మపుణ్యము నీచేతి దింతే
యెప్పుడు గాచినఁ గావు మింతా నీచిత్తము ॥పల్లవి॥

యేవల నరుఁడు లేక యెద్దే తా దున్నీనా
నీవు సేయించక వేరే నేఁ బుణ్యము సేసేనా
దేవుఁడ సూర్యుఁడు రాక తెల్లవారునా రేయి
తేవేగ నీకృపఁ గాక విజ్ఞాని నౌదునా ॥నెప్పు॥

కుమ్మరవాఁడు లేకే కుండ దాఁ బుట్టునా
నెమ్మి నీవు పుట్టించక నేనే పుట్టితినా
వమ్ముల రాట్నము నిలువక గుండ్రలు నిల్చునా
పమ్మి నీయప్పణ లేక భవములు మానునా ॥నెప్పు॥

మక్కువ మగఁడు లేనిమనువు గలుగునా
లెక్కించి యంతర్యామివి లేనినే నున్నాఁడనా
చక్కఁగ శ్రీవెంకటేశ శరణనేబుద్ధి నాకు
తక్కక నీ వియ్యకుంటే దాసుఁడ నే నౌదునా ॥నెవ్వ॥ 180

లలిత

ఇహమే కాని యిఁకఁ బరమే కాని
బహుళమై హరి నీపై భక్తే చాలు ॥పల్లవి॥

యెందు జనించిన నేమి యెచ్చోట నున్న నేమి
కందువ నీదాస్యము గలిగితేఁ జాలు
అంది స్వర్గమే కాని అల నరకమే కాని
అందపునీనామము నా కబ్బితే చాలు ॥ఇహ॥

దొర యైనఁజాలుఁ గడుఁ దుచ్ఛపుబంటైనఁ జాలు
కరఁగి నిన్నుఁ దలఁచఁ గలి(గి)తేఁ జాలు
పరులు మెచ్చిన మేలు పమ్మి దూషించిన మేలు
హరి నీసేవాపరుఁ డౌటే చాలు ॥ఇహ॥

యిలఁ జదువులు రానీ యిటు రాక మాననీ
తలఁపు నీపాదముల తగులే చాలు
యెలమి శ్రీవెంకటేశ యేలితివి నన్ను నిట్టె
చలపట్టి నాకు నీశరణమే చాలు ॥ఇహ॥ 181

133-వ రేకు. మలహరి

సర్వోపాయముల జగతి నా కితఁడే
పూర్వీధరుఁడు పురుషోత్తముం డితఁడే ॥పల్లవి॥

సకలగంగాదితీర్థస్నానఫలము లివి స్వామి పుష్కరణిజలమె నాకు
సకలపుణ్యక్షేత్రావాసయాత్ర లివి సరి వెంకటాచలవిహార మిదియే
సకలవేదాధ్యయనశాస్త్రపాఠంబు లివి శౌరిసంకీర్తనం బిదియె నాకు
సకలకర్మానుష్ఠానముల యితని కిచ్చటఁ జాతుపడి కైంకర్య మిదియే

ఉపవాసతపము లివి యితనిప్రసాదంబు లొగి భుజింపుటే నాకు దినదినంబు
జపరహస్యోపదేశంబు లితనిపాదజలములు శరణనేటిసేవ యొకటే
ఉపమింపఁ బుణ్యపురుషుల దర్శనమునాకునొగినిచటిబహువృక్షదర్శనంబు
యెపుడుఁ బుణ్యకథాశ్రవణంబులి వొప్పేటియెన్నఁ గలబహుపక్షికలకలంబు

తలఁపు గలయోగంబులందు శ్రీవైష్ణవులఁదగులుసంవాసనహాయోగంబు
వెలయనిందుమహోత్సవంబులిన్ని యునితనివిభవంబులెసంగుతిరునాళ్లునాకు
చెలఁగి యిటు దేవతాప్రార్థ నింతయు నాకు శ్రీవెంకటేశ్వరుని శరణాగతి
అలరు నాసంపదలు యితని పట్టపురాణి అలమేలుమంగ కడకంటిచూపు

శ్రీరాగం

ఇంతయు నీమాయామయ మేగతిఁ దెలియఁగ వచ్చును
దొంతిఁ బెట్టినకుండలు తొడరినజన్మములు ॥పల్లవి॥

కలలోపలిసంభోగము ఘన మగుసంపద లిన్నియు
వలలోపలి నిడి పరువులు వన్నెలవిభవములు
తలఁపునఁ గలిగియు నిందునే తగులకపో దెవ్వరికిని
తెలిసినఁ దెలియదు యిదివో దేవరహస్యంబు ॥ఇంత॥

అద్దములోపలినీడలు అందరిదేహపురూపులు
చద్దికి వండినవంటలు జంటఁగర్మములు
పొద్దొకవిధ మయి తోఁచును భువి నజ్ఞానాంబుధిలో
నద్దిన దిద్దిఁ దెలియఁగరా దంబుదములమెఱుఁగు ॥ఇంత॥

మనమునఁ దాఁగినపా లివి మదిఁ గలకోరిక లిన్నియు
యినుమున నిగిరిననీళ్ళు యిల నాహారములు
పనివడి శ్రీవెంకటగిరిపతి నీదాసు లివిన్నియు
కని మని విడిచినమనుజుల కాయపుమర్మములు ॥ఇంత॥ 133

లలిత

షోడశకళానిధికి షోడశోపచారములు
జాడతోడ నిచ్చలును సమర్పయామి ॥పల్లవి॥

అలరువిశ్వాత్మకున కావాహన మిదే సర్వ
నిలయున కాసనము నెమ్మి నిదే
అలగంగాజనకున కర్ఘ్యపాద్యాచమనాలు
జలధిశాయికిని మజ్జన మిదే ॥షోడ॥

వరపీతాంబరునకు వస్త్రాలంకార మిదే
పరిశ్రీమంతునకు భూషణము లివే
ధరణీధరునకు గంధపుష్పధూపములు
తిర మిదే కోటిసూర్యతేజునకు దీపము ॥షోడ॥

అమృతమథనునకు నదివో నైవేద్యము
గమిఁ జంద్రనేత్రునకుఁ గప్పురవిడెము
అమరినశ్రీవెంకటాద్రిమీఁది దేవునికి
తమితోఁ బ్రదక్షిణాలు దండములు నివిగో ॥షోడ॥ 134

మాళవిగౌళ

ఏమీ నెఱఁగనివాఁడు యిటు నిన్నుఁ గొలిచేనా
నీమాయ దెలుపఁగా నిను నెనేఁ గాకా ॥పల్లవి॥

పసురముగఁ-జేసితే బడి నిన్నుఁ దలఁచేనా
వెస రాయిఁ జేసితే వెదకి ని న్నెఱిఁగేనా
పొసఁగ మానుగ నన్ను బుట్టించితేఁ బొగడేనా
ముసిపినరుఁ జేయఁగా మొర యిడేఁగాక ॥ఏమి॥

మొగి మృగముఁ జేసితే మొక్క నెఱిఁగేనా
తగఁ బక్షిఁ జేసితేఁ దరిఁ బూజ సేసేనా
జిగి నితరజంతువుగఁ జేసితేఁ దగిలేనా
అగపడి వివేకిఁ జేయఁగ ననేఁ గాక ॥ఏమి॥

యింతకధికారిఁ జేసి యీప్రపంచజ్ఞాన
మింత యొసఁగితివి మరఁగిఁక నేలా
చింత లిన్నియుఁ దీర శ్రీవెంకటేశ నను
సంతతము నేలఁగా శరణనేఁ గాక ॥ఏమి॥ 136

శుద్ధవసంతం

పరమాత్ముఁ డొక్కఁడే పరమపావనుఁడు గన
పరిపూర్ణుఁ డనెడియీభావమే చాలు ॥పల్లవి॥

హేయ మిందే దుపాధేయ మిందేది
బాయుటనే హరి సర్వపరిపూర్ణుఁడు
సేయునెడ గుణభావజీవకల్పనము లివి
రోయఁ జూచినఁ దనదుకాయమే రోఁత ॥పర॥

జాతి యిందే దంత్యజాతి యిందేది
జాతు లిన్నిటా నాత్మసర్వేశుఁడు
ఆతలను అంటుము ట్టనెడిభావన లెల్ల
ఖాతిపడి మొఱఁగ నోపనివెలితే తనది ॥పర॥

తెలివిగలదాఁకాఁ దెగ వీమఱఁగు లివి
తెలిసినంతటిమీఁదఁ దీరు సంశయము
యిలలోన శ్రీవెంకటేశ్వరునికరుణచే
వెలసి యీజ్ఞానంబు విడువకు మనసా ॥పర॥ 136

134-వ తేకు. రామక్రియ

వెలుపల మఱవక లోపల లేదు వెలుపలఁ గలిగిన లోపల్లమఱచు
చలమున నిదియే ఘడియ ఘడియకును సాధించిన సుఖమటు దోఁచు॥పల్లవి॥

వెలుపలి వెలుఁగే చూడఁగ లోపలి వెడచీఁకటి గాననియట్లు
అలరి ప్రపంచజ్ఞానికిఁ దనలో నాత్మజ్ఞానము గనరాదు
పలుమరు చీఁకటి చూడఁగ బయలే వెలుఁగై తోఁచినయట్లు
అలయక తన లోచూపు చూచినను అంతరంగమున హరిఁ గనును ॥వెలు॥

జాగరమే కడుఁ జేయఁగఁ జేయఁగ సతతము నిద్దుర రానట్లు
చేగలనింద్రియములలోఁ దిరిగిన చిత్తవికారము లయపడదు
యీగతి నిద్దుర వోఁగాఁ బోఁగా నిలలో సుద్దులు మెఱఁగనియట్టు
తోఁగపు టేకాంతంబును దనమున సోఁగి మరవఁగ మరవఁగ హరిఁ గనును

దేహపుటాకాశపునిట్టూర్పులు బాహిరపుబయట నడఁగినయట్లు
ఆహా జీవునిజననమరణములు అందే పొడముచు నం దడఁగు
వూహల శ్రీవెంకటపతివాయువు కొఁగి నాకాశము వొక్కసూత్రము
ఆహా ప్రాణాపానవాయువులు ఆతుమ నిలువుటే హరిఁ గనుట ॥వెలు॥137

గుజ్జరి

ఇందరిలో నే నెందుఁ బోలుదును యిందరి బోలినజీవులమే
కందువవీరలఁ దలఁచి చిత్త మిది కలఁగెడిదైవము కావఁగదే. ॥పల్లవి॥

యెందరోకో జరాదుఃఖము లేచి యనుభవించేటివారు
యెందరోకో దరిద్రదుఃఖము లెసఁగి యలమటించేటివారు
యెందరోకో బంధనతాడనహీనదెసల నుండెడివారు
యెందరోకో దాసదాస్యవిధి నెడయ రాక చెఱ లయినవారు ॥ఇంద॥

యెందరోకో మరణదెసలచే నిల సంయోగవియోగదుఃఖితులు
యెందరోకో జన్మరోగముల నెక్కుడభయ మందేటివారు
యెందరోకో రాజులచోరులహింసలకు లోనయినవారు
యెందరోకో పాపమినజీవుల కెక్కడ నెక్కడ నేపాటో ॥ఇంద॥

యెందరోకో యీదుఃఖనివృత్తికి యెడసి మిమ్ముఁ గొలిచినవారు
యెందరోకో సంపదలకు లోనై యేతాయాతనఁ బడువారు
యెందరోకో శ్రీవెంకటేశ యిపు డెక్కువ నీశరణము చొచ్చి
యెందను నందును సుఖులై లోకుల నిందరిఁ జూచుచు నవ్వేడివారు

గుండక్రియ

నిన్నూ నన్నూ నెంచుకోని నేరమి గాక
పన్నినసూర్యునికాంతి ప్రతిసూర్యుఁ డౌనా ॥పల్లవి॥

జలధిలోపలిమీను జలధి దా నౌనా
జలము లాధార మైనజంతువు గాక
నెలవై నీలోనివాఁడ నీవే నే నౌదునా
పొలసి నీయాధరువు బొమ్మ నింతే కాక ॥నిన్నూ॥

రాజువద్ద నున్నబంటు రాజే తా నౌనా
రాజసపుచనవరిరచనే కాక
సాజమై నిన్ను గొలిచి సరిగద్దె నుందునా
వోజతో నిన్ను సేవించి వుందు నింతే కాక ॥నిన్నూ॥

ముత్తెపుఁజిప్పల నీరు మున్నిటివలె నుండునా
ముత్తెములై బలిసి లోనైనపుఁ గాక
నిత్తెపు శ్రీవెంకటేశ నీశరణాగతులను
మొత్తపులోకులమా ముక్తులము గాక ॥నిన్నా॥ 139

మాళవి

ఇందులకుఁ జింతించ నేల యీశ్వరునిమాయ లివి
యెందుకు మూలము హరి యాతనిఁ జింతించరే ॥పల్లవి॥

యిల నారికెడపుఁగాయకు నీరు వచ్చినయట్టు
తలఁచి రాఁగలమేలు తన్నుఁ దానే వచ్చురే
లలి నేనుగు దిన్న వెలఁగపంటిబేసము
వలెనే పోఁగల వెల్ల వడిఁ దానే పోవురే ॥ఇందు॥

నిండినయద్దములోన నీడ వొడచూపినట్టు
దండి మైనపుట్టుగులు తన్నుఁ దానే వచ్చురే
పండినపండ్లు తొడమఁ బాసి వూడినయట్టు
అండనే మరణములు అందరికి సరిరే ॥ఇందు॥

పెనురాశిపైఁ గడవ పెట్టఁగాఁ గుదురైనట్టు
తనుఁ దానే చింతింపఁ దలఁపు నిలుచురే
ఘనుఁడు శ్రీవెంకటేశుఁ గని శరణన్న జాలు
వెనక పాపాలు మంచు విచ్చినట్టు విచ్చురే ॥ఇందు॥ 140

పాడి

చూచేమా పొకటి సూటి గుటి యొకటి
తాచి రెండు నొకటైతే దైవమే సుండి ॥పల్లవి॥

యేనుగఁ దలఁచితే యేనుగై పొడచూపు
మాను దలఁచిన నట్టె మానై పొడచూపు
పూని పెద్దకొండ దలపోయఁ గొండై పొడచూపు
తానే మనోగోచరుఁడు దైవమే సుండి ॥చూచే॥

బట్టబయలు దలఁచ బయలై పొడచూపు
అట్టె యంబుధి దలఁచ నంబుధియై పొడచూపు
పట్టణము దలఁచిన పట్టణమై పొడచూపు
తట్టె మనోగోచరుఁడు దైవమే సుండి ॥చూచే॥

శ్రీవెంకటాద్రిమీఁది శ్రీపతిఁ దలఁచితేను
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁది శ్రీపతై పొడచూపు
భావమే జీవాత్మ ప్రత్యక్షము పరమాత్మ
తావు మనోగోచరుఁడు దైవమే సుండి ॥చూచే॥ 141

135-వ తేకు. శ్రీరాగం

బిరుదు లన్నియు నీవే బిరుదులోకము లెల్ల
అరయ నీపాద మందే అణఁగుండెఁ గాన ॥పల్లవి॥

బహుదేవతాసార్వభౌమబిరుదు నీకే
సహజము నీవు భూసతిపతివి గాన
మహిఁ దేవతాచక్రవర్తిబిరుదు నీకే
విహితము చక్రముచే వెలసేవు గాన ॥బిరు॥

ఘనదేవశిఖామణిబిరుదు నీకే చెల్లు
ఘనకౌస్తుభమణి గలవాఁడవు గాన
మును దేవదేవోత్తముఁ డనుబిరుదు నీకే
ననిచెఁ బురుషోత్తమనాముఁడవు గాన ॥బిరు॥

వొట్టుకొని దేవరావుత్త రాయబిరుదు నీవే
కిట్టి రాతిగుట్టము నెక్కితివి గావ
తిట్టమై శ్రీవెంకటేశ దేవసింహమవు నీవే
అట్టె నారసింహుఁడవై అమరితి గాన ॥బిరు॥ 142

లలిత

ఎందు నీకుఁ బ్రియమో యీ తెప్పతిరుణాళ్ళు
దిందుపడె సిరులతో తెప్పతిరుణాళ్ళు ॥పల్లవి॥

పాలజలనిధిలోఁ బన్వళించి పాముతెప్పఁ
దేలుచున్న దది తెప్పతిరుణాళ్ళు
వోలి నేకోదకమై వొక్కమఱ్ఱియాకుమీఁద
తేలుచున్న దది తెప్పతిరుణాళ్ళు ॥ఎందు॥

అమృతము దచ్చునాఁడు అంబుధిలో మంథరము
తెమలఁ దేలించు తెప్పతిరుణాళ్ళు
యమునలో కాళింగు నంగపుపడిగమీఁది
తిమిరి తొక్కిన తెప్పతిరుణాళ్ళు ॥ఎందు॥

అప్పుడు పదారువేలు అంగనలచెమటల
తెప్పలఁ దేలిన తెప్పతిరుణాళ్ళు
వొప్పుగ శ్రీవెంకటాద్రి నున్నతిఁ గోనేటిలోన
తెప్పిరిల్లె నేఁట నేఁట తెప్పతిరుణాళ్ళు ॥ఎందు॥ 143

లలిత

తలఁగరో లోకులు తడవకురో మమ్ము
కలిగిన దిది మాకాఁపురము ॥పల్లవి॥

నరహరికీర్తన నానినజిహ్వా
వొరుల నుతింపఁగ నోపదు జిహ్వా
మురహరుపదముల మొక్కినశిరము
పరులవందనకుఁ బరగదు శిరము ||తల||

శ్రీపతినే పూజించినకరములు
చోపి యాచనకుఁ జొరవు కరములు
యేపున హరికడ కేఁగినకాళ్లు
పాపులయిండ్లకుఁ బారవు కాళ్లు ||తల||

శ్రీవెంకటపతిఁ జింతించు మనసు
దావతి నితరముఁ దలఁచదు మనసు
దేవుఁ డతనియాధీనపుతనువు
తేవల నితరాధీనముగాదు ||తల|| 144

రామక్రియ

ఏల మమ్ము గాసి సేసే రింకా మీరు
కాలముతో నిలిచెను కైవల్యపదవి ||పల్లవి||

పాపములు హరినామపఠనచేఁ బాపుకొంటి
కైపుగఁ జిత్రగుప్తుఁ డాకవిలెగట్టు
కోపులఁ బుణ్యాము లెల్ల గోవిందుని కిచ్చితిమి
పూపల స్వర్గముత్రోవ భుజవేయరో ||ఏల||

ఆతుమలో నజ్ఞాన మాచార్యుఁడే పాపె
అతల జన్మాలవాకి లటు ముయ్యరో
చేత హరిదాస్యమున జీవన్ముక్తుఁడ నైతి
జాతియధర్మములాళ్ల సంబంధము విడరో ||ఏల||

పరమాత్మచింతచేత బదుకు నిశ్చయ మాయ
ధరఁ గైవసము గావో తగుచిత్తమా
యిరవైనశ్రీవెంకటేశుఁ డేలుకొనె మమ్ము
పరదేవతలు మాకుఁ బనిలేదు మీరు ॥ఏల॥ 145

భైరవి

మఱి యెందూ గతి లేదు మరుప నీవే దిక్కు
జఱసి లక్ష్మీశ నీశరణమే దిక్కు ॥పల్లవి॥

భవసాగరంబులోఁ బడి మునిఁగిననాకు
తివిరి నీనామ మనుతేపయే దిక్కు
చివికి కర్మం బనెడిచిచ్చు చొచ్చిననాకు
జవళి నాచార్యుకృపజలధియే దిక్కు ॥మఱి॥

ఘనమోహపాశములగాలిఁ బొయ్యెడినాకు
కొనల నీపాదచింత కొమ్మయే దిక్కు
కనలి మన సనెడియాకాసమున నున్ననాకు
కనుఁగొనఁగ నీదాస్యగరుడఁడే దిక్కు ॥మఱి॥

మరిగి సంసార మనెడిమంటికిందటినాకు
ధర భక్తి యనుబిలద్వారమే దిక్కు
యిరవైనశ్రీవెంకటేశ యిన్నిటా నాకు
నరుదైననీవంతరాత్మవే దిక్కు ॥మఱి॥ 146

రామక్రియ

శ్రీపతి నీయాజ్ఞ సేసెద మిదివో
పూపల మాయలఁ బొరలఁగ నేలా ॥పల్లవి॥

కాయము సుఖదుఃఖములకు మూలము
పాయము యింద్రియపరవశము
ఆయము రెంటికి నన్నపానములు
మాయనిమోఁవిది ములుగఁగ నేలా ||శ్రీప||

తలఁపు పుణ్యపాతకములమూలము
కలిగినపుట్టువు కర్మగతి
ఫల మివి రెంటికి బలుసంసారము
కలిగిన వెట్టికి కాదన నేలా ||శ్రీప||

జీవుఁ డింతటా సృష్టికి మూలము
భావముఁ బ్రకృతికిఁ బ్రపంచము
చేవగ రెంటికి శ్రీవెంకటేశ్వర
నీవంతరాత్మవు నెమకఁగ నేలా ||శ్రీప|| 147

136-వ రేకు. ధన్నాసి

జ్ఞానయజ్ఞ మీగతి మోక్షసాధనము
సూనార్థములు నిన్నే నడపె మాగురుఁడు ||పల్లవి||

అలరి దేహ మనేటియాగశాలలోన
బలువై యజ్ఞానపుపశువు బంధించి
కలసి వైరాగ్యపుకత్తులఁ గోసి కోసి
వెలయ జ్ఞానాగ్నిలో వేలిచె మాగురుఁడు ||జ్ఞాన||

మొక్కుచు వైష్ణవుల నేము నీసభ గూడబెట్టి
చొక్కుచు శ్రీపాదతీర్థసోమపానము నించి
చిక్కఁగా సంకీర్తనసామగానము చేసి
యిక్కువతో యజ్ఞము సేయించెఁబో మాగురుఁడు ||జ్ఞాన||

తదియ్యగురుప్రసాదపుపురోడాశ మిచ్చి
కొద దీర ద్వయ మనుకుండలంబులు వెట్టి
యెదలో శ్రీవెంకటేశు నిటు ప్రత్యక్షము చేసె
యిదివో స్వరూపదీక్ష యిచ్చెను మాగురుఁడు ॥జ్ఞాన॥ 148

శ్రీరాగం

లావణ్యశృంగారరాయ లక్ష్మీనాథ
యేవేళ నీవినోదాన కేదాయ నేమి ॥పల్లవి॥

పాలజలధివంటిది పవ్వళించు నామనసు
గాలివూర్పులే కడల్లు కలదు లోఁతు
చాలఁగఁ దొల్లి నీవు సముద్రశాయి వట
యీలీల నీవినోదాన కేదాయ నేమి ॥లావ॥

నిక్కపుభూమివంటిది నెలవుకో నామనసు
పెక్కు లిన్నియుఁ గలవు పెరుగుచుండు
పుక్కటఁ దొల్లియు నీవు భూపతిమగఁడ వట
యెక్కువ నీవినోదాన కేదాయ నేమి ॥లావ॥

నిండుఁ గొండవంటి దిదె నిలుచుండు నాభక్తి
వుండ చోటనేవుండు నొక్కచోటను
కొండలరాయఁడ వట కోరిక శ్రీవెంకటేశ
అండ నీవినోదానకేది యాయ నేమి ॥లావ॥ 149

రామక్రియ

మెచ్చు మెచ్చు కుంటే మాను మించి నే నాడకమాన
అచ్చపునీసూత్రధారి నవధారు దేవ ॥పల్లవి॥

వాక్కుఁడనే జీవుఁడను వోహో హరి
పెక్కుబహురూపాలే పెంచి యాడితి
తక్కినయింద్రియములే తగుమేళము
అక్కజపువిద్యవాఁడ నవధారుదేవ ॥మెచ్చు॥

సూటి నించుకంతవాఁడఁ జూడవే హరి
వీటిసంసారపుబారి విద్య లాడితి
పాటినాకర్మమే క్రియాభాషాంగము
ఆటవాఁడ నింతే నేను అవధారు దేవ ॥మెచ్చు॥

చేరి చిత్తగించుమీ శ్రీవెంకటేశ నేఁడు
మేరతో భక్తనేమోకుమీఁద నాఁడేను
యీరానిపదవులు యిచ్చితి నాకు
అరి తేరి గెలిచితి నవధారు దేవ ॥మెచ్చు॥ 150

శ్రీరాగం

దినము ద్వాదశి నేఁడు తీర్థదివసము నీకు
జనకుండ అన్నమాచార్యుఁడ విచ్చేయవే ॥పల్లవి॥

అనంతగరుడముఖ్యులైనసూరిజనులతో
ఘననారదాదిభాగవతులతో
దనుజమర్దనుఁ డైనదైవశిఖామణితోడ
వెనుకొని యారగించ విచ్చేయవే ॥దిన॥

వైకుంఠాననుండి యాళువారలలోపలనుండి
లోకపునిత్యముక్తులలోననుండి
శ్రీకాంతతోడ నున్నశ్రీవెంకటేశుఁ గూడి
యీకడ నారగించ నింటికి విచ్చేయవే ॥దిన॥

సంకీర్తనముతోడ సనకాదు లెల్లఁ బాడ
పొంకపు శ్రీవెంకటాద్రిభూమినుండి
లంకె శ్రీవెంకటగిరిలక్ష్మి విభుఁడు నీవు
నంకెల మాయింటివిందు లారగించవే ॥దిన॥ 151

మాళవి

గుఱ్ఱాలఁ గట్టనితేరు కొంక కెందైనాఁ బారీ
విఱ్ఱవీఁగుచుఁ దీనీని వేడుకతో జీవుఁడు ॥పల్లవి॥

పరి పిఱుఁదే రెండుజంటబండికండ్లు
సరవితోఁ బాదాలు చాఁపునొగలు
గరిమఁ జూపులు రెండు గట్టినపగ్గములు
దొరయై దేహరథము దోలీఁబో జీవుఁడు ॥గుఱ్ఱా॥

పంచమహాభూతములు పంచవన్నెకోకలు
పంచలచేతులు రెండు బలుటెక్కెలు
మించైనశిరసే మీఁదనున్నశిఖరము
పంచేంద్రియరథము పఱపీఁబో జీవుఁడు ॥గుఱ్ఱా॥

పాపపుణ్యములు రెండు పక్కనున్నచీలలు
తోపులయన్నపానాలు దొబ్బుఁదెడ్లు
యేపున శ్రీవెంకటేశుఁ డెక్కి వీధుల నేఁగఁగ
కాపాడి నరరథము గడపీఁబో జీవుఁడు ॥గుఱ్ఱా॥ 152

సాళంగం

ఉన్నమంత్రా లిందు సరా వొగి విచారించుకొంటే
విన్నకన్నవారి కెల్ల విష్ణునామమంత్రము ॥పల్లవి॥

పరగఁ బుచ్చకాయులఁ బరసి పోదు మంత్రము
గరిమ ముట్టంటు లేనిఘనమంత్రము
వరుస నెవ్వరు విన్నా వాఁడి చెడనిమంత్రము
అరయ నిదొక్కటేపో హరినామమంత్రము ॥ఉన్న॥

యేజాతివారి కైన నెంగిలి లేనిమంత్రము
వోజ దప్పితేఁ జెడక వుండేమంత్రము
తేజాన నొకరి కిస్తేఁ దీరిపోనిమంత్రము
సాజమైన దిదేపో సత్యమైనమంత్రము ॥ఉన్న॥

యిహముఁ బరముఁ దానే యియ్యఁజాలినమంత్రము
సహజమై వేదాలసారమంత్రము
బహునారదాదు లెల్ల పాటపాడినమంత్రము
విహిత మయినశ్రీవేంకటేశుమంత్రము ॥ఉన్న॥ 153

137-వ రేకు. సాళంగనాట

అనుచు దేవగంధర్వాదులు పలికేరు
కనకకశిపు నీవు ఖండించేవేళను ॥పల్లవి॥

నరసింహా నరసింహా ననుఁ గావు ననుఁ గావు
హరి హరి నాకు నాకు నభయ మీవే
కరిరక్ష కరిరక్ష గతమైరి దనుజులు
సురనాథ సురనాథ చూడు మమ్ముఁ గృపను ॥అను॥

దేవదేవ వాసుదేవ దిక్కు నీవే మాకు మాకు
శ్రీవత్స శ్రీవత్స సేవకులము
భావనితనాథ నాథ పాదమె నీప్రతాపము
పావనపావన మమ్ముఁ బాలించవే ॥అను॥

జయజయ గోవింద శరణు చొచ్చేము నీకు
భయహర భయహర పాప మడఁగే
దయతో శ్రీ వెంకటేశ తగిలి కాచితి మమ్ము
దయఁజూడు దయఁజూడు దాసులము నేము ॥అను॥ 154

లలిత

కటకటా కర్మమా కాలములో మర్మమా
మటమాయమైపోతి వంటా మది నమ్మి వుంటిఁగా ॥పల్లవి॥

పాపబుద్ధి యాడ నుండె పాయము రానినాఁడు
కోప మేడ నుండె గర్భగోళమున నున్ననాఁడు
దీవన నేడ నుండె దేహధారి గానినాఁడు
యేపున భూమిఁ బుట్టితే నేడనుండి వచ్చెనో ॥కట॥

నగుసంసార మెందుండె నరకాననుండు నాఁడు
తగిలి మరణాదెస ధనవాంఛ లెందుండె
వాగి లోభ మేడ నుండె వొంటి నున్ననాఁడు
వెగటై నేఁడెట్టు నన్ను వెదకి పైకొనెనో ॥కట॥

బహుబంధా లేడ నుండె ప్రళయకాలమునాఁడు
మహిఁ గోరిక లెందుండె మతి మఱచిననాఁడు
యిహమున శ్రీ వెంకటేశుశరణంటి నేఁడు
విహితమై మాకు నెట్టు వెలిచెనో తాము ॥కట॥ 155

సామంతం

హరి నీప్రతాపమున కడ్డమేది లోకమున
సరి వేరీ నీకు మరి సర్వేశ్వరా ॥పల్లవి॥

నీవు నీళ్ళు నచులితే నిండెను వేదములు
యీవలఁ దలెత్తితేనే యింద్రపదవులు మించె
మోవ మూఁతి గిరిపితే మూఁడులోకాలు నిలిచె
మోవిఁ బార నవ్వితేనే ముగిసే రసురలు ||హరి||

గోరగీరితే నీరై కొండలెల్లఁ దెగఁ బారె
మారుకొంటే బయిటనే మడుగులై నిలిచె
చేరి యడుగు వెట్టితే శిలకుఁ బ్రాణము వచ్చె
కూరిమిఁ గావలె నంటే కొండగాఁడుగా యను ||హరి||

కొంగు జారినంతలోనే కూలెను త్రిపురములు
కంగి గమనించితేనే కలిదోషములు మానె
రంగుగ నీశరణంటే రక్షించితి దాసులను
ముంగిట శ్రీవెంకటేశ మూలమవు నీవే ||హరి|| 156

దేసాళం

మాపులే మరణములు రేపులే పుట్టువులు
చాపలాలు మాని విష్ణు శరణను మనసా ||పల్లవి||

చాలు నంటే ఇంచు కంతే చాలును జన్మమునకు
చాలకున్న లోకమెల్లఁ జాలదు
వీలినయీయాసా వెట్టివానిచేతిరాయి
చాలు నింక హరి నిట్టే శరణను జీవుఁడా ||మాపు||

పాఱకున్న వసుబాలై బడఁదు మనను
పాఱితే జవ్వనమునఁ బట్టరాదు
మీఱిన నీరుకొద్దిదామెర యింతే యెంచి చూడ
జాఱ విడిచి దేవుని శరణను జీవుఁడా ||మాపు||

సేయకున్నఁ గర్మము శ్రీపతిసేవనే వుండు
సేయఁబోతేఁ గాల మెల్లా సేనా సేనా
వోయయ్య యిది యెల్లా వుమినాఁకే చవ్వుతాలు
చాయల శ్రీవెంకటేశు శరణను జీవుఁడా ॥మాపు॥ 157

ధన్నాసి

దైవమా నీవే మమ్ము దయ దలఁచుట గాక
చేవల నీసేఁత లెల్ల చెల్లును లోకానను ॥పల్లవి॥

తీపు నంజేవేళ నట్టే తేటఁబులు సింపౌను
పైపైఁ బుణ్యమయితేఁ బాప మింపౌను
వోపి జంతువుల కివి వొకటొకటికి లంకె
చేపట్టి పాపము లెట్టు సేయకుండ వచ్చును ॥దైవ॥

కడుఁజలు వైతేను గక్కన వేఁడింపౌను
చెడనివిరతివేళ సిరు లింపౌను
వొడలు మోఁచినవారి కొకటొకటికి లంకె
తొడరుభోగాలు మాని తోయ నెట్టు వచ్చును ॥దైవ॥

యివియు నీమాయే యిన్నియు నీయాజ్ఞలే
జవళిఁ బ్రాణుల కెల్ల సమ్మతైనవి
యివల శ్రీవెంకటేశ యిటు నీకే శరణంటి
తవిలి నీవే గతి దాఁగ నెట్టు వచ్చును ॥దైవ॥ 158

శంకరాభరణం

వట్టిలంపటాలఁ బడి వడఁ బొరలుటకంటే
వొట్టినవిరతి నూరకుండుటే సుఖము ॥పల్లవి॥

పాపము మానినయట్టిబదు కొక్కటే సుఖము
కోపము విడిచినట్టిగుణ మొక్కటే సుఖము
చేపట్టి గురుబుద్ధి సేసేటిదే సుఖము తీ
దీపులఁ బడనియట్టి దీనమే సుఖము ||వట్టి||

మహిఁ జంచలము లేనిమన సొక్కటే సుఖము
సహజాచారముతోడి జన్మ మొక్కటే సుఖము
యిహావరసాధనపుయెన్ని కొక్కటే సుఖము
బహుళపుటాసకంటే పరిపాటే సుఖము ||వట్టి||

పరులఁ బీడించితేని పసిఁడొక్కటే సుఖము
గరిమ నిజముతోడఁ గలమాటలే సుఖము
ధరలో శ్రీవెంకటేశుదాసానుదాసుఁ డయి
సరవితో నడచేటిశాంతమే సుఖము ||వట్టి|| 159

138వ రేకు. దేసాళం

వారిదే పో జన్మము వడి నిన్నుఁ దెచ్చిరి
భారతరామాయణాలై పరగె నీకథలు ||పల్లవి||

భువిమీఁద రావణుఁడు పుట్టగాఁగా రాముఁడవై
తవిలి యిందరికిఁ బ్రత్యక్ష మైతివి
వివరింప నంతవాఁడు వెలసితేఁగా నీవు
అవతార మందితే నిన్నందరునుఁ జూతురు ||వారి||

రమణఁ గంసాదియసురలు లూటి సేయఁగాఁగా
తమిఁ గృష్ణావతార మిందరికై తివి
గములై యంతటివారు గలిగితేఁగా నీవు నేఁడు
అమర జనించి మాటలాడుదు విందరితో ||వారి||

యెంత వుపకారియో హిరణ్యకశిపుఁడు
చెంత నరసింహుఁడని సేవ యిచ్చెను
యింతట శ్రీవేంకటేశ యిన్నిరూపులును నీవే
పంతాన నీశరణని బ్రదికితి మిదివో ||వారి|| 160

సామంతం

ఊరకే తే నిన్నుఁ గాన మొకకారణాన గాని
పూరి జీవులము నీవు పురుషోత్తముఁడవు ||పల్లవి||

అసురలు భువిఁ బుట్టుటది వుపకారమే
అసురలు బాధింతు రమరులను
పొసఁగ వారికిఁగాను పూనుక వచ్చి నీవు
వసుధ జనించితేను వడి నిన్నుఁ గందుము ||ఊర||

అడరి ధర్మము చెడి యధర్మమైనా మేలు
వెడఁగుమునులు విన్నవింతురు నీకు
తడవి ధర్మము నిల్ప ధరణిఁ బుట్టుదు నీవు
బడి నిన్ను సేవించి బ్రదుకుదు మపుడే ||ఊర||

నీకంటే మాకుఁ జూడ నీదాసులే మేలు
పైకోని వా రున్నచోటఁ బాయకుందువు
చేకోని శ్రీవేంకటేశ చెప్పఁగానే వారిచేత
నీకథలు విని విని నే మీడేరితిమి ||ఊర|| 161

సాళంగనాట

పేరు నారాయణుఁడవు బెంబాడిచేతలు నీవి
నోరు మూసుకున్నఁ బోదు నున్ననినీసుద్దులు ||పల్లవి||

వేసులు మాకుఁ జెప్పె విన భారతము గాఁగ
మోసని పాలముచ్చిమిమొదలుగాను
రాసికెక్క శుకుఁడు రవ్వగాఁ బొగడఁ జొచ్చె
ఆసలఁ బరకాంతల నంటెననీసుద్దులు ॥పేరు॥

రంతున వాల్మీకి చెప్పె రామాయణము గాను
సంతగాఁ దాటకాదులఁ జంపిన దెల్లా
అంతకముందే నారదుఁ డవి దండె మీటి చెప్పె
యింతటా వేఁటాడి జీవహింసలు సేసినది ॥పేరు॥

వేదుక నజుఁడు చెప్పె వేదముగా నీవు దొల్లి
వోడక మీనై కొన్నాళ్ళుండితి వంటా
తోడనే సప్తరుషులు తొల్లియునుఁ జెప్పిరదే
యీడనే శ్రీవెంకటాద్రి నిరవైతి వనుచు ॥పేరు॥ 162

గుండక్రియ

దేహ మిది యొకటే దేవుఁడ నీవొకఁడవే
యీహల రెంట దెప్పర మిదివో మాబదుకు ॥పల్లవి॥

తాతి రొక్కలోకము రవ్వపడెఁ గలలోన
ఘాతలఁ బగ లొక్కలోకము వేగితే
యీతల తెప్పలే మరఁ గిందుకు నందుకుఁ జూడ
యేతుల రెంట దెప్పర మిదివో మాబదుకు ॥దేహ॥

సతికాఁగిలొకటే జవ్వనపుఁగాఁక రేఁచు
సుతకాఁగి లొకవేరే సుఖమై తోఁచు
మతిలోనిమరఁగింతే మగువలే యిద్దరును
యితవై రెంట దెప్పర మిదివో మాబదుకు ॥దేహ॥

దైవమా నిన్నాత్మలోఁ దలఁచి యానందింతు
పూవుల నిన్నుఁ బూజింతు పొంచి వెలని
శ్రీవెంకటేశ నీసేవలోనిమరఁగింతే
యీవల రెంట దెప్పర మిదివో మాబదుకు ॥దేవ॥ 163

రామక్రియ

చాలదా నిదియే సత్యము సుండో
చేటు లేదీతని సేవించినను ॥పల్లవి॥

హరి నొల్లనివా రసురలు సుండో
సుర లీతనిదాసులు సుండో
పరమాత్ముఁ డితఁడే ప్రాణము సుండో
మరుగక మఱచిన మఱి లేదిఁకను ॥చాల॥

వేదరక్షకుఁడు విష్ణుఁడు సుండో
సోదించె శుకుఁ డచ్చుగ సుండో
ఆదిబ్రహ్మ గన్నాతఁడు సుండో
యేదెస వెదకిన నితఁడే ఘనుఁడు ॥చాల॥

యిహపర మొసఁగను యీతఁడె సుండో
వహి నుతించెఁ బార్వతి సుండో
రహస్య మిదివో రహి శ్రీవెంకట
మహీధరంబున మనికై నిలిచె ॥చాల॥ 164

కేదారగౌళ

మీరు సాక్షి మీరు సాక్షి మే మేమీ ననలేము
చేరి చూడరమ్మ వీని చెల్లుబడి యమ్మా ॥పల్లవి॥

పిన్నవాఁడు నిద్రవోఁగ పెనచి కూఁకటతోడ
పన్ని లేఁగతోఁకఁగూడ బంధించి కట్టె
వున్నతిఁ దోలఁగ వాని వొళ్లెల్లా దోఁగిపోయ
కన్నెలార యీకృష్ణుఁ గంటిరటరమ్మా ॥మీరు॥

లేఁగల నన్నిటి నేము లేవక తొల్లే విడిచె
మూఁగి ఆవులుఁ బేయలు మొగిఁ గలయ
ఆఁగి పట్టఁ బోతేను అప్పుడే తా గడె వెట్టె
రాఁగతనాన నున్నాఁడు రాచబలువమ్మా ॥మీరు॥

వారము సేసే మనుచు వడినింటివార మెల్లా
కూరలు పాశాలు దొంతిఁగూడఁబెట్టితే
ఆరగించ వేలుపుల అలికి పూసి కుడిపి
కూరిమి శ్రీవెంకటాద్రి గోవిందుఁ డమ్మా ॥మీరు॥ 165

139-వ రేకు. భూపాలం

ఇదివో మాయింట నేఁడుయింత సేసెఁ గృష్ణుఁడు
అదివో మాయింటాను అంత సేసెఁ గృష్ణుఁడు ॥పల్లవి॥

గంట వాఁగకుండా నిండఁ గసవు దురిగి మా
యింటివారు నిద్దిరించ నిల్లు చొచ్చెను
అంటి వచ్చి వొకదూడ ఆవూరి మేసితేను
గంట గణగణ వాఁగె గక్కన మేల్కంటిమి ॥ఇది॥

వొక్కరోలు దాపు వెట్టి వుట్టి యెక్కి అందుమీఁది
చక్కెరల్లా మెసఁగి మాచంటివానిని
వుక్కఁబట్టి వుట్టిమీఁద నునిచి రోలు దీసె
చొక్కి తా నెందున్నాఁడో చొప్పు ఇదే కంటిమి ॥ఇది॥

ఆవుల వెళ్లవిడిచె నవి నేఁ దోలితేఁ బోతే
నీవల దూడలఁ దెచ్చి యింటిలోఁ గట్టె
దావతి నింతా వెదకి తలుపు దెరచితేను
శ్రీవెంకటేశునిమాయఁ జొక్కి లోన నున్నవి ॥ఆది॥ 166

దేసాళి

అనరాదు వినరాదు ఆతనిమాయలు నేఁడు
దినదినక్రొత్త లాయ ద్రిష్ట మిదే మాకు ॥పల్లవి॥

ఆడెడిబాలుల హరి అంగిలిచూవు మని
తోడనే వాండ్లనోర దుమ్ములు చల్లి
యీడ మాతోఁ జెప్పఁగాను యిందరముఁ గూడిపోయి
చూడఁబోతే పంచదార్లై చోద్య మాయ నమ్మా ॥అన॥

తీఁట తీగెలు సొమ్మంటా దేహము నిండాఁ గట్టె
తీఁటకుఁ గాక బాలులు తెగి వాపోఁగా
పాటించి యీసుద్ది విని పారితెంచి చూచితేను
కోటికోటి సొమ్ములాయ క్రొత్తలో యమ్మా ॥అన॥

కాకిజున్ను జున్ను లంటా గంపెఁడేసి తినిపించి
వాకొలిపి బాలు లెల్ల వాపోవఁగా
అకడ శ్రీవెంకటేశుఁ డాబాలుల కంటినీరు
జోకగ ముత్యాలు సేసెఁ జూడఁగానే నేము ॥అన॥ 167

దేసాళి

నిజము దెలియనిమానేరమే కాక
భజన నీవు చేపట్టినందుఁ గడమా ॥పల్లవి॥

అంచలఁ బరుసము లోహపుఁగాళికల నెల్ల
మెంచినా పసిఁడి గావించుఁ గాక
నించిననిన్నాతుమఁ జింతించువారిపాతకాలు
మించ నిచ్చేవా మేలే మెరయింతు గాకా ||నిజ||

నలువంకరవికిరణాలు మేలు గీడని
తలఁగినా యిన్నిటిలోఁ దానే కాక
యిల నీదాసుఁడు జాతి నెవ్వఁడైనా నీకృపఁ
జెలఁగి పావనుఁ జేసి చేకొనుఁగాక ||నిజ||

పూనినదిక్కులగాలి పొందుగ నీదాసని
మానినా లోక మెల్లా మలయుఁగాక
మానక శ్రీవెంకటేశ మహిలో నీదాసులుండే
దే నెలవైనా నీకిరవే కాదా ||నిజ|| 168

భైరవి

నీవు జగన్నాథుఁడవు నే నొకజీవుఁడ నింతే
నీవలె ననుభవించ నే నెంతవాఁడను ||పల్లవి||

వైకుంఠపద మేడ వడిఁ గోరనెంతవాఁడ
యీకడ నీదాసుఁడ నౌటిది చాలదా
చేకొని నీసాకారచింత యేడ నే నేడ
పైకొని నీడాగు మోచి బ్రదికితిఁ జాలదా ||నీవు||

సొంపుల నీయానందసుఖమేడ నే నేడ
పంపు శ్రీవైష్ణవసల్లాపన చాలదా
నింపుల విజ్ఞాన మేడ నేఁదెలియ నెంతవాఁడ
యింపుగా నీకథ విను టిదియే చాలదా ||నీవు||

కై వల్య మందు నీతో కాణాచి యాడ నాకు
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁదిసేవ చాలదా
యీవల శ్రీవెంకటేశ నీ విచ్చినవిజ్ఞానమున
భావించి నిన్ను బొగడేభాగ్యమే చాలదా ॥నీవు॥ 169

మలహరి

అన్నిటాను హరిదాసు లధికులు
కన్నులవంటివారు కమలజాదులకు ॥పల్లవి॥

అందరును సమమైతే నరుహానరుహాను లేదా
అందరిలో హరి యైతే నౌఁగాక
బొందితో విప్రునిఁ దెచ్చి పూజించినట్టు వేరే
పొందు గానిశునకముఁ బూజించఁ దగునా ॥అన్ని॥

అన్నిమతములు సరి యైతేను వాసి లేదా
చెన్నగు బురాణాలు చెప్పఁగాక
యెన్నఁగ సొర్ణాటంక మింతటానుఁ జెల్లినట్లు
సన్నపుఁదోలుబిళ్లలు సరిగాఁ జెల్లునా ॥అన్ని॥

గక్కునఁ బైరు విత్తఁగా గాదము మొలచినట్టు
చిక్కినకర్మము లెల్లాఁ జెలఁగెఁ గాక
తక్కక శ్రీవెంకటేశుదాస్య మెక్కుడైనట్టు
యెక్కడా మోక్షోపాయ మిఁకఁ జెప్ప నున్నదా ॥అన్ని॥ 170

ముఖారి

ఇదియే బుద్ధి నాకు నింతకంటే మఱి లేదు
కదిసి నీబంట నంటే కాతువు నన్నును ॥పల్లవి॥

నేరిచి నడచే నంటే నేఁ గాను స్వతంత్రుడను
నేరమి చేసే నంటే నిందును దూరు
యీరెంటికిఁ గాక నేను యిట్టె నీకు శరణంటే
గారవించి వహించుక కాతువు నన్నును ||ఇది||

వొక్కచో నర్థ మర్జించుకుండితే జన్మాలు పెక్కు
మెక్కే నంటే మోక్షము యేదో యెఱఁగ
యెక్కుడిసుద్దులు నేల యిచ్చట నీనామము
గక్కనఁ బేర్కొంటేఁ దయఁ గాతువుగా నన్నును ||ఇది||

తపసి నయ్యే నంటేఁ జిత్తము కైవసము గాదు
చపలసంసారి నైతే శాంతి యుండదు
ఉపమ లేల శ్రీవెంకటోత్తమ నీసేవ చేసి
కపటము మానితేను కాతువు నన్నును ||ఇది|| 171

140-వ రేకు. శంకరాభరణం

ఆహా యేమి చెప్పేది హరి నీమాయ
మోహాములే చిగిరించీ మొదల జవ్వనము ||పల్లవి||

యెంచఁగ భూమి యొక్కటే యేలినరాజు లెందరో
పొంచి వారివెంటవెంటఁ బోవదాయను
అంచలసూర్యచంద్రులనే గడెకుడుకల
ముంచి కొలచి పోసీని మునుకొని కాలము ||ఆహా||

దేవలోక మొక్కటే దేవేంద్రు లెందరో
కైవసమై యేలఁగ నొక్కరిదీ గాదు
ఆవటించి పంచభూతా లనేటిశాఖలు వెల్లి
సావధానానఁ బెరిగీ సంసారవృక్షము ||ఆహా||

యిచ్చట నీ వొక్కఁడవే యిటు నీదాసు లెందరో
తెచ్చి యెంత సేవించినాఁ దనివి లేదు
నిచ్చలు శ్రీవెంకటేశ నిధానము నీభక్తి
మెచ్చినాఁడ వింటెటా నీకేరీ జన్మము ॥అహా॥ 172

ముఖారి

ఏరీతి నెవ్వరు నిన్ను నెట్టు భావించినాను
వారివారిపాలికి వరదుఁడ వౌదువు ॥పల్లవి॥

చేరి కొల్చినవారికి జేపట్టుఁగుంచమవు
కోరి నుతించినవారి కొంగుపైఁడివి
మేరతోఁ దలఁచువారి నోటినిధానమవు
సారపువివేకులకు సచ్చిదానందుఁడవు ॥ఏరీ॥

కావలె ననేవారికి కామధేనువవు మరి
సేవ సేసేవారికి చింతామణివి
నీవే గతెన్నవారికి నిఖిలరక్షకుఁడవు
వావిరి శరణు వేఁడేవారిభాగ్యరాసివి ॥ఏరీ॥

నిన్ను బూజించేవారి నిజపరతత్త్వమవు
యిన్నిటా నీదాసులకు నేలికవు
మొన్నఁగ శ్రీవెంకటేశ యిహాపరములకును
పన్ని కాచుకున్నవారి ఫలదాయకుఁడవు ॥ఏరీ॥ 173

వరాళి

ఇతరుల దూర నేల యెవ్వరూ నేమి సేతురు
మతివారూఁ దమవంటిమనుజులే కాక ॥పల్లవి॥

చేరి మేలు సేయఁ గీడు సేయ నెవ్వారు కర్తలు
ధారుణిలో నరులకు దైవమే కాక
సారెఁ దనవెంటవెంటఁ జనుదెంచేవా రెవ్వారు
భోరునఁ జేసినపాపపుణ్యాలే కాక ||ఇతి||

తొడఁగి పొగడించను దూషించ ముఖ్యు లెవ్వారు
గుడిగొన్నతనలోని గుణాలే కాక
కడుఁగీర్తి నపకీర్తి గట్టెడివా రెవ్వారు
నడచేటితనవర్తనములే కాక ||ఇతి||

ఘనబంధమోక్షాలకుఁ గారణ మిఁక నెవ్వారు
ననిచినజ్ఞానాజ్ఞానములే కాక
తనకు శ్రీవెంకటేశుఁ దలపించేవా రెవ్వారు
కొనమొద లెఱిఁగినగురుఁడే కాక ||ఇతి|| 174

దేసాళం

అక్కటా నే నిర్మలుఁడ నయ్యే దిఁక నెన్నఁడో
చక్క నన్ను దిద్దుకోవే సర్వేశ్వరా ||పల్లవి||

నేనే మంచివాఁడ నైతే నిండుకోదా జ్ఞానము
కానీలే యింకా నేమేమి గడమో కాక
ఆముక సుకృతి నైతే నలవడదా విరక్తి
కానరానితప్పు లెన్ని గలవో కాక ||అక్క||

నామనసే చక్క నైతే నాకుఁ బ్రత్యక్షము గావా
చేముంచి నేరమేమి సేసితినో కాక
ఆముక మోక్షాధికారి నైతే నెదురుగా రాదా
కామితార్థాలు భోగించఁ గలుగఁ బోలుఁగాక ||అక్క||

జాలే నామేను పవిత్ర మైతే సేవ గొనవా .
యేలాగున్నదో నీచిత్త మెఱఁగఁగాక
యీలీల శ్రీవెంకటేశ యెదుటనే వున్నాఁడవు
యేలుకొని చేపట్టి యీడేర్చవు గాక ॥అక్క॥ 175

శ్రీరాగం

చొచ్చితి నీకు శరణు సుద్దు లేక నేఁటికి
కచ్చుపెట్టి వ్వారివల్లాఁ గలిగే దేమీా ॥పల్లవి॥

పుట్టక మునుపెఱఁగ పుట్టుగు మీాఁదెఱఁగను
యిట్టె యప్పటి మెఱుక యేడ కెక్కీని
పట్టె మదనుభూతము పరపిపోయను బుద్ధి
వట్టిపెద్దతనాలను వచ్చేదేమీా ॥చొచ్చి॥

రానివి రప్పించఁగ నేరను వచ్చే వాఁపనేర
తానకపునాస్వతంత్ర మెందాఁకా వచ్చును
ఆనుకున్నది ముదిమి అట్టె జారె శాంతము
నే నెంత విజ్ఞవీఁగినా నిండే దేమీా ॥చొచ్చి॥

యిప్పుడు నే నెవ్వఁడనో యెక్కడ నీ వున్నాఁడవో
కప్పిననావుపాయాలే కార్య మిచ్చీని
నెప్పున శ్రీవెంకటేశ నీయెదుట బడ్డపని
తప్పక యీడేర్తు గాక తలపోసే దేమీా ॥చొచ్చి॥ 176

కన్నడగౌళ

చేసిననావిన్నపము చిత్తానఁ బెట్టుకొమ్మీ
నేసరించి యిప్పుడే నే వేఁడుకొంటిఁ జుమ్మీ . ॥పల్లవి॥

ముందె నాపుణ్యఫలములు నీ కిచ్చితి నంటి
కందువఁ గోర నని సంకల్పించితిని
యిందు మఱచి తప్పినా యిన్ని నీకే సెలవు
నింద వేసి నన్ను నిఁక నేరము లెంచకుమీ ॥చేసి॥

నిన్ను గాని యితరుల నేఁ గొలువ నొల్ల నంటి
వున్నతిఁ బరద్రవ్యా లొల్లనంటి
అన్నిటా నేనే మఱి యప్పటిమాటె యంచు
సన్నల నన్నందుకు నొచ్చమునిదూరకుమీ ॥చేసి॥

నానావుపాయాల నాఁడే శరణంటి
పూని నీసాకారమునేఁ బొడగంటిని
నేను మత్తుఁడనై వున్నా నీవే తెలఁచి తెలుపుకో
కోనేటిశ్రీవెంకటేశ కొసరించుకోకుమీ ॥చేసి॥ 177

141-వ రేకు. శుద్ధవసంతం

దీనరక్షకుఁ డఖిలవినుతుఁడు దేవదేవుఁడు రాముఁడు
జానకీపతిఁ గొలువుఁడీ ఘనసమరవిజయుఁడు రాముఁడు ॥పల్లవి॥

హరుసితారకబ్రహ్మమంత్రమై యమరినయర్థము రాముఁడు
సురలఁ గాచి యసురల నడఁచినసూర్యకులజుఁడు రాముఁడు
సరయు వందును ముక్తిచూరలు జనుల కొసఁగెను రాముఁడు
హరియె యీతఁడు హరవిరించుల కాదిపురుషుఁడు రాముఁడు

మునులఋషులకు నభయ మొసఁగినమూలమూరితి రాముఁడు
మనసులోపలఁ బరమయోగులు మరుగుతేజము రాముఁడు
పనిచి మీఁదటిబ్రహ్మపట్టము బంటు కొసఁగెను రాముఁడు
మనుజవేషముతోడ నగజకు మంత్ర మాయను రాముఁడు ॥దీన॥

బలిమి మించినద్దై విక్రముతో భక్తసులభుఁడు రాముఁడు
నిలిచి తనసరి లేనివేలుపు నిగమవంద్యుఁడు రాముఁడు
మెలుపు శ్రీవెంకటగిరీంద్రము మీఁదిదేవుఁడు రాముఁడు
వెలసె వావిలిపాటిలోపలి వీరవిజయుఁడు రాముఁడు ॥దీన॥ 178

బౌళి

తెలిసినమాటలు నీసముఖంబున దీకొని నిన్నడుగక పోదు
సులభుఁడ వన్నిట ప్రాణనాథుఁడవు చొప్పుగ నానతియియ్యఁగదే ॥పల్లవి॥

నీవే బలవంతుఁడవో నీకంటేఁ గర్మము బలువో
కైవసముగ నే నెంచి చూచితే కర్మముకంటే బలువుఁడవు
భూవలయంబుల ప్రారబ్ధంబులు భోగించవలె నని యంటివా
వావిరి నిట్లైతే నీదేవత్వమునకు వెలితిగదే ॥తెలి॥

ఐనాఁ గాని లోకములోపల నది నీయాజ్ఞని తలఁచితిమా
నేను నీశరణు చొచ్చిననిగాఁదట నీవే పరిహరించఁగవలదా
కానిపించె నా కిఁక నొకబుద్ధి కర్మముపై నెప మటు వేసి
పూనుచుఁ గాలక్షేపంబునకై భువిని వినోదము గాఁబోలు ॥తెలి॥

యెందాఁకా జీవులతోడుత నీ వేలాటంబులు జరపెదవు
అందరికిని నీవే తలిదండ్రివి అయి రక్షింపుచు నున్నాఁడవు
కందువ దెలిసెను శ్రీవెంకటేశ్వర కర్త వెట్టు చేసిన మేలు
చందమాయ నిది దగవా నీకును సంతోషించితి మిటు నేము ॥తెలి॥ 179

వరాళి

ఏమని పొగడవచ్చు నిటువంటిది నీమాయ
కామించి బ్రహ్మాదులను గప్పీ నీమాయ ॥పల్లవి॥

బచ్చెనరూపులు పెక్కు పడెచ్చుల వేసినట్లు
నిచ్చల నినుచున్నది నీమాయ
తచ్చి వారివారిరతి తమతమకే తెలియ
పచ్చిగా భోగించించీ దంపతుల నీమాయ ॥ఏమ॥

మఱి తొలునాటిభోగాలు మరునాటి వింతగా
నెఱవుగాఁ దమకించీ నీమాయ
విఱుచరానిదుఃఖము వెస నిద్రవోయితేనే
మఱపించి నవ్వించీ మహిలో నీమాయ ॥ఏమ॥

పట్టరానిజవ్వనము పరసిపోతే ముదిమి
నెట్టుకొల్పి వుబ్బడఁచీ నీమాయ
గట్టిగా శ్రీవెంకటేశ ఘనుఁడ వైననీదాసుల
పట్టకుండాఁ జేయుము బలిసె నీమాయ ॥ఏమ॥ 180

నాట

ఎంత కఠినమో హృదయ మిది
చెంత దాఁతఁ జేసిరి గాఁబోలు ॥పల్లవి॥

అమరఁ బురాణములందు నరకముల
క్రమములు చదివియుఁ గలంగవు
యమకింకరఘోరాకృతు లటు విని
భ్రమసి యుంచుకా భయపడ నేను ॥ఎంత॥

మనుజులదారుణమహితకర్మముల
అనుభవములు గని యలయను
వానర మహోగ్రయహోరాత్రంబులు
చనుచుండంగాఁ జడియను నేను ॥ఎంత॥

కలుషరౌద్రదుఃఖముల కించుకా
కలఁగను చీరికిఁ గైకొనను
యెలమిని శ్రీవెంకటేశుఁడ నాపాలఁ
గలిగి కాచితివి గాసిల నేను ॥ఎంత॥ 181

రామక్రియ

పాటెల్లా నొక్కచో నుండు భాగ్య మొక్కచో నుండు
యీటు వెట్టి పెద్దతనా లెంచఁ బనిలేదు ॥పల్లవి॥

సరవిఁ గలకాలముఁ జదువుచుండు నొకఁడు
గరిమ నీకృప నిన్నుఁ గను నొకఁడు
ధరఁ బ్రయాసముతోడఁ దపము సేయు నొకఁడు
శరణు చొచ్చి నీకుఁ జనవరౌ నొకఁడు ॥పాటె॥

వొక్కఁడు మోపు మోచు నొక్కఁడు గొలువు సేయు
వొక్కఁడు పొగడి త్యాగ మూరకే యందు
వొక్కఁ డాచారము సేయు నొక్కఁడు మోక్షము గను
యెక్కడా నీకల్పన కేమి సేయ వచ్చును ॥పాటె॥

భావించ నటు గాన ఫల మెల్లా నీమూలము
యేవల నైనా నీవు యిచ్చితేఁ గద్దు
జీవులు ని న్నెఱఁగక చీఁకటి దవ్వఁగ నేల
శ్రీవెంకటేశ్వర నిన్ను సేవించేదే నేరుపు ॥పాటె॥ 182

142-వ రేకు. రామక్రియ

అందుకల్లా లోను గాక అట్టె యెచ్చరికె తోడ
పొందుగా హరిఁ దలఁచేపురుషుఁడే ఘనుఁడు ॥పల్లవి॥

చలములు పుట్టించ సారె మచ్చరము రేఁచ
కలుగు నానావిధకారణములు
తలఁపులు భ్రమయించ తగువేడ్క లొనరించ
పలుమా రెదుట నిల్చి బహురూపాలు ॥అందు॥

తగవులు దిద్దించ తగ నలమటఁ బెట్ట
తగులు ననేకబంధము లెల్లాను
పగ సాధింపించ నప్పటి నుపాయాలు నేర్ప
నిగిడి వచ్చు ననేక నవము లెల్లాను ॥అందు॥

తేర కేమే నలయించ దేశ మెల్లా నావటించ
పూరకే తోఁచు ననేకవుద్యోగాలు
కోరి శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ గొలిచి నిశ్చింతుఁ డైతే
ఆరయ మతిలో నిండు నానందాలు ॥అందు॥ 183

మాళవిగౌళ

నేరఁగల దొక్కటే నిశ్చలబ్రహ్మవిద్య
వారివారియంతర్యామే వచ్చి పెరరేఁచీని ॥పల్లవి॥

వొక్కరు నేర్పఁగవద్దు వొగి సంసారధర్మము
దిక్కై పుట్టించినప్రకృతియే నేర్పీని
గుక్కక జంతులు చన్ను గుడుప నేరుపవద్దు
చక్కఁగా ననాదివాసనలే నేర్పీని ॥నేర॥

అంచ నెవ్వరు నిద్ర వొమ్మని బుద్ధి చెప్పవద్దు
మించి వారితమోగుణమే కప్పీని
కొంచక భుజియించు మని కోరి యచ్చరించవద్దు
పెంచినతనయాఁకలే పిలిచి తెచ్చీని ॥నేర॥

అట్టెపనిపాటల అలవాటు చూపవద్దు
యెట్టైనా తనజాతే సేయించీని
వొట్టుక శ్రీవెంకటేశుఁ డున్నాఁడు కోనేటిదండ
పట్టి కొలిచినవారే భాగ్యవంతు లిలను ॥నేర॥ 184

శంకరాభరణం

అది నే నెఱఁగనా అంతలో భ్రమతుఁ గాక
మదనజనక నాకు మంచిబుద్ధి యియ్యవే ॥పల్లవి॥

యెంత లోకానుభవము అంతయు వ్రిథా నష్టి
కొంతైనా బ్రహ్మచింత కోటిలాభము
వింతైనజనులతోడివినోదము నిష్ఫలము
చెంత సజ్జనసంగతి చేరినయాదాయము ॥అది॥

నానాదేశవార్తలు నడుమఁ జింతామూలము
పూనినపురాణగోష్ఠి పుణ్యమూలము
ఆనినకృషివాణిజ్యా లన్నియుఁ దీరనివెట్టి
మాననియాచార మాత్మకుఁ బడ్డపాటు ॥అది॥

పలుచుట్టరికములు బట్టబయలుతగుల్లు
చెలఁగునాచార్యసేవ జీవన్ముక్తి
బలిమి శ్రీవెంకటేశ పరగ రెండువిధాలు
నిలుకడయినవాఁడవు నీవే యిన్నిటికి ॥అది॥ 185

దేవగాంధారి

ఒక్కఁడే మోక్షకర్త వొక్కటే శరణాగతి
దిక్కని హరిఁ గొల్చి బదికిరి తొంటివారు ॥పల్లవి॥

నానాదేవత-లున్నారు నానాలోకము లున్నవి
నానావ్రతా లున్నవి నడచేటివి
జ్ఞానికిఁ గామ్యకర్మాలు జరపి పొందేదేమి
అనుకొన్న వేదోక్తాలైనా నాయఁ గాక ॥ఒక్క॥

వొక్కఁడు దప్పికిఁ ద్రావు వొక్కఁడు కడవ నించు
నొక్కఁ డీఁదులాడు మడుగొక్కటియుండే
చక్కఁ జ్ఞాని యైనవాఁడు సారార్థము వేద మందు
తక్కక చేకొనుఁ గాక తల కెత్తుకొనునా ॥ఒక్క॥

యిది భగవద్గీతార్థ మిది యర్జునునితోను
యెదుటనే వుపదేశమిచ్చెఁ గృష్ణుఁడు
పెదకి వినరో శ్రీవెంకటేశుదాసులాల
బ్రదుకఁద్రోవ మనకు పాటించి చేకొనరో ॥ఒక్క॥ 186

భైరవి

ననుఁ జూచి హరి నీవు నవ్వకుండేవా
పనిమాలెంత బయలుపాఁకీ నా మనసు ॥పల్లవి॥

మనసుకు గోచరమా మాటలకు గోచరమా
కనుఁగొన వసమా నీఘనరూపము
నిను వెదకుచున్నాఁడ నీవెక్కడ నే నెక్కడ
జనుఁడ నింతే యెంత సాహసము నాది ॥నను॥

వున్నచో పెలుఁగుదునా వోయీ అంటేఁ బలికేవా
యెన్ని తెలియఁ దరమా యిట్టి నీమాయ
అన్నిటా నీకొలువు సేయఁ గడఁగుచున్నవాఁడ
యెన్నటిపొందు నీవు నా కెంత దిట్టతనమో ॥నను॥

వాకిలి గానవచ్చునా వంచించి బోరవచ్చునా
రాక పోక కబ్బునా పరమపదము
శ్రీకాంతుఁడ ప్రత్యక్షమై శ్రీవెంకటాద్రి యిదె
కైకొంటి నీకృప నెంత గట్టువాయతనమో ॥నను॥ 187

లలిత

ఎన్నటికి జీవుఁ డిఁక నీడేరేది
పన్నుకొనేటిచింతలే బలిసీఁగాని ॥పల్లవి॥

కలరు వివేకులు కలదిటు ధర్మము
కలఁడు దైవము నేఁడు గావలె నంటే
వలవనినందేహాన వట్టిజాలిఁ బొరలేటి
తలపోఁత లేమిటికో తడబడీఁ గాని ॥ఎన్న॥

వున్నవి వేదశాస్త్రాలు వున్నాది విశ్వాసము
వున్నవాఁ డాచార్యుఁడు వుపదేశించ
తన్నుఁ దానే మోసపోయి తత్వము నిశ్చయించక
మిన్నక చంచలమే లో మెరసీగాని ॥ఎన్న॥

యివిగో పుణ్యనిధులు యిదిగో సంకీర్తన
వివరింప వీఁడిగో శ్రీవెంకటేశుఁడు
భవములచే భ్రమసి బహుసంగతులచేత
యివల నామన సిప్పు డెటేఁగీఁ గాని ॥ఎన్న॥ 188

143-వ రేకు. గుజ్జరి

అన్నియు నడుగవే నేనే మఱచితి నవి హరి నీకే తెలిసినవి
మన్నించి నా కీజన్మ మొసఁగితివి మర్మగాఁడు మన్మథుఁ డొఁకడు ॥పల్లవి॥

పలుజన్మంబుల నేఁ ద్రాగినచనుఁబాలు గొలిచితే నెన్నో
తలిదండ్రులు మరి యెందరో తా మెక్కడ నున్నారో
తిలకింపఁగ నాహారంబునకును తెగినకొలుచు లవి యెన్నెన్నో
యిలపై నే బ్రదికినకాలము యెంతని వ్రాసెనో చిత్రగుప్తుఁడు ॥అన్ని॥

చినుఁగఁగఁ జినుఁగఁగఁ గట్టుకోకలకుఁ జెల్లినపత్తి దా నది యెంతో
కనక మెంతో నా కాభరణములై కాయంబులతో నొరసినది
పెనఁగి రమించినకామినీమణులపేరు లెన్నియో తొల్లిటివి
ఘనముగ నను నిటు భోగించఁ జేసినకర్మమే యెఱుఁగు నివి యెల్లా ॥అన్ని॥

గరిమల నే గడియించినయిండ్లుఁ గాణాచిచోట్లు యేడేడో
పొరలినయిడుమలు యెందు కెక్కెనో పొదలితి భువిపై నిన్నాళ్లు
అరయఁగ నందరి కంతర్యామివి అఖిలకారణంబును నీవే
నిరతపుశ్రీవెంకటేశ్వర దయ గలనీచిత్త మెటువలెఁ దలచీనో ॥అన్ని॥ 189

మలహరి

దైవమా నీప్రేరేఁపణ లివి తప్పక వున్నవి జీవులకు
భావించి కాదని దొబ్బి దీకొనఁగ బ్రహ్మాదులకైనను వసమా ॥పల్లవి॥

యెక్కడ సిద్ధించు బ్రహ్మచర్యము యెదుటనే కాంతలఁ జూచినవేళను
చక్కఁగా మనోవ్యభిచారంబునఁ జలియించుం గాక
చిక్కునే విరతి ధనధాన్యంబులు చేతికి లోనయినఁ జూచి
వొక్కటియై తా నందే మగ్నము నొందించుం గాక ॥దైవ॥

కలుగునే తనివి బహుపదార్థములు గక్కన నంగళ్లను జూచి
కొలఁది మీఱఁ గడు తరితీపులతో కోరుచు నోరూరుం గాక
వలనుగ సమాధి యెటువలె దొరకొను వాజివారణంబులఁ జూచి
యెలమితోడ ముంగిళ్ల నెల్లఁ జరియింపించుఁ గాక ॥దైవ॥

యేరీతి తలకొను నీమీఁదితలఁపు యిహలోకపుసౌఖ్యము చూచి
భారపులంపటములు పైఁ దగిలించి పనులకుఁ బురికొలుపుఁ గాక
ధారుణి నే నివి గెలుచుట యెన్నఁడు తగ శ్రీవెంకటనాయక నీవే
గారవించి రక్షింపుము నీ కిది కడు నుపకారం బౌఁగాక ॥దైవ॥ 190

ఆహిరి

ఎంత మహిమో నీది యెవ్వరి కలవి గాదు
చింతించితే దాసులకుఁ జేపట్టుఁగుంచమవు ॥పల్లవి॥

వ్వారకే ని న్నెవ్వరికి యుక్తుల సాధింపరాదు
సారెకుఁ దర్కవాదాల సాధింపరాదు
ఆరసి వెదకి ఉపాయముల స్సాధింపరాదు
భారము లేనియట్టిభక్తసాధ్యుఁడవు ॥ఎంత॥

మిక్కుటపుసామర్థ్యాన మెరసి తెలియరాదు
దిక్కరించి నేర్పులఁ దెలియరాదు
వెక్కసాన భూముల వెదకి తెలయరాదు
మొక్కి నీకు శరణంటే ముందర నిలుతువు ॥ఎంత॥

చెలరేఁగి తపములు చేసినా నెఱఁగరాదు
యిల నెన్ని చదివినా నెఱఁగరాదు
నెలవై శ్రీవెంకటేశ నీదాసానుదాసులఁ
గొలిచితేఁ జాలు గక్కనఁ గృప సేతువు ॥ఎంత॥

కన్నడగౌళ

నీవు నన్ను రక్షించితే నింద నీపైఁ బడదు
భావించి న న్నెట్టయినా బ్రదికించుకొనవే ॥పల్లవి॥

సంతతము న న్నించితే సర్వాపరాధి నేను
యెంత నీ వేమి చేసినా నంత కర్హుఁడ
అంతటిలోకజనని యైనలక్ష్మిఁ జూచి కాని
అంతరాత్మ నిన్నుఁ జూచియైనా మన్నించవే ॥నీవు॥

కల వెన్నైనాఁ దప్పులు కనుఁగొన నావల్ల
చెలఁగి యందుకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేదు
లలి నాభుజము చక్రలాంఛనము చూచి కాని
అల నానోరిమంత్రమైనాఁ జూచి యేలుమీ ॥నీవు॥

మతి ని న్నెఱఁగే నంటే మదోన్మత్తుఁడ నేను
గతి యేది నాకు శ్రీవెంకటగిరినాయక
సతతము నీబిరుదు సారెకుఁ జూచి కాని
ప్రతి లేనినీదయయైనా భావించి చేకొనవే ॥నీవు॥ 192

దేసాళం

ఇందరిబ్రదుకులును యీశ్వరునిచేతిదే
యెందు సుజ్ఞానులు నిన్నే యెఱిఁగి కొలిచిరి ॥పల్లవి॥

నినుఁ గనుఁగొనలేక నీచేఁత దెలియక
మనుజులదృష్ట మని మది నెంతురు
అనిశము నీసృష్టి యిట్లని నిశ్చయించరాక
తనరఁ గొందరు తమతమకర్మ మందురు ॥ఇంద॥

మహి నీలీల లెంచక మహిమలు దెలియక
బహుగతి జగత్తుస్వభావ మందురు
నిహితమై నీ వింతటా నిండుకుండుట చూడక
తహతహఁ గొందరు యింతా మిథ్య యందురు ॥ఇంద॥

భావములోన నిన్ను భావించ వసము గాక
ఆవల నిరాకార మని యందురు
శ్రీవేంకటేశ నీవు చేరి యెదుట నుండఁగా
దేవుఁడు మనవాఁడుగా తెలిసితి మందురు ॥ఇంద॥ 193

144-వ రేకు. సాళంగనాట

ఏమని తలఁచవచ్చు నిటువంటినీచిత్తము
దీమసాన నీభావము తెలియ దెవ్వరికి ॥పల్లవి॥

రవిచంద్రగ్రహతారకములకుఁ దెరువు
వివరించ నున్నదా నీవే యాధారము గాక
పవనునికి భువికి పదునాల్గులోకముల
కవల వేరొకచోట నాధార మున్నదా ॥ఏమ॥

తిలకింపఁ గులాచలదిగ్గజశేషాదులకు
నిలువఁ జోటున్నదా నీవే యాధారము గాక
నలుదిక్కులకు గగనమునకు మేఘాలకు
కలది నీయాధారమే కాక వెరవున్నదా ॥ఏమ॥

అనంతబ్రహ్మాండముల కట్టే నీరూపములకు
వెనకముందున్నదా నీవే యాధారము గాక
వినుతి కెక్కిన శ్రీవేంకటేశ నీకు నీవే
మనికై నయాధారము మఱి యెంచ నున్నదా ॥ఏమ॥ 194

పాడి

విష్ణుఁడే యింతా నని భావించుటే బుద్ధి
వైష్ణవుఁడై యాచార్యసేవ సేయుటే బుద్ధి ॥పల్లవి॥

కొండవంటితనలోనికోపము రేఁగ వచ్చితే
దండనే యెచ్చరి వూరకుండుటే బుద్ధి
మెండుగాఁ బరకాంతలమీఁదితమి వుట్టితేను
అందుకాచందుకు భ్రమయకుండుటే బుద్ధి ॥విష్ణు॥

అట్టె యెవ్వరయినా గృహారామాదులపై నాస
వుట్టించితే వానివెంటఁ బోనిదే బుద్ధి
దుట్టుసంబంధాన సోఁకితే పరబాధలు
చుట్టుకోక లోనుగాక జునుఁగుటే బుద్ధి ॥విష్ణు॥

తప్పు దింతా దైవికమే తనవద్ద నున్నవారిఁ
దప్పులు వట్టనిదే తగినబుద్ధి
యెప్పుడు శ్రీవెంకటేశుఁ డెదలోన నున్నవాఁడు
చొప్పెత్తి యాతనిమూర్తి చూచుటే బుద్ధి ॥విష్ణు॥ 195

కన్నడగౌళ

సకల మైనవారికి సహజ మిది
అకటా యెట్టు గల్పించి ఆడించేవు దేవుఁడా ॥పల్లవి॥

తనియ కోరులచక్కఁదనమే చూచుఁ గాని
తనభావము తనకుఁ దలఁపు గాదు
చొనిపి యౌవ్వనపుసుద్దులే చెప్పుఁ గాని
పొనిఁగి తనవయసు పోవుట దెలియదు ॥సక॥

దారుపాషాణబుద్ధులు దైవముపైఁ బెట్టుఁ గాని
యీరీతినే తనదేహ మెంచుకోనేఁడు
వూరిలోనిమాట లెల్లా వుగ్గడించఁబోవుఁ గాని
కారణపుతనజన్మకథలు దడవఁడు ॥సక॥

వేడుకతో నిక్షేపాలు వెదకఁగోరు గాని
ఆడనే ఆత్మనిక్షేప మది వొల్లఁడు
వీడక శ్రీవెంకటేశ వెలయు నీదాసులకు
తోడఁ దోడఁ దెలుపుచు తోడయి రక్షింతువు ॥సక॥ 196

భైరవి

ఇంతకంటే నే మున్నది యెంత దలపోసినాను
చింత దీర నీసేవ సేయుటే కలది ॥పల్లవి॥

ఉపకారముగ దేహ మొసఁగితి విటు నాకు
ఉపమించి నేఁ జేసే ప్రత్యుపకార మిఁక నేది
యెపుడూ నీధర్మమున నిట్టు నీరుణస్థుఁడనై
ప్రపన్నుఁడనై నేను బ్రదుకుటే కలది ॥ఇంత॥

వేవేగ వెట్టిఁ జేయక వివేకిఁ జేసితివి
యీవికి నే మారుకుమా రిచ్చే దెక్కడ నున్నది
యీవల నీకుఁ గీర్తిగా నిట్టే నీయాధీనుఁడనై
భావించి భయము లేక బ్రదుకుటే కలది ॥ఇంత॥

జడులలోఁ గూర్చక యాచార్యునిలోఁ గూర్చితివి
నడపేటినీసరవికి నాసరవి యే మున్నది
యెడయక శ్రీవెంకటేశ నీకు బంటనై
బడివాయ కిట్లా నే బ్రదుకుటే కలది ॥ఇంత॥ 197

ముఖారి

వెలుపల వెదకితే వెస నాత్మఁ గనునా
పలుమారు నిదే యభ్యాసము గావలెను ॥పల్లవి॥

యిన్ని చింతలు మఱచి యింద్రియాలఁ గుదియించి
పన్ని వుండినహృదయపద్మమందును
యెన్న నంగుష్ఠమాత్రపుటీశ్వరుపాదాలకింద
తన్ను నణుమాత్రముగఁ దలఁచఁగవలెను ॥వెలు॥

పలుదేహపుఁగాళ్లఁ బరువులు వారక
బలుదేహపుటింటిలోపల చొచ్చి
చలివేఁడిఁ బొరలక సర్వేశుపాదాలకింద
తలకొన్న తన్నుఁ దానే తలఁచఁగవలెను ॥వెలు॥

కైకొన్న భక్తితో నిక్కపుశరణాగతితో
చేకొని విన్నపములు చేసుకొంటాను
యేకాంతాన శ్రీవెంకటేశ్వరుపాదాలకింద
దాకొని తన్నుఁ దానే తలఁచఁగవలెను ॥వెలు॥ 198

శ్రీరాగం

ఇంతే కాని తెలిసితే నెవ్వరూఁ గర్తలు గారు
బంతినే వీని కెప్పుడుఁ బ్రకృతి గారణము ॥పల్లవి॥

యివిగో గుణాలు మూఁడే యింద్రియాలఁ గూడుకొని
భువిఁ బ్రాణుల నెల్లాను పూఁచి పనులు గొనేవి
కవిసి కర్మములై ఘనలోకాలఁ దిప్పేవి
అవలఁ బుట్టుగులకు నప్పటిఁ దెచ్చేవి ॥ఇంతే॥

పంచభూతా లివియే పరగ జీవుల కెల్లా
దించరాక యెప్పుడును దేహా లయ్యేవి
అంచెలఁ గంచములోఁ బదార్థములై వుండినవి
తెంచరానిపాశములై తీపులఁ బెట్టేవి ॥ఇంతే॥

మనసొక్కటే జాతులమర్మములు రేచేది
తనుభోగములలోనఁ దనివిచ్చేది
అనయము శ్రీవెంకటాధిప నీమహి మిది
నినుఁ గొల్చినదాసుల నెరవేర్చేది ॥ఇంతే॥ 199

145-వ రేకు. దేసాళం

భావించలే రెవ్వరును బయలు వాఁకేరు గాని
నీవే గుఱుతు మాకు నీరజనాభా ॥పల్లవి॥

కైవల్య మెట్టుండునో నిక్కపుజ్ఞాన మెట్టుండునో
దైవిక మెట్టుండునో తలఁచరాదు
జీవన మెట్లనుండునో చిత్త మేరీతి నుండునో
ఆవిధ మెవ్వరి కిట్టటనఁగరాదు ॥భావి॥

వేదము లెట్టుండునో విరతి యెట్టుండునో
ఆది నంత మెట్టుండునో అరయరాదు
భేద మనే దెట్టుండునో అభేద మది యెట్టుండునో
సోదించి యెవ్వరికిని చూడఁగరాదు ॥భావి॥

ఫల మెట్లా నుండునో భక్తి యెట్లా నుండునో
తెలివి యెట్టుండునో సాధించఁగరాదు
యిలపై శ్రీవెంకటేశ యిటు నీశరణు చొచ్చి
నిలుకడై వున్నారము నీకృప యిఁకను ॥భావి॥ 200

గౌళ

ఒడఁబరచుకొంటిని వుపేంద్ర నిన్ను నిపుడే
చిడిముడి నీసేవకే సెలవు చేసుకొమ్మీ ॥పల్లవి॥

కన్నుల నేఁ జూచే దెల్లా కమలాక్ష నీపాదాలే
విన్నవినుకు లెల్లా విష్ణుఁడ నీకథలే
తిన్ననినామాట లెల్లా త్రివిక్రమ నీమంత్రాలే
అన్నిటా నాభావము సమర్పణము నీకును ॥ఒడ॥

అట్టె నే నడచే వెల్లా హరి నీప్రదక్షిణాలే
గుట్టున నానేత లెల్లా గోవింద నీకైంకర్యాలే
ముట్టి నే భుజించినవి ముకుంద నీప్రసాదాలే
నెట్టన నాభోగ మెల్లా నీవసము చేసితి ॥ఒడ॥

యిల నేఁ బండఁబడేవి యీశ్వర నీకు మొక్కులే
తలఁచే నాతలఁ పెల్లా దామోదర నీధ్యానమే
నలువంక శ్రీవెంకటనాయక నీయనుజ్ఞను
నెలవై నాభవము లెల్లా నీసొమ్ము చేసితి ॥ఒడ॥ 221

కన్నడగౌళ

నిన్ను నమ్మి విశ్వాసము నీపై నిలుపుకొని
వున్నవాఁడ నిఁక వేరే ఉపాయ మేమిటికి ॥పల్లవి॥

గతియై రక్షింతువో కాక రక్షించవో యని
మతిలోనిసంశయము మఱి విడిచి
యితరులచే ముందర నిఁక నెట్టాదునో యని
వెతతోడఁ దలఁచేటివెఱ పెల్లా విడిచి ॥నిన్ను॥

తిర మైననీమహిమ తెలిసేవాఁడ ననే
గరువముతోడివుద్యోగము విడిచి
వెరవున నీరూపు వెదకి కానలే ననే
గరిమ నలఘు నాస్తికత్వమును విడిచి ॥నిన్ను॥

ధ్రువ మైననాచేఁతకు తోడుదెచ్చుకొనే నన్నే
అవల నన్యులమీఁదియాస విడిచి
వివరించ చలమేల్మంగవిభుఁడ శ్రీవెంకటేశ
తవిలితి నాపుణ్య మంతయు నీకు విడిచి ॥నిన్ను॥ 222

లలిత

భ్రమయక వుండేదే పరమార్థము
నెమకితే నన్నిటాను నీవే వుండుదువు ॥పల్లవి॥

వసుధలోఁ బురుషుల వనితలరూపులు
వెస మాయయంత్రపువెరబొమ్మలు
ముసరి యొండొంటికి మోహించేమోహములు
అసురుసు రయ్యేయింద్రియావేశములు ॥భ్రమ॥

తగినతమలో చక్కఁదనాలు వయసులు
పగటుర క్రమాంసాలపరిపూర్ణులు
జిగి నిండుకుఁగాఁ బుట్టించి త్రివికారములు
నిగుడుచు బయలు వన్నినయుట్టిపురులు ॥భ్రమ॥

లలి మీరి యన్యోన్యవిలాసములు భోగములు
వలవనిమోయిలు లేనివానజల్లు
యెలమి శ్రీవెంకటేశ యివెల్లా నీదానులకుఁ
దెలిపి బ్రహ్మానందము తిరముగా నిత్తువు ॥భ్రమ॥ 223

పాడి

దైవముతోడిదే తనతగులు
జీవుఁ డిది యెఱిఁగితే చిక్కనీదు తగులు ॥పల్లవి॥

కన్నులఁ జూచినంతనే కలుగునుఁ దగులు
మిన్నక మాటలాడితే మిగులఁ దగులు
పన్నుగా నవ్వితేను పాదుకొనుఁ దగులు
యెన్నైనా నూరకుండితే నేమీ లేదు తగులు ॥దైవ॥

వీను లొగ్గి వినఁబోతే విశ్వ మెల్లాఁ దగులు
ఆనుక సహవాసాన నంటుకొనుఁ దగులు
పూని లోకులపొందుల పొదిగొనుతగులు
మోనాన నూరకుండితే మొగియదు తగులు ॥దైవ॥

కరుణించి యే మిచ్చినా గట్టి యవునుఁ దగులు
దొరతనాన మించితే తొడరును తగులు
ధరణి శ్రీవెంకటేశుఁ దలఁచి యేకాంతాన
నిరవై వూరకుండితే నెనయదు తగులు ॥దైవ॥ 204

సామంతం

ఇందరు జీవులే యెంచి చూచితే
నందులో భావము లవియే వేరు ॥పల్లవి॥

అంతటఁ జూచిన యాహారనిద్రలు
జంతురాసులకు సహజములు
సంతోషంబును సాత్వికగుణమును
శాంతచిత్తులకు సహజములు ॥ఇందు॥

మనసునఁ గలకామక్రోధంబులు
జననశీలులకు సహజములు
వినయంబును ఘనవిజ్ఞానము స
జ్జనుల కెప్పుడును సహజములు ॥ఇందు॥

విడువనియాసలు వేవేలు చింతలు
జడులకు నందును సహజములు
బడి శ్రీవెంకటపతికొలువుఁ దపము
జడియనిదాసుల సహజములు ॥ఇందు॥ 205

146_వ రేకు. శంకరాభరణం

కలది యీమూ ర్తివల్ల గతి గనవలెను
యిల నిందు నమ్మకుంటే యెందు మరి లేదు ॥పల్లవి॥

కంటి మా(బహ్మమును వెంకటపతిఁ గనినట్టు
కంటిమా అవతారాలు కతలె కాక
కంటిమా హృదయములోఁ గలిగినదైవమును
కంటిమా వైకుంఠము కడవారైనాను ॥కల॥

తెలిసీనా జ్ఞానము యీదేవునిమహిమవలె
తెలిసీనా వేదాలు సందేహమే కాక
తెలిసీనా మాయ యిది యెంత చదివినా
తెలిసీనా ముందరి తెరువు వెదకితే ॥కల॥

చిక్కీనా మనసు యీశ్రీవెంకటేశ్వరువలె
చిక్కీనా ధ్యానము వట్టిచింతలే కాక
చిక్కీనా అనాదినుండి చిగిరించీ కాలము
చిక్కీనా పెద్దలు చెప్పేజిత మైనశాంతి ॥కల॥ 206

నాటి

అందరిలోనా నెక్కుడు హనుమంతుఁడు
కందువ మతంగగిరి కాడి హనుమంతుఁడు ॥పల్లవి॥

కనకకుండలాలతో కౌపీనముతోడ
జనియించినాఁడు యీహనుమంతుఁడు
ఘనప్రతాపముతోడ కఠినహస్తాలతోడ
పెనుతోఁక యెత్తినాఁడు పెద్దహనుమంతుఁడు ॥అంద॥

తివిరి జలధి దాఁటి దీపించి లంక యెల్లా
అవల యివల సేసె హనుమంతుఁడు
వివరించి సీతకు విశ్వరూపము చూపుతా
ధ్రువమండలము మోఁచె దొడ్డహనుమంతుఁడు ॥అంద॥

తిర మైనమహిమతో దివ్యతేజముతోడ
అరసి దాసులఁ గాచీ హనుమంతుఁడు
పరగ శ్రీవెంకటేశుబంటై సేవింపుచు
వరము లిచ్చీఁ బొడవాటిహనుమంతుఁడు ॥అంద॥ 207

సాళంగనాట

౮'. ఈతఁడు తారకబ్రహ్మ మీతఁడు మాదేవుఁడు
కౌతుకానఁ జెప్పే వినఁగదరే వోజనులు ॥పల్లవి॥

రాముఁడు యిందీవరశ్యాముఁడు నానాసార్వ
భౌముఁడు షోడశకళాసోముఁడు
దోమటిరాక్షసులను తుత్తుమురు సేసినాఁడు
కామితఫలము లిచ్చి కాచినాఁడు సురల ॥ఈత॥

పూర్ణుఁడు నీలమేఘవర్ణుఁడు దానమున వి
స్తీర్ణుఁడు వాహనసుపర్ణుఁడు
అర్ణవము దాఁటి రావణాదుల గెలిచినాఁడు
నిర్ణయించి చెప్పరాదు నేఁ డితనిమహిమ ॥ఈత॥

వరుఁడు సీతకు పరాత్పరుఁడు కోదండదీక్షా
గురుఁడు దివ్యామోఘశరుఁ డితఁడు
నిరతి శ్రీవెంకటాద్రినెలవై యుండేటివాఁడు
సరి భరతలక్ష్మణశత్రుఘ్నసహితుఁడు ॥ఈత॥ 208

శ్రీరాగం

ఇదియే కావలె నని తాఁ గైకొని యిచ్చగించువాఁడే ఘనుఁడు
వదలకురో హరిదాసులమత మిది వర్ణించెద నోవివేకులాలా ॥పల్లవి॥

దేవుఁడు గలఁ డని మదిలోఁ దెలియుటే జన్మఫలంబు
తావుగ నాతని నెప్పుడుఁ దలఁచుటే తనభాగ్యము
శ్రీవైష్ణవధర్మము దప్పక చెలఁగుటయే వైభవము
దేవతాంతరంబు లన్నియు మానినదియే సుకృతంబు ॥ఇది॥

కామక్రోధము లుజ్జగించుటయే కల్యాణానుభవము
చేముంచి పాపము సేయక మానుటే చెప్పఁగ లాభము
నేమముతోడుత విరక్తుఁ డగుటే నిర్మలానందము
వేమరు నాచార్యసేవ సేయుటే విచారింపఁగ దాఁచినధనము ॥ఇది॥

ప్రకృతివికారములకుఁ జొరకుండుటే పరమ మైనసాత్వికము
సకలబంధములఁ బెడఁబాసినదే సామ్రాజ్యపదము
ప్రకటింపఁగ నలమేలుమంగకును పతి యగుశ్రీవెంకటవిభుని
అకలంకుఁడై కొలిచి యుండుటే యనంతమహిమాతిశయంబు ॥ఇది॥ 209

కేదారగౌళ

ఇదియే ఉపాయ మిఁక నాకు నిందులకంటే మాఱి లేదు
మది నితనిదాసులదాసుఁడనై మహిమలతోఁ గడుమెఱసేఁ గాక ॥పల్లవి॥

కడచితినా నాజన్మములు గక్కన మానిసి నైనంతనే
విడిచితినా పాపము సేయక వేవేలు చదివినయంతనే
అడఁచితినా సంసారవారిధి అఖిలదేవతలఁ గొలిచినయంతనే
బడిబడి హరినామము నుతించి నేఁ బావనమయ్యేఁ గాక ॥ఇది॥

గెలిచితినా యీమాయను నేఁ గెరలి తపంబులు సేసి నంతనే
తలఁగితినా నరకములు చొరక ధర యెల్లా నేలితి నంతనే
తెలిసితినా తత్త్వరహస్యము తిరముగ కులజుఁడ నయినంతనే
యిలలో శ్రీపతి శరణు చొచ్చి నే నిన్నిటఁ బుణ్యుఁడ నయ్యేఁ గాక ॥ఇది॥

వదలితినా నాదుర్గుణములు వరుసతోఁ జుట్టాలు గలిగినంతనే
వెదకితినా ముక్తిమార్గమును విద్య లెట్టేఁగి నేర్చినంతనే
యిదివో శ్రీవెంకటేశుఁడు నాకును యేలికయై మన్నించఁగను
పదిలముగా నాతనిసేవ చేసి పరమానందుఁడ నయ్యేఁ గాక ॥ఇది॥ 210

147-వ రేకు. సామంతం

ఎట్టు దోయ వచ్చు వీని నెంతటివారి కైనాను
పట్టి నీకు శరణంటే బ్రదికింతువు గాక ॥పల్లవి॥

మాలతనమువంటిది మతిఁ దగులుఁ గామము
ఆలరి ముట్టువంటిది అంటుఁ గ్రోధము
కేలి నొడిగించు నెంగిలివంటిది లోభము
నాలాయించి నెందుండైనా వచ్చును లోకులకు ॥ఎట్టు॥

చుట్టి మద్యమువంటిది చొక్కించు మోహము
వట్టిమాంసమువంటిది వడిమోహదము
పుట్టినభ్రమవంటిది పొదిగినమచ్చరము
వుట్టిపడి నోరూరించు నూరకే ప్రాణులను ॥ఎట్టు॥

గోడమఱఁగువంటిది గుట్టుతోడిసంసారము
వీడనికట్టువంటిది వేడుకయాస
యీడనే శ్రీవెంకటేశ యేలితివి నీదాసుల
జాడదప్పనియ్యవు యీచందము జీవులది ॥ఎట్టు॥ 211

వరాళి

మహి నుద్యోగి గావలె మనుజుఁ డైనవాఁడు
సహజివలె నుం డేమీ సాధింపలేడు ॥పల్లవి॥

వెదకి తలఁచుకొంటే విష్ణుఁడు గానవచ్చు
చెదరి మఱచితే సృష్టి చీఁకటా
పొదలి నడచితేను భూమెల్లా మెట్టి రావచ్చు
నిదిరించితేఁ గాలము నిమిషమై తోఁచు ॥మహి॥

వేడుకతోఁ జదివితే వేదశాస్త్రసంపన్నుఁడౌ
జాడతో నూరకుండితే జడుఁ డౌను
వోడక తపసి యైతే వున్నతోన్నతుఁడౌ
కూడక సోమరి యైతే గుణహీనుఁ డౌను ॥మహి॥

మురహరుఁ గొలిచితే మోక్షము సాధించవచ్చు
వెరవెఱఁగకుండితే వీరిడి యౌను
శరణంటే శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు రక్షించును
పరగ సంశయించితే పాషండుఁ డౌను ॥మహి॥ 212

కేదారగౌళ

తనలో నుండినహరిఁ దాఁ గొలువఁ డీదేహి
మెన లేక శరణంటే నితఁడే రక్షించును ॥పల్లవి॥

కోరి మదిమ మానుపుకొనేయాస మందు లంటా
వూరకే చేదులు దిన నొడఁబడును
ఆరూఢి మంత్రసిద్ధుఁడ నయ్యే ననేయాసలను
ఘోరపుఁబాట్లకు గక్కున నొడఁబడును ॥తన॥

యిట్టె యక్షిణిఁ బంపు సేయించుకొనే యాసలను
వొట్టి జీవహింసలకు నొడఁబడును
దిట్టతనమునఁ దా నదృశ్యము సాధించేయాస
జట్టిగ భూతాలఁ బూజించఁగ నొడఁబడును ॥తన॥

చాపలపుసిరులకై శక్తిఁ గొలిచేయాసను
వోపి నిందలకు నెల్లా నొడఁబడును
యేపున శ్రీవెంకటేశుఁ డేలి చేపట్టినదాఁకా
ఆపరానియాస నెందుకైనా నొడఁబడును ॥తన॥ 213

ధన్నాసి

దేవ నే నీయాధీనము దిక్కు దెస నాకు నీవే
సేవసేయకుండినా రక్షించ నీకు భారము ॥పల్లవి॥

ఆడి వచ్చినబిడ్డని నపరాధిఁ జేసి తల్లి
వోడక యన్నము వెట్టకుండవచ్చునా
వేడుకకాఁడు చిల్కకు వింతమాట లెల్లా నేర్పి
ఆడినట్టే యాడితేను అదలించవచ్చునా ॥దేవ॥

చిక్కినావు తోడుకు మేసి వచ్చెనంటా గొల్లఁడు
దక్కక కావక పోఁదోలవచ్చునా
మెక్కెగుజ్జము గోళిగె నాసి పైకొంటే రాతు
తక్కక దానిఁ జీఁకటితప్పు గొనవచ్చునా ॥దేవ॥

పఱిఁ బెండ్లాడినయాలు పక్కనుండి నిద్రించితే
కొఱికి కాలానుభోగి గానవచ్చునా
తఱి నే పనికి రాక తామసుఁడనై వుండినా
గఱిమై శ్రీవెంకటేశ కావకుండవచ్చునా ॥దేవ॥ 214

రామక్రియ

ఇటువంటి వెల్లా నీకే యిట్టే సెలవు సేసితి
తటుకున నీ వనేనిధానము చేకొంటిని ॥పల్లవి॥

కామించితి నాత్మ నిన్నుఁ గలసి భోగించుటకు
వేమరుఁ గ్రోధించితిని విరోధులపై
నేమమున లోభించితిని మంత్ర మన్యుల కియ్య
ఆముకొని మోహించితి హరి నీరూపునకు ॥ఇటు॥

మెఱుకతో మదించితి యిట్టే నీదాస్యమున
మఱి ని న్నొల్లనిచదువు మచ్చరించితి
తఱిఁ జలపట్టితిని తప్పనిభక్తియందు
వెఱవక ని న్నొల్లనివిధుల నిందించితి ॥ఇటు॥

కలకర్మము లెల్లా నీకైంకర్యములందు వెట్టితి
బలుమమకారము నీపైఁ జేర్చితి
యెలమి శ్రీవెంకటేశ యిన్నిటా న న్నేలితివి
నిలిచినకాల మెల్లా నీసేవే చేసితి ॥ఇటు॥ 215

మాళవి

కలశాపురముకాడఁ గాచుకున్నాఁడు
వలసినవరా లిచ్చీ వాయునందనుఁడు ॥పల్లవి॥

మాయాబిలము చొచ్చి మగుడి యంబుధిలోని
చాయాగ్రహముఁ జంపి చయ్యన దాఁటి
ఆయెడ లంకిణిఁ గొట్టి యంతలో జానకిఁ గని
వాయువేగాన వచ్చిన వాయునందనుఁడు ॥కల॥

కడలిదరి నుండికపులతోఁ గూడుకొని
వడ దీరఁగా మధువనము చొచ్చి
బడి రామునికి సీతాపరిణామ మెల్లఁ జెప్పె
వడి గలవాఁ డితఁడు వాయునందనుఁడు ॥కల॥

రావణాదిరాక్షసుల రామునిచే సాధింపించి
ఆవిభుని సీతఁ గూర్చి అయోధ్య నుంచె
శ్రీవెంకటేశుఁ గొల్చి శిష్టరక్షణమునకై
వావిరి నిలుచున్నాఁడు వాయునందనుఁడు ॥కల॥ 216

148-వ రేకు. బౌళిరామక్రియ

వసుధఁ జూడఁ బిన్నవానివలె నున్నవాఁడు
వెస నన్నివిద్యలాను వెలసె విట్టలుఁడు ॥పల్లవి॥

పరగ నేడునూటడెబ్బదియేడుగురిచేత
నిరవై పాడించుకొన్నాఁ డీవిట్టలుఁడు
సరస నై దులక్షలిండ్ల జవ్వనపుగొల్లెతల
మరగించుకొన్నవాఁడు మఱి యీవిట్టలుఁడు ॥వసు॥

బత్తితోడ తనమీఁదిపాటలు వాడితేను
యిత్తలమోమై తిరిగె నీవిట్టలుఁడు
హత్తి తన్నొల్లక పోఁగా నందరిమెడదేవళ్ళ
యెత్తి పాద్దాలందుఁ జూపె నితఁడే విట్టలుఁడు ॥వసు॥

గట్టిగాఁ బుండరీకుఁడు కడువేడుకఁ బెట్టిన
యిట్టిక పీఁటపై నున్నాఁ డీవిట్ఠలుఁడు
అట్టి తానే శ్రీవెంకటాద్రిఁ బాండురంగమున
యెట్టు గొల్చినా వరము లిచ్చీ విట్ఠలుఁడు ॥వసు॥ 217

మాళవి

ఇతఁడు రామునిబంటు యితనికెవ్వ రెదురు
చతురత మెరసె నిచ్చట హనుమంతుఁడు ॥పల్లవి॥

ఆకాసమంతయు నిండి యవ్వలికిఁ దోఁక చాఁచి
పైకొని పాతాళానఁ బాదాలు మోపి
కైకొని దశదిక్కులు కరములఁ గబళించి
సాకారము చూపినాఁ డిచ్చట హనుమంతుఁడు ॥ఇత॥

కొంచక సురలు రోమకూపముల విహరించ
ముంచి ధ్రువమండలము మొగమై యుండ
యెంచఁగ లోకము లెల్లా యెడనెడ సందులుగా
చెంచుల మెరసినాఁ డిచ్చట హనుమంతుఁడు ॥ఇత॥

గరిమ రవిచంద్రులు కర్ణకుండలములుగా
ధరణి మేరువు కటితటము గాఁగా
ఇరవుగా శ్రీవెంకటేశునిసేవకుఁడై
బెరసె నిచ్చట నిదే పెద్దహనుమంతుఁడు ॥ఇత॥ 218

పాడి

రాముఁడు లోకాభిరాముఁడు త్రైలోక్య
ధాముఁడు రణరంగభీముఁడు వాఁడే ॥పల్లవి॥

వరుఁడు సీతకు ఫలాధరుఁడు మహోగ్రపు
శరుఁడు రాక్షససంహారుఁడు వాఁడే
స్థిరుఁడు సర్వగుణాకరుఁడు కోదండదీక్షా
గురుఁడు సేవకశుభకరుఁడు వాఁడే ॥రాము॥

ధీరుఁడు లోకైకవీరుఁడు సకలా
ధారుఁడు భవబంధదూరుఁడు వాఁడే
శూరుఁడు ధర్మవిచారుఁడు రఘువంశ
సారుఁడు బ్రహ్మసాకారుఁడు వాఁడే ॥రాము॥

బలుఁడు యిన్నిటా రవికులుఁడు భావించ ని
ర్మలుఁడు నిశ్చలుఁడవికలుఁడు వాఁడే
వెలసి శ్రీవెంకటాద్రి విజనగరములోన
తలకొనే బుణ్యపాదతలుఁడు వాఁడే ॥రాము॥ 219

సాళంగనాట

శరణు శరణు విభీషణవరదా
శరధిబంధన రామ సర్వగుణస్తోమ ॥పల్లవి॥

మారీచసుబాహుమదమర్దన తాటకాహర
క్రూరేంద్రజిత్తుతలగుండుగండా
దారుణకుంభకర్ణదనుజశిరచ్ఛేదక
వీరప్రతాపరామ నిజ...భిరామ ॥శర॥

వాలినిగ్రహ సుగ్రీవరాజ్యస్థాపక
లాలితవానరబల లంకాపహార
పాలితసవనా వాల్యపాపవిమోచక
పౌలస్త్యహరణ రామ బహుదివ్యనామ ॥శర॥

శంకరచాపభంజక జానకీమనోహర
పంకజాక్ష సాకేతపట్టణాధీశ
అంకితబిరుద శ్రీవెంకటాద్రినివాస
ఓంకారరూప రామ పురుసత్యకామ ॥శర॥ 220

రామక్రియ

శ్రీవెంకటేశ్వరుని సింగారము వర్ణించితే
యేవిధానఁ దలఁచినా యిన్నిటికిఁ దగును ॥పల్లవి॥

కరిరాజుఁ గాచినచక్రము వట్టినహస్తము
కరితుండ మని చెప్పఁగా నమరును
వరము లిచ్చేయట్టివరదహస్తము కల్ప
తరుశాఖ యని పోల్పఁదగు నీకును ॥శ్రీవెం॥

జలధిఁ బుట్టినపాంచజన్యహస్తము నీకు
జలధితరఁగ యని చాటవచ్చును
బలుకాళింగునితోఁక పట్టినకటిహస్తము
పొలుపై ఫణీంద్రుఁ డని పొగడఁగఁ దగును ॥శ్రీవెం॥

నలినహస్తంబులనడుమ నున్ననీయుర
మలమేలుమంగ కిర వనఁదగును
బలుశ్రీవెంకటగిరిపై నెలకొన్న నిన్ను
నలరి శ్రీవెంకటేశుఁ డనఁదగును ॥శ్రీవెం॥ 221

దేసాళం

సంటె వందుకొనేవారిభాగ్యము లిటమీఁద
సంటె ముట్టి నెదకితే నాతుమ లోనున్నది ॥పల్లవి॥

వేదములలో మొలచె వేదాంతాలఁ గొనసాగె
గాదిలి శ్రీహరిభక్తికల్పలత
పోది యెక్కె వైరాగ్యబోధలచేఁ బలుమారు
పాదుకొని వేరువారె పంచసంస్కారాలను ॥పంట॥

అల్లుకొనె మునులలో నంటెనుఁ బురాణాల
చెల్లుబడి శాస్త్రాలఁ జిగిరించెను
చల్లఁగాఁ బూవులు పూచె సత్కర్మవిదులను
మెల్లనే నీడలు నిండె మించి సుజ్ఞానమున ॥పంట॥

పరమయోగములఁ బూఁపలుఁ బిందెలు వుట్టె
పరగె సుర లనేపందిటియందు
యిరవై శ్రీవెంకటేశుఁ డిందుకు ఫల మైనాఁడు
గురుసేవలను దొరకును వివేకులకు ॥పంట॥ 222

149-వ రేకు. శంకరాభరణం

మతంగపర్వతమాఁడ మాల్యవంతముమీఁద
అతిశయిల్లిన పెద్దహనుమంతుఁ డితఁడా ॥పల్లవి॥

యీతఁడా రామునిబంటు యీతఁడా వాయుసుతుఁడు
ఆతతబలాఢ్యుఁ డందు రాతఁ డితఁడా
సీతకు నెనకి వచ్చి చెప్పినయాతఁ డితఁడా
ఘాతల లంకలోని రాక్షసవైరి యితఁడా ॥మత॥

అంజనాసుతుఁ డితఁడా అక్షమర్దనుఁ డితఁడా
సంజీవనికొండ దెచ్చె సారె నితఁడా
భంజించెఁ గాలనేమిని పంతమున నితఁడా
రంజితప్రతాపకపిరాజసఖుఁ డితఁడా ॥మత

చిరజీవి యీతఁడా జితేంద్రియు డితఁడా
సురల కుపకారపుచుట్ట మీతఁడా
నిరతి శ్రీవెంకటాద్రిని విజనగరములో
నరిది వరము లిచ్చి నందరికి నితఁడా ॥మత॥ 223

కాంబోది

ఏమని విన్నవింతు నిదివో నాభాగ్యము
కామించి మీశరణంటిఁ గమలారమణా ॥పల్లవి॥

కలది యందరి కైతేఁ గర్మఫలము
కెలన నా కైతే నీకృపాఫలము
అల సురలకు మథితామృతము
నెలకొన్న నా కైతే నీనామామృతము ॥ఏమ॥

సకలాత్ములబ్రదుకుసంసారమూలము
ప్రకటించ నా కైతే నీపాదమూలము
వెకలిలోకులరతివీధివీధిని నా
త్రికరణరతి నీదివ్యభావవీధిని ॥ఏమ॥

రంగుగ బాంధవ మందరకు బంధుజనులందు
సంగతి నాకు నీభక్తజనులయందు
అంగవించి శ్రీవెంకటాధిప నన్నేలితివి
చెంగట నాధ్యానము నీశ్రీమూర్తియందు ॥ఏమ॥ 224

పాడి

ఇహాపరసాధన మీతలఁపు
సహజజ్ఞానికి సతి మీతలఁపు ॥పల్లవి॥

సిరులు ముంగిటను జిగిఁ దడఁబడఁగా
హరిని మఱవ నిది యది తలఁపు
సరిఁ గాంత లెదుట సందడి గొనఁగా
తిర మయి భ్రమయనిదే తలఁపు ||ఇహా||

వొడలి వయోమద ముప్పతిల్లినను
అడఁచి మెలఁగుట యది దలఁపు
కడఁగుచు సుఖదుఃఖములు ముంచినను
జడియనినామస్మరణమే తలఁపు ||ఇహా||

మతిసంసారపుమాయ గప్పినను
అతికాంక్షఁ జొరని దది తలఁపు
గతియై శ్రీవెంకటపతి గాచిన
సతతము నితనిశరణమే తలఁపు ||ఇహా|| 225

శంకరాభరణం

శరణన్న విభీషణుఁ గరుణఁ గాచినవాఁడు
పరికింపఁ దారకబ్రహ్మమా యీరాముఁడు ||పల్లవి||

అలికై విల్లు విఱిచి వాలికై యమ్ము వేసిన
వాలుమగఁటిమి గలవాఁడా వీఁడు
ఱాలను జలధి గట్టి కేలను మోక్ష మిచ్చి
యేలెను జటాయువును యీతఁడా రాముఁడు ||శర||

మింటికట్లు దెగ నేసి యంటి పగ సాధించి
దంటరాకుమారుఁడు తా నీశూరుఁడా
బంటుగా వాయుజు నేలి నంటు సుగ్రీవుతోఁ జేసి
కంటకరావణవైరి ఘనుఁడా యీరాముఁడు ||శర||

రాకాసుల మర్దించి కాకాసురు నటు గాచి
మైకొన్న జానకీరమణుఁ డితఁడా
యీకడ శ్రీవెంకటాద్రి నిరవై తాను నున్నాఁడు
దీకొన్న ప్రతాపపుఁదేవుఁడా యీరాముఁడు ॥శర॥ 226

సాళంగనాట

మిన్ను నేలా నొక్క టైననేటితేరు
కన్నులపండు వయిన శ్రీకాంతుని తేరు ॥పల్లవి॥

జలధులమీఁదను చక్కఁగా నేఁగెను తేరు
బలిమిఁ గులాద్రులపైఁ బారెను తేరు
పెలుదులంకముంగిట పేరెలువారెను తేరు
చెలఁగె దిగ్విజయపు శ్రీహరి తేరు ॥మిన్ను॥

రమణిఁ గుండిననగరము చుట్టుకొన్న తేరు
తిమురుచు రుకుమిణిఁ దెచ్చిన తేరు
సమరములో జరాసంధునిఁ దోలిన తేరు
అమరుల వెనుబల మగుశౌరి తేరు ॥మిన్ను॥

వొట్టి సృగాలవాసుదేవుని భంగించిన తేరు
బెట్టు పౌండ్రకునిపై దాడి వెట్టిన తేరు
అట్టె శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగఁ గూడి
పట్ట మేలుచు నెక్కినపరమాత్ము తేరు ॥మిన్ను॥ 227

సాళంగనాట

సింగారాల మించీ నరసింహదేవుఁడు
చెంగట నున్నాఁడు నరసింహదేవుఁడు ॥పల్లవి॥

సురలు జయజయ వెట్ట నసుర లెల్ల మొరవెట్ట
సిరితో మెలఁగీ నరసింహదేవుఁడు
ధరణి వంపెట్టఁ బ్రతిధ్వనులు మిన్నులు ముట్ట
సిర సెత్తె నలి నరసింహదేవుఁడు ॥సింగా॥

కాంచనదైత్యుఁడు దొరకాలువనెత్తురు వార
చించెను గోళ్ల నరసింహదేవుఁడు
పంచలఁ బంతాలు మీర భవనాశి యేరువార
చెంచతలఁ గోరీ నరసింహదేవుఁడు ॥సింగా॥

బలిమి పైపై నెక్క ప్రహ్లాదుఁ డట్టే మొక్క
చిలికీఁ గరుణ నరసింహదేవుఁడు
అలరి శ్రీవెంకటాద్రి నహోబలముమీఁద
చెలువమే చూపీ నరసింహదేవుఁడు ॥సింగా॥ 228

150-వ రేకు. నాట

దానవారితోడిపగ ధరించరాదు మీకు
కాను కిచ్చి శరణని కప్పము లియ్యరో ॥పల్లవి॥

భ్రమసి వార్ధిఁ బడ్డాను పాతాళము దూరినాను
సమయింపక మానడు శత్రులార
రమణ భూమి చొచ్చిన బ్రహ్మచే వరము గొన్న
తమిఁ జంపక మానఁడు దైతేయులాల ॥దాన॥

రాసి మిన్నులో దాఁగినరాచమూకలలో నున్న
కోసివేసీఁ దల లరి కుమతులాల
ఆసఁ ద్రికూట మెక్కినా ఆచక్రవాళ మంటినా
తోసి సాధించక పోఁడు దుర్మతులాల ॥దాన॥

సతుల మాటున నున్నా సరి నెందెందు వోయినా
రతి మెట్టక మానఁడు రాకాసులాల
యితఁడు శ్రీవేంకటేశుఁ డెదురులే దితనికి
గతి యని మొక్కరో వోకపటులాల ॥దాన॥ 229

సాళంగం

భోగించఁ బుట్టినసొమ్ము పొంచి పరానకే లోఁపు
శ్రీగురుఁడ నీవే దయసేతువు గాని ॥పల్లవి॥

యీరెండుచేతులే యిన్నిపాపాలకు నోపు
వూరకే పుణ్యము సేయ నోపవు గాని
మారుకొని రెండుగాళ్ళే మాపుదాఁకాఁ జుట్టనోపు
యేరీతి దేవ నీగుడి కేఁగ నలసుఁ గాని ॥భోగి॥

కన్ను లివి రెండే మిన్నుగలంతాఁ జూడనోపు
ఉన్నతి నాసాగ్రదృష్టి కోపవు గాని
అన్నిటా రెండుపెదవు లధరామృతాన కోపు
సన్నల మోక్షముత్రోవ జపించవు గాని ॥భోగి॥

యీవీనులు రెండే విశ్వమంతా నాలించ నోపు
వోవల శాస్త్రాల కైతే నోపవు గాని
శ్రీవేంకటేశ నీవే చిత్తాన జ్ఞాన మిచ్చితే
భావించి జీవుఁ డిన్నిటాఁ బ్రదుక నోపుఁ గాని ॥భోగి॥ 230

ముఖారి

పరము నిహాము పంట పండినయట్టు
యిరవుగాఁ దానే యెట్టయెదుట నున్నాఁడు ॥పల్లవి॥

ముంచినమహిమ లెల్లా మూర్తివంత మైనట్టు
కాంచినవరములు సాకార మైనట్టు
అంచె శృంగారరసాన కంగములు వచ్చినట్టు
తెంచఁగ శ్రీవెంకటేశు డెదుర నున్నాఁడు ॥పర॥

చెలఁగి ఆకాశానకు చైతన్యము వచ్చినట్టు
అల దయాసింధువు ప్రత్యక్ష మైనట్టు
మొలచి సుజ్ఞానము మోసు లెత్తి వుండినట్టు
యెలమి శ్రీవెంకటేశుఁ డెదుట నున్నాఁడు ॥పర॥

పరగ నానందము ప్రతిబింబించినయట్టు
సురల భాగ్యము పొడచూపినట్టు
వురుకై యలమేల్మంగ నురమున నించుకొని
యిరవై శ్రీవెంకటేశుఁ డెదుట నున్నాఁడు ॥పర॥ 231

భైరవి

పరమాత్ముఁడు సర్వపరిపూర్ణుఁడు
సురలకు నరులకు చోటయి యున్నాఁడు ॥పల్లవి॥

కన్నులఁ గంటానే కడుమాటలాడు తానే
తన్నుఁ గానివానివలె దాఁగియున్నాఁడు
అన్నియు వింటానే అట్టె వాసన గొంటానే
వన్నెల నూనె కుంచమువలె నున్నాఁడు ॥పర॥

తనువులు మోఁచియు తలఁపులు దెలిసియు
యెనసియు నెనయక యిట్లున్నాఁడు
చెనకి మాయకు మాయై జీవునికి జీవమై
మొనసి పూసలదారమువలెఁ నున్నాఁడు ॥పర॥

వేవేలు విధములై విశ్వమెల్లా నొకటై
పూవులు వాసనవలెఁ బొంచి యున్నాఁడు
భావించ నిరాకారమై పట్టితే సాకారమై
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద శ్రీపతై యున్నాఁడు ॥పర॥ 232

హిందోళవసంతం

మూఁడే మాటలు మూఁడుమూండ్లు తొమ్మిది
వేఁడుకొని చదువరో వేదాంతరహస్యము ॥పల్లవి॥

జీవస్వరూపము చింతించి యంతటాను
దేవునివైభవము తెలిసి
భావించి ప్రకృతిసంపద యిది యెఱుఁగుటే
వేవేలు విధముల వేదాంతరహస్యము ॥మూఁడే॥

తనలోనిజ్ఞానము తప్పకుండాఁ దలపోసి
పనితోడ నందువల్ల భక్తి నిలిపి
మనికిగా వైరాగ్యము మఱవకుండుటే
వినవలసినయట్టి వేదాంతరహస్యము ॥మూఁడే॥

వేడుకతో నాచార్యవిశ్వాసము గలిగి
జాడల శరణాగతి సాధనముతో
కూడి శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ గొలిచి దాసుఁ డౌటే
వీడని బ్రహ్మానంద వేదాంతరహస్యము ॥మూఁడే॥ 233

సామంతం

ఇట్లానె యోగలక్ష్మి యెఱుఁగుకొంటే ఫలించు
యెట్లయినా గురువాక్య మేమరకుఁడీ ॥పల్లవి॥

కాంతఁ దలచుకొంటేనే కామోద్రేకము వుట్టు
యింతలోఁ గూడెనా యేడ కేడ సూత్రము
చింతకాయలొక్క చూచితేనే నోరూరు
యెంత కెంత దవ్వు యేడ కేడ సూత్రము ॥ఇట్ల॥

వీనుల మంచిమాటలు వింటేనే సంతోష ముబ్బు
యేనిజముగని నేడ కేడ సూత్రము
ఆనించితే నాలుకనే ఆరుచులుఁ దెలిసి
యీనెపమున నేడ కేడ సూత్రము ॥ఇట్ల॥

ముక్కుకొనఁ బ్రాణ ముండీ ముందు వెనుకకు వచ్చి
యెక్కడ మోచున్న దేడ కేడ సూత్రము
చిక్కి శ్రీవెంకటేశుఁడు జీవుల కంతర్యామి
యిక్కు వెదఁగితే నీడ కిదేసూత్రము ॥ఇట్ల॥ 234

సూచికలు

౧

సంకీర్తన రాగముల అకారాది సూచి

రాగములు.	సంకీర్తనసంఖ్యలు.
ఆహిరి	2, 6, 119, 191
కన్నడగౌళ	39, 177, 192, 196, 202
కాంబోది	1, 27, 84, 224
కేదారగౌళ	165, 210, 213
గుండక్రియ	54, 56, 71, 74, 88, 127, 139, 163
గుజ్జరి	22, 138, 189
గౌళ	58, 104, 124, 201
దేవగాంధారి	18, 78, 90, 186
దేసాళం	45, 103, 120, 160, 175, 193, 200, 222
దేసాక్షి	29, 38, 49, 96, 116, 157, 167, 168
ధన్నాసి	15, 44, 148, 158, 214
నాట	81, 93, 112, 181, 207, 229
పాడి	19, 32, 35, 36, 99, 111, 121, 123, 141, 195, 204, 219, 225,
బౌళి	41, 70, 75, 107, 108, 125, 128. 179
బౌళిరామక్రియ	217
భూపాలం	40, 60, 117, 166

భైరవి 4, 12, 20, 105, 146, 169, 187, 197, 232

మలహరి 10, 17, 21, 51, 69, 101, 118, 132, 170, 190

మాళవి 73, 77, 140, 152, 216, 218

మాళవిగౌళ 82, 135, 184

ముఖారి 5, 16, 30, 62, 83, 89, 106, 122, 126, 171, 173, 198, 231

రామక్రియ 14, 33, 46, 68, 72, 94, 137, 145, 147, 150, 164, 182, 183, 215, 221

లలిత 7, 24, 34, 42, 43, 61, 65, 76, 80, 87, 102 109, 131, 134, 143, 144, 155, 188, 203,

వరాళి 25, 36, 174, 180, 212

శంకరాభరణం 31, 50, 55, 85, 115, 129, 159, 172, 185, 206, 223, 226

శుద్ధవసంతం 13, 53, 63, 136, 178

శ్రీరాగం 23, 58, 64, 67, 95, 97, 100, 114, 133, 142, 149, 151, 176, 199, 209

సామంతం 8, 11, 48, 59, 92, 98, 130, 156, 161, 205, 211, 234

సాళంగం 26, 52, 153, 230

సాళంగనాట 3, 9, 28, 37, 47, 79, 86, 91, 110, 113, 154, 162, 194, 208, 220, 227, 228

హిందోళవసంతం 233

సంకీర్తనల అకారాది సూచిక.

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
అంతరు మాలినయట్టి	మలహరి	17
అందరిలోనా నెక్కుడు	నాట	207
అందరివలెనే వున్నాఁ డాతఁడా	సామంతం	48
అందుకల్లా లోను గాక	రామక్రియ	183
అటుగననే రోయఁగఁ	గుండక్రియ	71
అతిసులభం బిది	మలహరి	10
అతిసులభం బిదె	బౌళి	41
అది నే నెఱఁగనా	శంకరాభరణం	185
అదివో నిత్యశూరులు	వరాళి	25
అదె వచ్చె నిదె వచ్చె	సాళంగనాట	79
అనరాదు వినరాదు	దేసాక్షి	167
అన్నిటాను హరిదాసు	మలహరి	170
అన్నిటా నే నిర్మలుఁడ	దేసాళం	175
అన్నిటా శ్రీహరిదాసుఁ డగు	రామక్రియ	68
అన్నిటికి నొడయఁడ	శ్రీరాగం	64
అన్నిటి కెక్కుడు యీవి	సాళంగనాట	9
అన్నియు నడుగవే నేనే	గుజ్జరి	189
అన్నియునుఁ దన	దేవగాంధారి	90
అన్నియును హరిసేసే	బౌళి	75
అనుచు దేవగంధర్వాదులు	సాళంగనాట	154

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
అనుచు నిద్దరు నాడే	రామక్రియ	14
అనుచు లోకము లెల్ల	పాడి	111
అప్పుడు దైవాలరాయ	శంకరాభరణం	50
అప్పుడు చూచేదివో అధికుల	భూపాళం	117
అయ్యో నేనేకా అన్నిటి	లలిత	80
అయ్యో మాయలఁ బొంది	భైరవి	12
అయ్యో వారిభాగ్య	రామక్రియ	33
అవి యటు భావించి	లలిత	76
అహోబలేశ్వరుఁ డరికుల	నాట	112
ఆమీఁదినిజసుఖ	సాళంగనాట	37
ఆర్పులు బొబ్బలు నవె	బౌళి	108
ఆహా యేమి చెప్పేది	శంకరాభరణం	172
ఇంతకంటే నే మున్నది	ముఖారి	197
ఇంతదేవుఁ డింక వేఁడే	దేసాళి	116
ఇంతయు నీమాయామయ	శ్రీరాగం	133
ఇంతే కాని తెలిసితే	శ్రీరాగం	199
ఇందరి బుద్ధులు యీశ్వరేచ్ఛకు	రామక్రియ	94
ఇందరిబ్రదుకులును ఈశ్వరుని	దేసాళం	193
ఇందరు జీవులే యెంచి	సామంతం	205
ఇందుకే పో వెరగయ్యీ	శంకరాభరణం	31
ఇందులకుఁ జింతించ నేల	మాళవి	140
ఇందరిలో నే మెందు	గుజ్జరి	138
ఇందులో మొదలికర్త	ఆహిరి	6
ఇట్టిజీవుల కింక నేటిపాటి	శ్రీరాగం	97

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఇట్లానె యోగలక్ష్మి మెఱుఁగు	సామంతం	234
ఇటువంటి వెల్లా నీకే	రామక్రియ	215
ఇతఁడు రామునిబంటు	మాళవి	218
ఇతరుల దూర నేల	వరాళి	174
ఇద్దరు దేవాసమ్మంద మిదివో	సామంతం	92
ఇదియే ఉపాయ మిఁక	కేదారగౌళ	210
ఇదియే కావలె నని	శ్రీరాగం	209
ఇదియే బుద్ధి నాకు	ముఖారి	171
ఇదివో వీధివీధుల	సాళంగనాట	110
ఇదివో సుజ్ఞానము	పాడి	121
ఇదివో మాయింట నేఁడు	భూపాళం	166
ఇహపరసాధన మిా	పాడి	225
ఇహమే కాని యిఁకఁ బరమే	లలిత	131
ఈడ నుండె నిందాకా	లలిత	65
ఈతఁడు తారకబ్రహ్మ మితఁడు	సాళంగనాట	208
ఈతనిఁ గొలిచితేనే	గౌళ	57
ఈవి శ్రీహరిఁ గంటే	మలహరి	69
ఉన్నమంత్రా లిందు సరా	సాళంగం	153
ఊరకే దొరకునా వున్నతోన్నత	గౌళ	104
ఊరకైతే నిన్నుఁ గాన	సామంతం	161
ఎంత కఠినమో హృదయ	నాట	181
ఎంత చదివి చూచిన	సామంతం	98
ఎంత పాటుపడె నీశ్వరుఁడు	శ్రీరాగం	95
ఎంత బాఁపనాసోద	బౌళి	70

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఎంత మహిమో నీది	ఆహిరి	191
ఎందు నీకుఁ బ్రియమో	లలిత	143
ఎక్కడిమతము లింక	సామంతం	52
ఎట్టు దోయ వచ్చు వీని	సామంతం	211
ఎన్నటికి జీవుఁ డిఁక	లలిత	188
ఎన్నఁడొకో బుద్దెరిఁగి	లలిత	102
ఎవ్వరిభాగ్యం బెట్టున్నదో	లలిత	43
ఏఁటిమాట లివి విన	శ్రీరాగం	67
ఏగతి న న్నుద్ధరించేవో	లలిత	61
ఏడ నుందురో తాము	గౌళ	124
ఏది వలసె నీవది సేయు	బౌళి	128
ఏదుపాయము ధ్యే నిన్ను	ముఖారి	122
ఏపురాణముల నెంత	గుండక్రియ	88
ఏమందురు యీమాటకు	వరాళి	36
ఏమని తలఁచవచ్చు	సాళంగనాట	194
ఏమని పొగడవచ్చు	వరాళి	180
ఏమని విన్నవింతు నిదివో	కాంబోది	224
ఏమి సేతు దైవమా	భైరవి	105
ఏమి సేయుదు నింక	సామంతం	11
ఏమి సేసే మింక నేము	మలహరి	51
ఏమీ నెఱఁగనినాఁడు	మాళవిగౌళ	135
ఏరీతి నెవ్వరు నిన్ను నెట్టు	ముఖారి	173
ఏల మమ్ము గాసి సేసే	రామక్రియ	145
ఏలోకమం దున్నా నేమీ	ముఖారి	89

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఏవీ నుపాయాలు గావు	దేసాక్షి	49
ఒక్కఁడే మోక్షకర్త	దేవగాంధారి	186
ఒడఁబరచుకొంటిని వృపేంద్ర	గౌళ	201
ఒల్లఁడు గాక దేహి	లలిత	7
కంచు గాదు పెంచుఁగాదు	మాలహరి	21
కంటిమి రెంటికి భూమి	సాళంగనాట	86
కటకటా కర్మము	లలిత	155
కరుణించు మింకనైన	లలిత	34
కలదిదివో సుఖము	గుజ్జరి	22
కలది యీమూర్తినల్ల గతి	శంకరాభరణం	206
కలశాపురము కాడ	మాళవి	216
కలిదోషములాల కడు	ఆహిరి	119
కల్లమాడ దొడ్డముద్ర	దేవగాంధారి	18
కామధేనువై కలిగె	లలిత	87
కిన్నజానే హం కేశవా	ముఖారి	83
కొనమొద లేదో గుటిగాన	మలహరి	118
కోరి మాభుజముల	మలహరి	101
గుఱ్ఱాలఁ గట్టనితేరు	మాళవి	152
జ్ఞానయజ్ఞ మీగతి	ధన్నాసి	148
జ్ఞానులాల యోగులాల	సాళంగం	26
చాలెద నిదియే సత్యము	రామక్రియ	164
చిక్కువడ్డపనికిఁ జేసినదే	శుద్ధవసంతం	63
ఛీ ఛీ వివేకమా	శుద్ధవసంతం	13
ఛీఛీ వో జీవుఁడా	శంకరాభరణం	115

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
చూచేచూ పొకటి సూటి	పాడి	141
చూపఁ జెప్పఁ గల	భూపాలం	60
చెల్లఁబో తియ్యనినోరు	సామంతం	59
చెల్లఁబో యీజీవు లిల	శ్రీరాగం	23
చెల్ల నెక్కికొంటివిగా	కాంబోది	84
చేయనివాఁ డెవ్వఁడు	రామక్రియ	72
చేసిననావిన్నపము	కన్నడగౌళ	177
చొచ్చితి నీకు శరణు	శ్రీరాగం	176
జీవునికి నిటు బుద్ధి	దేసాళం	103
తనలో నుండినహరి	కేదారగౌళ	213
తలఁగరో లోకులు తడవకురో	లలిత	144
తుద సమస్తమును	లలిత	42
తెలిసితే మోక్షము	భైరవి	19
తెలిసినమాటలు నీ	బౌళి	179
తెలిసినవాఁడాఁ గాను	రామక్రియ	46
దానవారితోడిపగ	నాట	229
దినము ద్వాదశి నేఁడు	శ్రీరాగం	151
దీనరక్షకుఁ డఖిలవినుతుఁడు	శుద్ధవసంతం	178
దేవ నీదయ యెంతునో	కన్నడగౌళ	38
దేవ నే నీయాధీనము	ధన్నాసి	214
దేవశిఖామణి దివిజులు	నాట	93
దేహ మిది యొకటే	గుండక్రియ	163
దైవమా నీపెరరేపణ	మలహరి	190
దైవమా నీమాయతలమొ	భైరవి	4

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
దైవమా నీవే మమ్ము	ధన్నాసి	158
దైవముతోడిదే తనతగులు	పాడి	204
ద్వారకె మాపాలికె	సాళంగనాట	3
ధ్రువవరదా సంస్తుతవరదా	మాళవి	73
ననుఁ జూచి హరి నీవు	భైరవి	187
నన్ను నింతగా గడించి	కన్నడగౌళ	39
నమ్మలేము కానలేము	దేసాక్షి	96
నమ్మిన దొకటే నాకు	గుండక్రియ	74
నాఁటికి నాఁడు గొత్త	శంకరాభరణం	85
నాకు నందు కేమి వోదు	సాళంగనాట	28
నానామార్గముల నాఁటుకొను	బౌళి	125
నారాయణాచ్యుతానంత	గుండక్రియ	54
నిజము దెలియని మానేరమే	దేసాక్షి	168
నిత్యపూజ లివివో నేరిచిన	మాళవిగౌళ	82
నేమే బ్రహ్మమనుకొనేరము	ముఖారి	30
నిన్ను నమ్మి విశ్వాసము	కన్నడగౌళ	202
నిన్నూ నన్నూ నెంచుకోని	గుండక్రియ	139
నిర్మలులు వీరు నిత్యసుఖులు	శ్రీరాగం	114
నిరుహేతుకదయానిధివి	ముఖారి	106
నీదాస్య మొక్కటే	భైరవి	20
నీయంతటివా రెవ్వరు	సాళంగనాట	47
నీవు జగన్నాథుఁడవు	భైరవి	169
నీవు నన్ను రక్షించితే	కన్నడగౌళ	192
నీవు సర్వపముఁడవు నీవు	శంకరాభరణం	129

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
నూఁతులు దవ్వఁగ బోతే	సామంతం	8
నెప్పున ధర్మపుణ్యాము	సామంతం	130
నే ననఁగా నెంతవాఁడ	దేసాళం	45
నేరఁగల దొక్కటే నిశ్చల	మాళవిగౌళ	184
పంట వండుకో నేవారిభాగ్యము	దేసాళం	222
పరమాత్ముఁడు సర్వ	భైరవి	232
పరమాత్ముఁ డొక్కఁడే	శుద్ధవసంతం	136
పరము నిహము పంట	ముఖారి	231
పాటెల్లా నొక్కచో నుండు	రామక్రియ	182
పాప మెఱఁగను పుణ్యఫల	శుద్ధవసంతం	62
పురుషోత్తముఁడ వీవు	శుద్ధవసంతం	53
పులుఁగు చెప్పెడినదె	ముఖారి	5
పెట్టిననీ వెఱుఁగుదు	ధన్నాసి	15
పేరు నారాయణుఁడవు	సాళంగనాట	162
బలువుఁడు హరి	మాళవి	77
బిరుదు లన్నియు నీవే	శ్రీరాగం	142
భావించలే రెవ్వరును	దేసాళం	100
భోగసహాయులే పొరుగెల్లా	పాడి	99
భోగించఁ బుట్టినసొమ్ము	సాళంగం	230
భ్రమయక వుండేదేపరమార్థము	లలిత	203
మతంగపర్వతమాఁడ	శంకరాభరణం	223
మర్ద మర్ద మమ బంధాని	నాట	81
మాఱి యెందూ గతి లేదు	భైరవి	146
మఱి హరిదాసుఁడై	దేసాక్షి	29

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
మహి నుద్యోగి గావలె	వరాళి	212
మాపులే మరణములు	దేసాళి	157
మిన్ను నేలా నొక్క టైన	సాళంగనాట	227
మీరు సాక్షి మీరు సాక్షి	కేదారగౌళ	165
మూఁడే మాటలు మూఁడు	హిందోళవసంతం	233
మెచ్చు మెచ్చు కుంటే మాను	రామక్రియ	150
మేలు లేదు తీలు లేదు	దేవగాంధారి	78
రాముఁడు లోకాభిరాముఁడు	పాడి	219
లావణ్యశృంగారరాయ	శ్రీరాగం	149
లేదు భయము మఱి కాదు	శంకరాభరణం	55
వట్టిలంపటాలఁ బడి	శంకరాభరణం	159
వసుధఁ జూడఁ బిన్న వానివలె	బౌళిరామక్రియ	217
వాద మేల సారె సారె	దేసాళం	120
వారిదే పో జన్మము	దేసాళం	160
విభుఁడ వింతటికి	పాడి	66
విఱిగిరి దానవవీరులదే	సాళంగనాట	91
వివేకించ వేళ లేదు	శ్రీరాగం	5౨
విష్ణుఁడే యింతా నని	పాడి	195
విచారించు హరి	కాంబోది	1
విడువరా దెంతైనా	ఆహిరి	2
వెనకేదో ముందరేదో	ముఖారి	16
వెన్నలు దొంగిలునాటివెట్టివా	పాడి	32
వెలుపల మఱవక లోపల	రామక్రియ	137
వెలుపల వెదకితే వెస	ముఖారి	198

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
వేఱొకభావన యేల	పాడి	123
వేసరకు వీఁ డేల	పాడి	35
శరణంటి మాతని	లలిత	24
శరణన్న విభీషణు	శంకరాభరణం	226
శరణు శరణు విభీషణా	సాళంగనాట	220
శ్రీపతి నీయాజ్ఞ సేసెద	రామక్రియ	147
శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు చేరి	బౌళి	107
శ్రీవేంకటేశ్వరుని సింగారము	రామక్రియ	221
షోడశకళానిధికి	లలిత	134
సంతలే చొచ్చితిఁ గాని	కాంబోది	27
సకలబలంబులు నీవే	లలిత	109
సకల మైనవారికి సహజ	కన్నడగౌళ	196
సర్వోపాయముల జగతి	మలహరి	132
సింగారాల మించి	సాళంగనాట	228
సిరిఁ దొడ్డప్పె నిడి	సాళంగనాట	113
హరి నీప్రతాపమున	సామంతం	156
హరిదాసులతోడ నల్పులు	ధన్నాసి	44
హరిభక్తివోడ యెక్కినట్టి	గుండక్రియ	56
హరియవతార మీతఁడు	శ్రీరాగం	100
హరియే సకలక్రియలై	ముఖారి	126
హరివారమైతిమి	భూపాలం	40
హరిహరి నీమాయాజగమిది	గుండక్రియ	127

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన
ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.
తిరుపతి.
ప్ర. 250 26—2—51

సంస్కరణములు

పేజి	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
6	10	హారుదొడ్డవిండిపండు	హారుదొడ్డవింటిపండు
6	15	యీాడుగా నీరాచపుట్టు	యీాడుగాని రాచపుట్టు
8	16	యెగుసిగెఱుగునా	యెగ్గుసిగ్గెఱుఁగునా
10	10	పిన్ననే నేకు	పిన్ననే నీకు
11	7	అంధకారవేనట్టి	అంధకారమైనట్టి
12	9	ఉనువవునా	అనువవునా
12	22	కల్లులు	కల్లలు
14	8	చేసినమ్మితినా	నమ్మి చేసితినా
15	9	కప్పక	తప్పక
20	15	తెరవే	తెరువే
20	22	స్వతంత్రముడుగ	స్వతంత్రము గడు
40	3	శ్రీవెంకటటేశు	శ్రీవెంకటేశు
42	4	నేరములెల్లా	నేరమెల్లా
43	11	జేదోడెన	జేదోడైన
45	15	నేఁటివెట్టి	నేఁటవెట్టి
46	16	వేవేదమ్యుఁడు	వేదవేద్యుఁడు
48	21	డెవ్వఁడు చిల్లరదోషాలు	డెవ్వఁడు చేరి చిల్లరదోషాలు
49	7	రాజుసేనినయా (యా?) జ్ఞ	రాజుసేసినయానాజ్ఞ
55	20	పాడై ననాలికే	పాదై ననాలికే
55	23	దైవమునకు	దైవమునకును
59	8	తోవనై	తోవనె
62	7	యాదవుండునొకడునారీ	యాదవుండునో కడసారి
63	8	వాగేలు దిప్పేవాఁడే	వాగెలు దిప్పీవాఁడే
63	15	కోలుప డెంతైనా	కొలుప దెంతైనా
64	1	చేతిలోనిజగములు	చేతిలోపిజగములు
64	8	దేహాముసకే	దేహామునకే

పేజి	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
64	21	మాన మంతే	మన మింతే
65	23	మునిపితోడై వానకు	మునిపితో డె వానకు
68	18	నితనికై దువు	నితనికె దువ
69	21	గట్లుకొన్నట్లు	గట్టుకొన్నట్లు
71	4	పుట్టువులే	పుట్టువులై
73	23	కెదు రేటిదే నాకు	కెదు రేదిడె నాకు
81	10	లవి మరేల	లివి మరేల
82	22	తుదగట్టగాక	తుద గంటగాక
83	4	వింటిగాక	వింటగాక
84	9	సరిగాఁ జూఁచు	సరిగాఁ దూఁచు
86	9	కక్కుటము	కుక్కుటము
86	9	సూకరము లై నవి	సూకరములు నై నవి
88	12	దొరయైనఁ జూలు	దొరయైనఁజాలు
92	10	చూడఁగ బయలే	చూడఁగఁజూడఁగ బయలే
93	12	యిందను నందును	యింమును నందును
96	14	నంగిపుపడిగమీఁది	నంగపుపడిగమీఁద
111	2	బంధించి కట్టె	బంధించి కట్టి
111	8	గడె వెట్టె	గడె వెట్టి
111	11	పూసి కుడిపి	పూసి కుడిపె
121	5	మరునాటి వింతగా	మరునాటికి వింతగా
121	17	గలంగవు	గలంగను
123	4	పలునూ రెదుట	పలుమా రెదుట నిల్చు
126	1	వంచించి బోరవచ్చునా	వంచించి చోరవచ్చునా
127	7	తొల్లటివి	తొల్లిటివి
128	1	యెరీతి తలకొను	యెరీతి నెలకొను
128	14	భూముల వెదకి తెలయ	భూములను వెదకి తెలియ
128	22	బ్రదికించుకొసవే	బ్రదికించుకొనవే

LIST OF SRI VENKATESVARA ORIENTAL INSTITUTE PUBLICATIONS

Sri Venkatesvara Oriental Series :—

No.	Title	Rs.	A.	P.
1.	**Sri Venkatesvara Kavya Kalapa**, Ed. by Sri D. T. Tatacharya ...	4	0	0
2.	**History of Tirupati**, Vol. II by Dr. S. Krishnaswami Aiyangar ...	3	0	0
3.	**A Glossary of Indian Philosophical Terms**, by Sri C. V. Sankara Rao ...	1	8	0
4.	**Psychology (in Telugu)** by Dr. K.C. Varadachari.	2	0	0
5.	**Isavasyopanishad Bhashya**, of Venkatanatha Ed. with English Translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya	?	0	0
6.	**Samurtarchanadhikarana (Atri Samhita)** Ed. by Sri P. Raghunatha Chakravarti Bhattacharya and Sri M. Ramakrishna Kavi ...	6	0	0
7.	**Suvarnasaptati**, Ed. by Sri N. Aiyaswami Sastri	3	0	0
8.	**Kenopanishad Bhashya** of Rangaramanuja Ed. with English Translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	1	0	
9.	**Tirukkural-Kamattuppal** with two old Commentaries Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	2	0	0
10.	**Sri Venkatesvara Vachanamulu**, Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	1	8	0
11.	**Sringara Sankirtanamulu** by Tallapaka Annamacharyulu. IV Volume of Tallapaka Works Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	2	0	0
12.	**Kasyapa Jnanakanda (Kasyapa Samhita)** Ed. by Sri R. Parthasarathi Battachar ...	3	0	0
13.	**Andhra Kuvalayanandamu** by Ubhaya Bhasha Pravina K. Subramanya Sastri ...	3	12	0
14.	**Tirukkural-Porutpal** with the Commentaries of Kālingar and Parippernal Edited by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	4	0	0
15.	**Kathopanishad Bhashya** of Rangaramanuja Ed. with English Translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	3	12	0
16.	**Sri Venkatesvara Laghu Kritulu**, Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	1	8	0
17.	**Annamacharya Charitramu** Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	2	8	0
18.	**Tiruvengada Sthalapuranam** by Madurakavi Viraraghavaswami Ed. by Sri T.P. Palaniappa Pillai.	1	8	0
19.	**Alankarasangraha** by Amritananda Yogin Ed. by Sri P. Balakrishnamurti ...	3	4	0
20.	**Subhadra Kalyanamu**, (Telugu) by Tallapāka Timmakkē, Ed. by Sri V. Prabhakara Sāstri ...	0	12	0
21a.	**Sankaravilasa** by Chidāmbaranatha Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	3	4	0

Copies can be had of :—THE DIRECTOR,

S. V. ORIENTAL INSTITUTE, TIRUPATI, (Chittoor Dt., S. I.)